

แผนพัฒนา
เทศบาลตำบลท่าข้าม

ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมจังหวัดสุราษฎร์ธานี

(พ.ศ. ๒๕๓๐ - ๒๕๓๔)

338.984.3
(593-3สูง)
:711.27
๓๓๕

จังหวัดสุราษฎร์ธานี

สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย

แผนพัฒนาเทศบาลตำบลท่าข้าม

ใน

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมจังหวัดสุราษฎร์ธานี

(พ.ศ. ๒๕๑๐ - ๒๕๑๔)

เสนอต่อ

จังหวัดสุราษฎร์ธานี

โดย

สาขาวิจัยสิ่งแวดล้อมและทรัพยากร

สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย

013629

338.434.3 (593-3 ^{๓๓}) ; ๗11.27
๑๑๘

คำนำ

รายงานฉบับนี้ เป็นแผนแนะแนวการพัฒนาเทศบาลตำบลท่าข้าม ซึ่งจัดทำขึ้นเป็น ส่วนหนึ่งของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม จังหวัดสุราษฎร์ธานี ซึ่งจัดทำโดยสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย เสนอต่อจังหวัดสุราษฎร์ธานี

เนื่องจาก ระยะเวลาและงบประมาณอันจำกัด ประกอบกับชุมชนเมืองในจังหวัด สุราษฎร์ธานีมีถึง ๑๔ แห่ง ดังนั้น การศึกษาและจัดทำแผนฉบับนี้จึงไม่สามารถสำรวจ ศึกษา และวิเคราะห์ในประเด็นต่าง ๆ อย่างละเอียดได้ ผลการศึกษาจึงเป็นเพียงแผนแนะแนวที่ เสนอครอบคลุมทุก ๆ ประเด็นอย่างกว้าง ๆ อย่างไรก็ตาม คณะทำงานเชื่อว่าสิ่งที่ได้เสนอไว้ ในรายงานฉบับนี้ได้พิจารณาอย่างรอบคอบในทุกประเด็น และการพัฒนา โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การพิจารณาแนวทางการพัฒนาชุมชนเมืองในระยะยาว (ด้านผังเมืองและสิ่งแวดล้อม) ซึ่งจะ เป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อสำนักผังเมืองในการจัดทำผังเมืองของสุขาภิบาลในโอกาสต่อไป และ จะเป็นประโยชน์ต่อท้องถิ่นในการนำไปประกอบการวางแผนประจำปีอย่างมีระบบ โดยมีเป้าหมาย ที่แน่นอนในระยะยาว และสอดคล้องกับแผนพัฒนาจังหวัดโดยรวมอย่างมีประสิทธิภาพด้วย

เนื้อหาของรายงานฉบับนี้ประกอบด้วย ขอบเขตและความเป็นมาของโครงการ ข้อมูลพื้นฐานของชุมชน, บทบาทของชุมชน, และแนวทางการพัฒนา

อนึ่ง แผนพัฒนาฉบับนี้ได้จัดทำขึ้นในปี ๒๕๒๗ และมีการแก้ไขอีกครั้งในปี ๒๕๓๐ โดยปรับปรุงแก้ไขข้อมูลบางประการเพียงเล็กน้อย ดังนั้น ข้อมูลหลาย ๆ ส่วน แม้ว่าจะค่อนข้าง เก่า แต่จากการทบทวนสภาพ, ตรวจสอบแนวโน้ม, และลักษณะของแนวทางการพัฒนาที่เสนอ ไว้แล้ว วท.เชื่อว่า แผนฉบับนี้จะยังคงเป็นกรอบและแนวทางพัฒนาที่ใช้ได้ผลเช่นเดิม

ในท้ายที่สุดนี้ คณะผู้ทำงานต้องขอขอบคุณบุคคลที่เกี่ยวข้องในท้องถิ่น ทั้งภาครัฐ และเอกชน ตลอดจนประชาชนในพื้นที่ที่ได้ให้ข้อมูล ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ ต่อคณะทำงาน นอกจากนี้ คณะทำงานยังต้องขอขอบคุณต่อ กรมแผนที่ทหาร, สำนักงานสถิติ- แห่งชาติ และหน่วยงานในส่วนกลางต่าง ๆ ที่ได้ช่วยเหลือด้านรูปถ่ายทางอากาศ แผนที่ ตลอดจนข้อมูลอื่น ๆ และคณะทำงานต้องขอขอบพระคุณอย่างลึกซึ้งต่อจังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยเฉพาะท่านผู้ว่าราชการจังหวัด นายนิพนธ์ บุญยทธิโร ที่ได้ให้ความไว้วางใจต่อคณะทำงาน ของ วท. ได้มีโอกาสศึกษาและวางแผนรายงานฉบับนี้

สารบัญเรื่อง

	หน้า
คำนำ	๐-๑
สารบัญเรื่อง	๐-๒
สารบัญตาราง	๐-๔
สารบัญรูป	๐-๖
บทที่ ๑ บทนำ	
๑.๑ ความเป็นมา	๑-๑
๑.๒ วัตถุประสงค์ของการวางแผน	๑-๒
๑.๓ ขอบเขตการวางแผน	๑-๒
๑.๔ วิธีการศึกษาและวางแผน	๑-๓
บทที่ ๒ สภาพทั่วไปของเทศบาลตำบลท่าข้าม	
๒.๑ ลักษณะทางกายภาพ	๒-๑
๒.๑.๑ ขนาดและที่ตั้ง	๒-๑
๒.๑.๒ สภาพภูมิประเทศ	๒-๓
๒.๑.๓ สภาพภูมิอากาศ	๒-๓
๒.๑.๔ การใช้ที่ดิน	๒-๗
๒.๒ สภาพทางเศรษฐกิจและสังคม	๒-๑๒
๒.๒.๑ ประชากร	๒-๑๒
๒.๒.๒ สภาพทางเศรษฐกิจ	๒-๑๗
๒.๓ การบริหารการปกครองและการคลังท้องถิ่น	๒-๒๐
๒.๓.๑ การบริหารและการปกครอง	๒-๒๐
๒.๓.๒ การคลังของเทศบาลตำบลท่าข้าม	๒-๒๒

สารบัญเรื่อง (ต่อ)

	หน้า
๒.๔ โครงสร้างพื้นฐานและการบริการ	๒-๒๓
๒.๔.๑ สาธารณูปโภคและสาธารณูปการ	๒-๒๓
๒.๔.๒ การบริการทางสังคม	๒-๓๖
๒.๕ บทบาทและแนวโน้มการพัฒนาเทศบาลตำบลท่าข้าม	๒-๓๗
บทที่ ๓ แนวทางการพัฒนาเทศบาลตำบลท่าข้าม	
๓.๑ สภาพของชุมชน	๓-๒
๓.๒ ปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัญหาในเขตเทศบาลตำบลท่าข้าม	๓-๒
๓.๒.๑ ด้านประชากร	๓-๒
๓.๒.๒ การใช้ที่ดิน	๓-๓
๓.๒.๓ ด้านบริการสาธารณะ	๓-๓
๓.๒.๔ ด้านคมนาคมขนส่ง	๓-๔
๓.๒.๕ ด้านการบริหาร	๓-๔
๓.๓ ผังแนะแนวการใช้ที่ดินเทศบาลตำบลท่าข้าม ในอนาคต	๓-๔
๓.๓.๑ พื้นที่วางผัง	๓-๔
๓.๓.๒ เป้าหมายของผัง	๓-๕
๓.๓.๓ นโยบายของผัง	๓-๕
๓.๓.๔ หลักการของผัง	๓-๕
๓.๓.๕ รูปแบบของผัง	๓-๖
๓.๔ การจัดระบบคมนาคมขนส่ง	๓-๖
๓.๔.๑ หลักการและรูปแบบของการจัดการคมนาคมขนส่ง	๓-๖
๓.๔.๒ ข้อเสนอการจัดระบบถนน	๓-๙
๓.๔.๓ สถานีรถยนต์โดยสาร	๓-๑๒

สารบัญเรื่อง (ต่อ)

	หน้า
๓.๕	การจัดสาธารณูปโภคอื่น ๆ ๓-๑๔
๓.๕.๑	การประปา ๓-๑๔
๓.๕.๒	การระบายน้ำ ๓-๑๔
๓.๕.๓	การกำจัดขยะมูลฝอย ๓-๑๔
๓.๕.๔	การดับเพลิง ๓-๑๔
๓.๖	การพัฒนาด้านอื่น ๆ ๓-๑๔
๓.๖.๑	ปรับปรุงแหล่งเสื่อมโทรม ๓-๑๔
๓.๖.๒	การปรับปรุงด้านบริหาร ๓-๑๔
๓.๖.๓	พัฒนาสวนสาธารณะ ๓-๑๔

สารบัญตาราง

		หน้า
บทที่ ๒	สภาพทั่วไปของเทศบาลตำบลท่าข้าม	
ตารางที่ ๒.๑	การใช้ประโยชน์ที่ดินเทศบาลตำบลท่าข้าม	๒-๘
ตารางที่ ๒.๒	การใช้ที่ดินบริเวณศูนย์กลางชุมชนเทศบาล ตำบลท่าข้าม	๒-๙
ตารางที่ ๒.๓	ข้อมูลประชากรสุขาภิบาลท่าข้าม ระหว่างปี ๒๕๒๒-๒๕๒๙ และเทศบาลตำบลท่าข้าม ปี ๒๕๒๙	๒-๑๖
ตารางที่ ๒.๔	จำนวนประชากรและการประมาณการในอนาคต เทศบาลตำบลท่าข้าม	๒-๑๘
ตารางที่ ๒.๕	จำนวนสถานประกอบการในเทศบาลตำบลท่าข้าม	๒-๑๙

สารบัญรูป

	หน้า
บทที่ ๑	บทนำ
รูปที่ ๑.๑	วิธีการและขั้นตอนของการศึกษาวิเคราะห์ระบบชุมชน ๑-๔
บทที่ ๒	สภาพทั่วไปของเทศบาลตำบลท่าข้าม
รูปที่ ๒.๑	ที่ตั้งเทศบาลตำบลท่าข้าม ๒-๒
รูปที่ ๒.๒	อาณาเขตเทศบาลตำบลท่าข้าม ๒-๓
รูปที่ ๒.๓	ที่ตั้งสถานที่สำคัญเทศบาลตำบลท่าข้าม ๒-๔
รูปที่ ๒.๔	ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยรายเดือน อ.พุนพิน (ปี ๒๕๖๖-๒๕๘๗) ๒-๕
รูปที่ ๒.๕	การใช้ที่ดินศูนย์กลางชุมชน (สุขาภิบาลเดิม) ๒๕๐๖-๒๕๒๑ ๒-๖
รูปที่ ๒.๖	การเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ที่ดินในเขต เทศบาลตำบลท่าข้าม ๒-๑๐
รูปที่ ๒.๗	เทศบาลตำบลท่าข้ามมองจากแม่น้ำตาปี ๒-๑๑
รูปที่ ๒.๘	ตลาดเทศบาล, ที่จอดรถ ๒-๑๓
รูปที่ ๒.๙	ย่านการค้าและท่าจอดรถประจำทาง ๒-๑๔
รูปที่ ๒.๑๐	ร้านค้าท้องถิ่น เป็นศูนย์กลางรับซื้อแผ่นยาง ๒-๑๔
รูปที่ ๒.๑๑	สภาพชุมชนฝั่งตะวันตกบริเวณถนนหลัก ๒-๑๕
รูปที่ ๒.๑๒	สะพานไม้ในชุมชนและทำนน้ำ ๒-๑๕
รูปที่ ๒.๑๓	การบริหารราชการของเทศบาลตำบลท่าข้าม ๒-๒๑
รูปที่ ๒.๑๔	ระบบถนนในศูนย์กลางชุมชน เทศบาลตำบลท่าข้าม ๒-๒๗
รูปที่ ๒.๑๕	ถนนสายหลักหน้าตลาดสุขาภิบาล ๒-๒๘
รูปที่ ๒.๑๖	ถนนเขตทางรถไฟ ๒-๒๘
รูปที่ ๒.๑๗	ถนนชุมชนในเขตทางรถไฟ ๒-๒๘
รูปที่ ๒.๑๘ และ ๒.๑๙	ถนนชุมชนฝั่งตะวันตกแม่น้ำตาปี ๒-๒๙

สารบัญรูป (ต่อ)

	หน้า
รูปที่ ๒.๒๐ ถนนลูกรังตัดใหม่เลี่ยงทางรถไฟและอาคารชั่วคราว	๒-๒๔
รูปที่ ๒.๒๑ การระบายน้ำ, บริเวณน้ำท่วมขังและกองขยะ ในศูนย์กลางเทศบาลตำบลท่าข้าม	๒-๓๐
รูปที่ ๒.๒๒ บริเวณที่มีชุมชนแออัด (แหล่งเสื่อมโทรม)	๒-๓๒
รูปที่ ๒.๒๓ และ ๒.๒๔ ชุมชนแออัดหลังโรงเรียนธรรมาภิบาลวิทยา	๒-๓๓
รูปที่ ๒.๒๕ และ ๒.๒๖ บริเวณที่ลุ่มน้ำขัง	๒-๓๔
รูปที่ ๒.๒๗ การระบายน้ำจากชุมชนแออัด	๒-๓๕
รูปที่ ๒.๒๘ กองขยะบ้านพักสถานีรถไฟ	๒-๓๕
รูปที่ ๒.๒๙ แผนโครงสร้างเมืองสุราษฎร์ธานี/พุนพิน ปี ๒๕๔๓ แผนพัฒนาภาคใต้ตอนบน : JICA	๒-๓๘
บทที่ ๓ แนวทางการพัฒนาเทศบาลตำบลท่าข้าม	
รูปที่ ๓.๑ แผนการใช้ที่ดินเทศบาลตำบลท่าข้ามในอนาคต เทศบาลตำบลท่าข้าม อำเภอพุนพิน	๓-๘
รูปที่ ๓.๒ ผังแนะแนวการใช้ประโยชน์ที่ดินในอนาคต ศูนย์กลางชุมชน เทศบาลตำบลท่าข้าม	๓-๘
รูปที่ ๓.๓ แนวทางข้อเสนอตัดถนนใหม่	๓-๑๐
รูปที่ ๓.๔ ข้อเสนอที่จัดตั้งสถานีจอดรถโดยสาร	๓-๑๑
รูปที่ ๓.๕ แนวทางการพัฒนาระบบถนน	๓-๑๓

บทที่ ๑

บทนำ

๑.๑ ความเป็นมา

ในการจัดทำแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมจังหวัดสุราษฎร์ธานี ซึ่งจังหวัดสุราษฎร์ธานี ได้มอบหมายให้สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย (วท.) เป็นผู้ดำเนินงาน ในปี พ.ศ. ๒๕๒๗ นั้น คณะดำเนินงานได้ศึกษา วิเคราะห์ และจัดทำแผนในลักษณะแบบผสมผสาน ทุกสาขา เพื่อให้การพัฒนาจังหวัดเป็นไปอย่างสมบูรณ์ และเกิดประโยชน์อย่างแท้จริง

การพัฒนาระบบชุมชนเป็นการพัฒนาขั้นหนึ่งที่มีความสำคัญมาก เพราะชุมชนเป็นจุดรวมของประชากร และกิจกรรมในอาณาบริเวณหนึ่ง ๆ นอกจากนี้ ชุมชนยังมีสภาพเป็นศูนย์กลางในกิจกรรมต่าง ๆ ของพื้นที่โดยรอบ โดยขึ้นอยู่กับขนาดของชุมชนเป็นสำคัญ เช่น เป็นศูนย์กลางทางสังคม, ทางเศรษฐกิจ, การปกครอง, ด้านศาสนา และวัฒนธรรม เป็นต้น

การรวมตัวของประชากรหรือการตั้งถิ่นฐานของมนุษย์ มีวิวัฒนาการในลักษณะที่รวมตัวกันเป็นชุมชนเมืองมากขึ้น (Urban Agglomeration) และมีระดับความเป็นชุมชนเมืองมากขึ้นเป็นลำดับ กล่าวคือ จากการรวมตัวกันหลาย ๆ หลังคาเรือน กระจุกตัวเป็นชุมชนหมู่บ้าน จากชุมชนหมู่บ้าน รวมตัวกันมีขนาดใหญ่ขึ้นเป็นตำบล โดยมีชุมชนที่หนาแน่น เป็นชุมชนศูนย์กลางตำบล ซึ่งอาจเป็นชุมชนชนบทกึ่งเมือง หรือชุมชนเมืองกึ่งชนบท ชุมชนนี้มักจะเป็นศูนย์กลางของอำเภอด้วย ชุมชนในระดับสูงขึ้นไป ได้แก่ ชุมชนเมือง นคร และมหานคร ตามลำดับ

การบริหารและการปกครองส่วนท้องถิ่นได้เริ่มนับชุมชนชนบทกึ่งเมือง หรือชุมชนเมือง กึ่งชนบทเป็นชุมชนขนาดเล็กที่สุดที่มีการปกครองส่วนท้องถิ่น ชื่อว่า สุขาภิบาล จากสุขาภิบาลจะขยายตัวเป็นเทศบาลตำบล ซึ่งเป็นชุมชนศูนย์กลางของอำเภอ หรือหลายอำเภอ เทศบาลเมืองเป็นชุมชนศูนย์กลางของจังหวัด หรืออนุภาคของจังหวัด จนถึงเทศบาลนคร เป็นชุมชนศูนย์กลางของภาคหรืออนุภาค ชุมชนศูนย์กลางระดับต่าง ๆ เหล่านี้ มีแนวโน้มที่จะเพิ่มจำนวนขึ้น และมีขนาดมากขึ้น ตามสภาพแวดล้อมและการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ทั้งจากภายในและภายนอกของชุมชน

ในการจัดทำแผนพัฒนาระบบชุมชนนี้ คณะผู้ดำเนินงานจึงได้พิจารณาจัดทำแผนพัฒนาชุมชนในส่วนที่เป็นสุขาภิบาลและเทศบาล ทั้งนี้ เพราะเป็นชุมชนที่มีระดับความเป็นศูนย์กลางสูงกว่าชุมชน

ระดับอื่น และยังเป็นชุมชนที่มีรูปแบบการบริหารและการปกครองชัดเจน มีอำนาจหน้าที่ในการพัฒนา
ความเป็นเมืองมากที่สุด และเป็นชุมชนที่มีระบบข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการวางแผนพัฒนา

๑.๒ วัตถุประสงค์ของการวางแผน

เพื่อจัดทำกรอบและแนวทางในการพัฒนาสุขภาพิบาลให้ท้องถิ่นนำไปประกอบการพิจารณา
วางแผนการพัฒนาสุขภาพิบาลประจำปี โดยมีทิศทางที่เหมาะสม เพื่อรองรับการขยายตัวของชุมชนใน
อนาคต ตามทิศทางและบทบาทที่จะเอื้ออำนวยต่อการพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมของจังหวัดโดยรวม

๑.๑ ขอบเขตของการวางแผน

เนื่องจาก ระยะเวลาการวางแผนพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมจังหวัดสุราษฎร์ธานี มีเพียง
๑๒ เดือน ซึ่งในส่วนของการศึกษาและจัดทำแผนพัฒนาชุมชนศูนย์กลางนี้ ต้องครอบคลุมชุมชนถึง ๑๘ แห่ง
คือ เทศบาล ๓ แห่ง และสุขภาพิบาล ๑๕ แห่ง ดังนั้น ในระยะเวลาอันจำกัดนี้ คณะดำเนินงานจึง
ไม่สามารถที่จะพิจารณาศึกษา วิเคราะห์ และวางแผนอย่างละเอียดได้ ขอบเขตของการวางแผน
จึงเป็นการจัดทำกรอบของการพัฒนา โดยพิจารณาด้านการขยายตัวของชุมชน และความเชื่อมโยงกับ
การพัฒนาของจังหวัดโดยรวม ขอบเขตของการวางแผนจึงประกอบด้วย

(๑) การพิจารณาระดับความเป็นศูนย์กลางของชุมชน และความเชื่อมโยงกับชุมชนอื่น ๆ
ตลอดจนบทบาทของชุมชนในปัจจุบันและอนาคต

(๒) ศึกษาสภาพการใช้ประโยชน์ที่ดินและบริการพื้นฐานในปัจจุบัน และศึกษาแนวโน้ม
และทิศทางของการขยายตัวในอนาคต

(๓) เสนอกรอบและแนวทางในการพัฒนาด้าน

- การใช้ที่ดิน
- โครงสร้างพื้นฐานและบริการ
- เศรษฐกิจและสังคม
- องค์กรและการคลัง

๑.๘ วิธีการศึกษาและวางแผน

การศึกษาได้แบ่งเป็น ๒ ระดับ คือ ระดับจังหวัด และระดับพื้นที่ กล่าวคือ

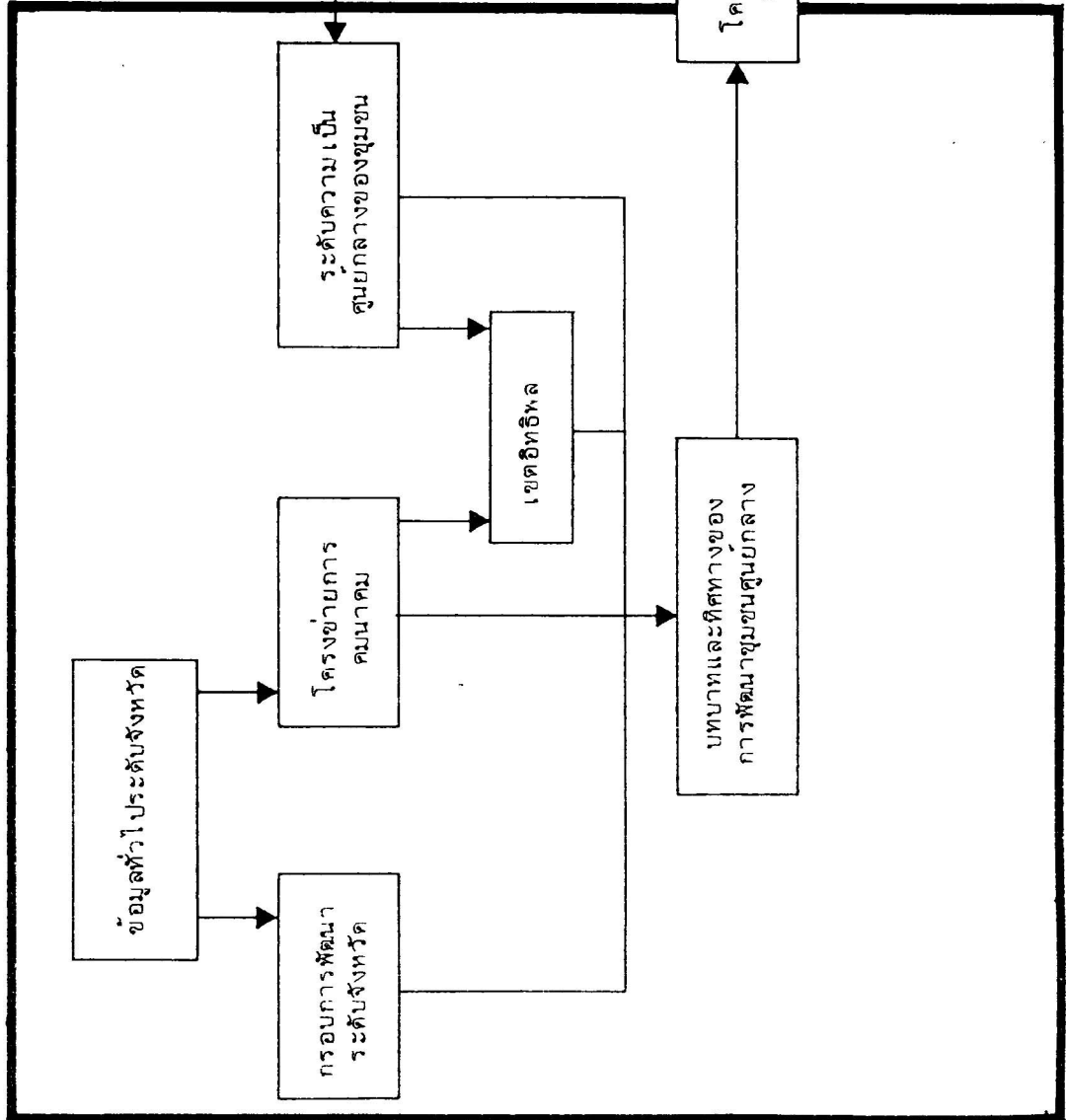
(๑) ในระดับจังหวัดให้พิจารณาระดับความเป็นศูนย์กลางของชุมชน บทบาท และเขตอิทธิพลของชุมชน ทั้งในปัจจุบันและแนวทางการพัฒนาในอนาคต โดยให้ประสานสอดคล้องกับการพัฒนาโดยรวมของจังหวัด

(๒) ระดับพื้นที่ได้ศึกษาสภาพทั่วไปและปัญหาของชุมชน เพื่อกำหนดรูปแบบและทิศทางการขยายตัวของชุมชน โดยใช้ข้อมูลจากรายงานประจำปี แผนที่ และรูปถ่ายทางอากาศ แผนที่-ชุมชนของสำนักงานสถิติแห่งชาติ การสำรวจภาคสนาม และการสอบถามบุคคลที่เกี่ยวข้อง

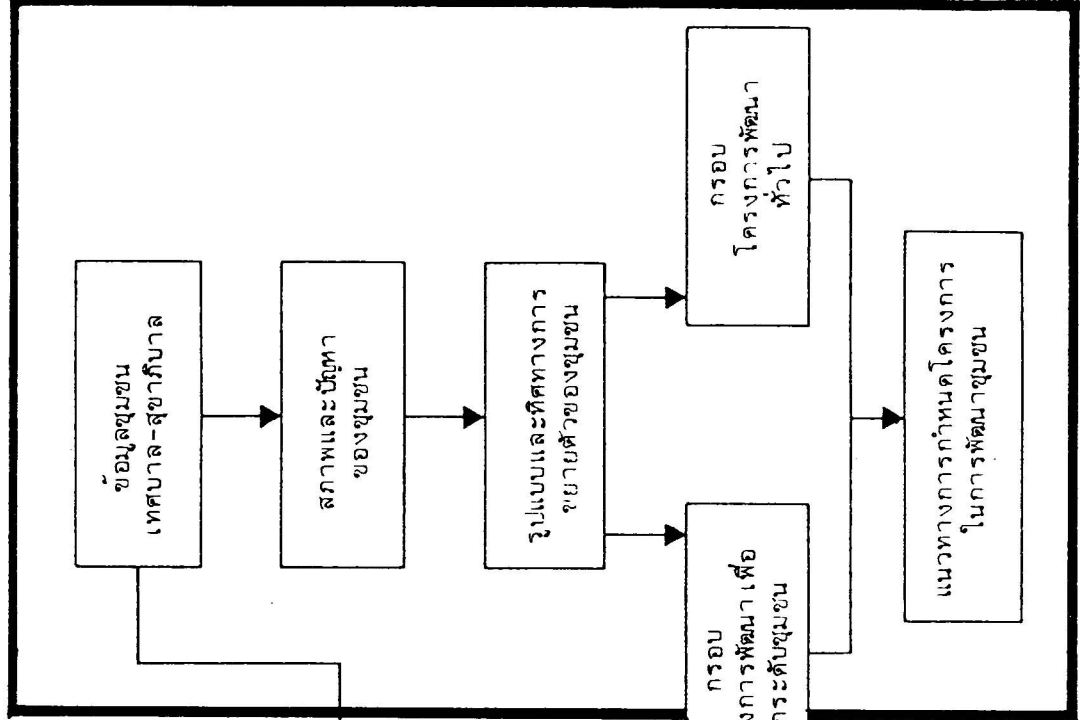
(๓) จากการศึกษาทั้ง ๒ ระดับ ได้วิเคราะห์และวางแผนเพื่อกำหนดกรอบการพัฒนาสองประเภท คือ การพัฒนาเพื่อยกระดับชุมชนตามบทบาทที่กำหนดจากระดับจังหวัด และการพัฒนาเพื่อความผาสุกของประชาชนตามหน้าที่ของชุมชน

ขั้นตอน วิธีการศึกษา และวางแผน แสดงไว้ดังรูปที่ ๑.๑

ระดับจังหวัด

ระดับท้องถิ่น (พื้นที่)

รูปที่ ๑.๑ วิธีการและขั้นตอนของการศึกษาวิเคราะห์ระบบชุมชน

บทที่ ๒

สภาพทั่วไปของเทศบาลตำบลท่าข้าม

๒.๑ ลักษณะทางกายภาพ

๒.๑.๑ ขนาดและที่ตั้ง

เทศบาลตำบลท่าข้ามเป็นที่ตั้งของอำเภอขุนพิณ ตั้งอยู่บริเวณเส้นรุ้งที่ $๙^{\circ} ๐๖' ๑๔''$ เหนือ และเส้นแวงที่ $๙๔^{\circ} ๑๔' ๐๘''$ ตะวันออก ห่างจากจังหวัดสุราษฎร์ธานีไปทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ ประมาณ ๑๔ กม. ห่างจากกรุงเทพฯ ประมาณ ๖๕๑ กม. นอกจากนี้ เทศบาลตำบลท่าข้ามยังเป็นที่ตั้งของสถานีรถไฟสุราษฎร์ธานีอีกด้วย (รูปที่ ๒.๑)

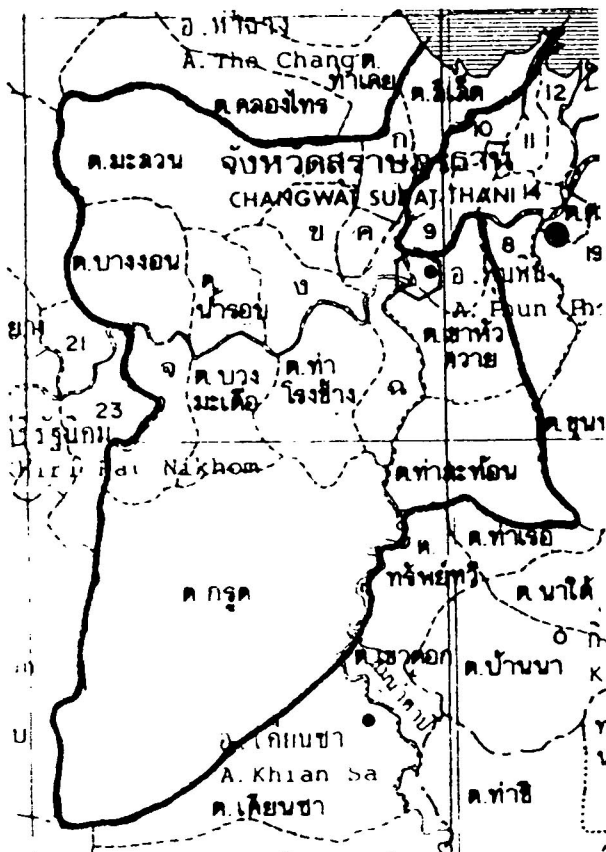
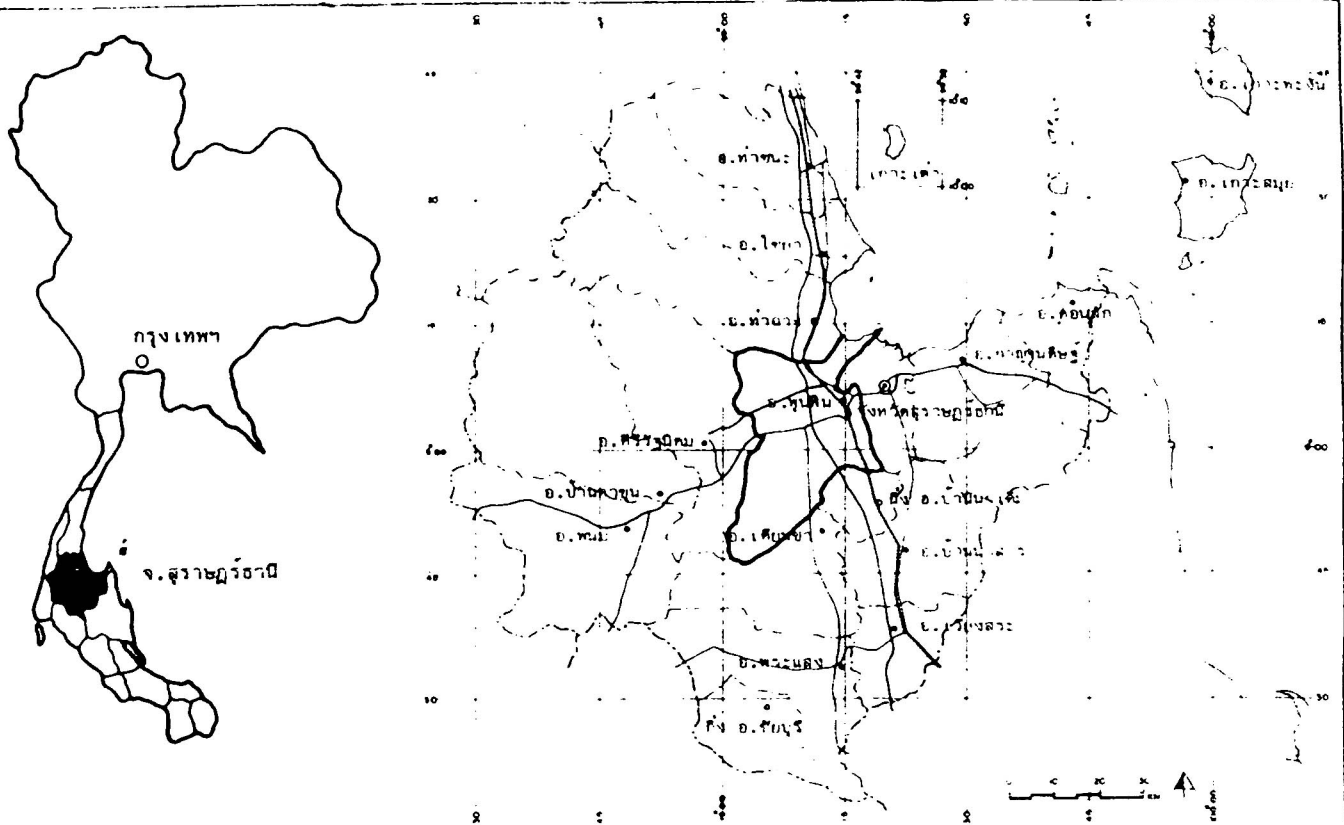
เทศบาลตำบลท่าข้ามได้รับการยกระดับจากสุขาภิบาลเป็นเทศบาลตำบล เมื่อวันที่ ๑๔ เมษายน ๒๕๒๔ มีเนื้อที่ ๑๔.๑๐ ตร.กม. โดยมีอาณาเขตดังนี้

ด้านเหนือ ตั้งแต่หลักเขต ๑ ซึ่งตั้งอยู่ห่างจากศูนย์กลางทางหลวงจังหวัดหมายเลข ๔๑๑๒ ตอนท่าฉาง-ขุนพิณ ตรง กม. ๓.๖๐๐ ไปทางทิศเหนือตามแนวเส้นตั้งฉากระยะ ๕๐๐ เมตร เป็นเส้นขนานกับศูนย์กลางทางหลวงจังหวัดหมายเลข ๔๑๑๒ ตอนท่าฉาง-ขุนพิณ ไปทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ ถึงหลักเขตที่ ๒ ซึ่งตั้งอยู่ในคลองขุนพิณที่แนวเส้นแบ่งเขตอำเภอเมืองสุราษฎร์ธานีกับอำเภอขุนพิณ

ด้านตะวันออก จากหลักเขตที่ ๒ เลียบตามแนวเส้นแบ่งเขตอำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี กับอำเภอขุนพิณ ไปทางทิศใต้ตามลำคลองขุนพิณ ไปทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ตามลำแม่น้ำตาปี และไปทางทิศใต้ผ่านทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๔๐๑ ตอนตะกั่วป่า-สุราษฎร์ธานี ถึงหลักเขตที่ ๓ ซึ่งตั้งอยู่ที่กึ่งกลางห้วยมัดที่แนวเส้นแบ่งเขตอำเภอเมืองสุราษฎร์ธานีกับอำเภอขุนพิณ ตรงจุดที่อยู่ห่างจากศูนย์กลางทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๔๐๑ ตอนตะกั่วป่า-สุราษฎร์ธานี ไปทางทิศใต้ตามแนวห้วยมัด ระยะ ๑,๐๐๐ เมตร

ด้านใต้ จากหลักเขตที่ ๓ เป็นเส้นตรงไปทางทิศตะวันตกเฉียงใต้ผ่านทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๔๐๑ ตอนตะกั่วป่า-สุราษฎร์ธานี ถึงหลักเขตที่ ๔ ซึ่งตั้งอยู่ริมทางรถไฟสายใต้ ฟากตะวันตกตรง กม. ๖๓๕.๘๒๖

- จากหลักเขตที่ ๔ เป็นเส้นตรงไปทางทิศตะวันตกเฉียงเหนือข้ามแม่น้ำตาปี ถึงหลักเขตที่ ๔ ซึ่งตั้งอยู่ปากคลองหุมตวงฝั่งเหนือตรงที่บรรจบกับแม่น้ำตาปีฝั่งตะวันตก

- ก = ตำบลศรีวิชัย
- ข = ตำบลหัวเตย
- ค = ตำบลพุนพิน
- ง = ตำบลหนองไทร
- จ = ตำบลบางเดือน
- ฉ = ตำบลท่าข้าม

รูปที่ ๒.๑ ที่ตั้งเทศบาลตำบลท่าข้าม/อำเภอพุนพิน

- เขตอำเภอ
- - - - - เขตตำบล
- ที่ตั้งอำเภอ
- ที่ตั้งเทศบาล

การเจ้าหน้าที่พัฒนา

เศรษฐกิจและสังคม สุราษฎร์ธานี

๒๕๒๕

มหาวิทยาลัยสุราษฎร์ธานี

- จากหลักเขตที่ ๔ เลียบริมคลองพุมดวงฝั่งเหนือไปทางทิศตะวันตก ถึงหลักเขตที่ ๖ ซึ่งตั้งอยู่ริมคลองพุมดวงฝั่งเหนือไปทางทิศตะวันตก ถึงหลักเขตที่ ๖ ซึ่งตั้งอยู่ริมคลองพุมดวงฝั่งเหนือ ตรงจุดตัดกับ เส้นฉากถึงศูนย์กลางทางหลวงจังหวัดหมายเลข ๔๑๔๓ ตอนแยกทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๔๑-พุนพิน ตรง กม. ๖.๔๔๐

ด้านตะวันตก จากหลักเขตที่ ๖ เป็นเส้นตรงไปทางทิศเหนือผ่านถนนท่าข้าม-หนองไทร ทางหลวงจังหวัดหมายเลข ๔๑๔๓ ตอนแยกทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๔๑-พุนพิน ทางรถไฟสายใต้และทางหลวงจังหวัดหมายเลข ๔๑๑๒ ตอนท่าฉาง-พุนพิน ไปบรรจบกับหลักเขตที่ ๑

รูปที่ ๒.๒ แสดงอาณาเขตของเทศบาลตำบลท่าข้าม

รูปที่ ๒.๓ ที่ตั้งสถานที่สำคัญต่าง ๆ

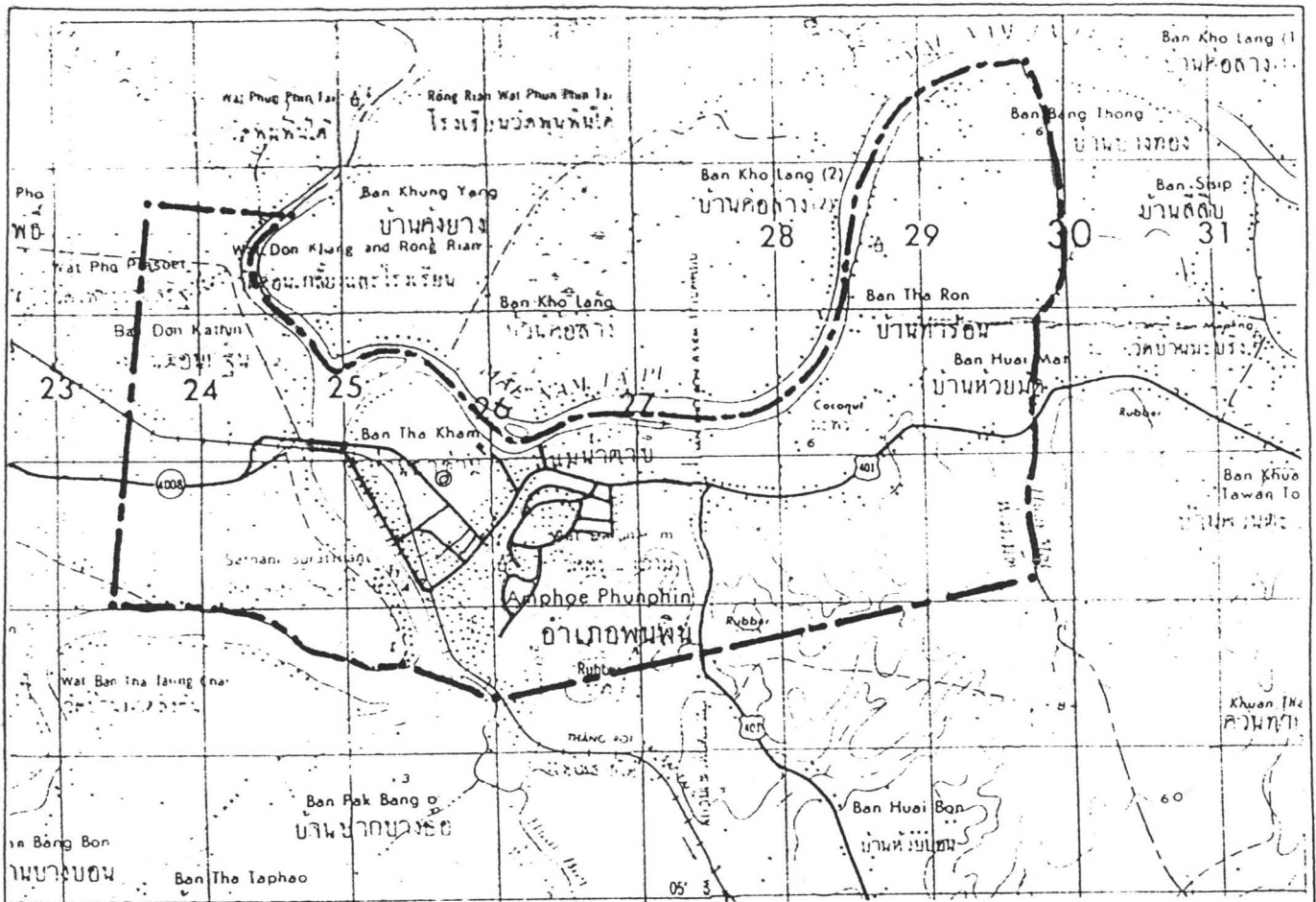
๒.๑.๒ สภาพภูมิประเทศ

เทศบาลตำบลท่าข้าม เป็นที่ราบลุ่มริมฝั่งแม่น้ำตาปีสูงกว่าระดับน้ำทะเล ๔ เมตร ตรงบริเวณที่แม่น้ำพุมดวงมาบรรจบกับแม่น้ำตาปี และคลองพุนพินมาบรรจบกับแม่น้ำตาปี ซึ่งเป็นศูนย์กลางการคมนาคมทางน้ำที่สำคัญมาแต่อดีต และเมื่อทางรถไฟและถนนตัดผ่านในเวลาผ่านมาก็ทำให้เทศบาลตำบลท่าข้ามมีความเจริญอย่างมาก จนได้ยกฐานะเป็นเทศบาลตำบล

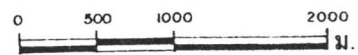
ลักษณะภูมิประเทศฝั่งตะวันออกของแม่น้ำตาปี มีเนินภูเขาสูง ๖๐ เมตร ด้านตะวันออกเฉียงใต้ลาดต่ำลงมายังบริเวณชุมชนริมฝั่งแม่น้ำในตำบลตะวันออกและเหนือ ลักษณะภูมิประเทศเช่นนี้ทำให้น้ำฝนไหลบ่าลงสู่บริเวณชุมชน และมีน้ำท่วมบริเวณที่ราบชายฝั่งเป็นประจำ ส่วนฝั่งตะวันตกของแม่น้ำตาปีเป็นที่ราบลุ่มทุ่งนา เสมอกันตลอด

๒.๑.๓ สภาพภูมิอากาศ

เทศบาลตำบลท่าข้ามมีสภาพภูมิอากาศเช่นเดียวกับจังหวัด คือ มีอากาศอยู่ในเกณฑ์อบอุ่น มีฝนตกเกือบตลอดปีเพราะได้รับลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ จากมหาสมุทรอินเดียและมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือจากอ่าวไทย ฤดูมี ๒ ฤดู คือ ฤดูร้อน มี ๓ เดือน ตั้งแต่กุมภาพันธ์ ถึง เมษายน ฤดูฝน มี ๑๑ เดือน ตั้งแต่พฤษภาคม ถึง มกราคม เดือนที่มีฝนตกชุกคือเดือน พฤศจิกายน มีปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย ๒๓๔ มม. ปริมาณน้ำฝนทั้งปีเฉลี่ย ๑,๒๘๐ มม. (เฉลี่ย พ.ศ.๒๔๖๖ - ๒๔๘๗ และ ๒๕๐๖ - ๒๕๒๑) รูปที่ ๒.๔ แสดงปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยรายเดือน

รูปที่ ๒.๒ แสดงอาณาเขตเทศบาลตำบลท่าข้าม

เครื่องหมาย

- เขตเทศบาล
- ~ 20 ~ เติมที่ระดับความสูง
- ~ ~ แม่น้ำ-ลำคลอง
- ==== ทางรถไฟ

การจัดทำแผนพัฒนา

เศรษฐกิจและสังคม สุราษฎร์ธานี

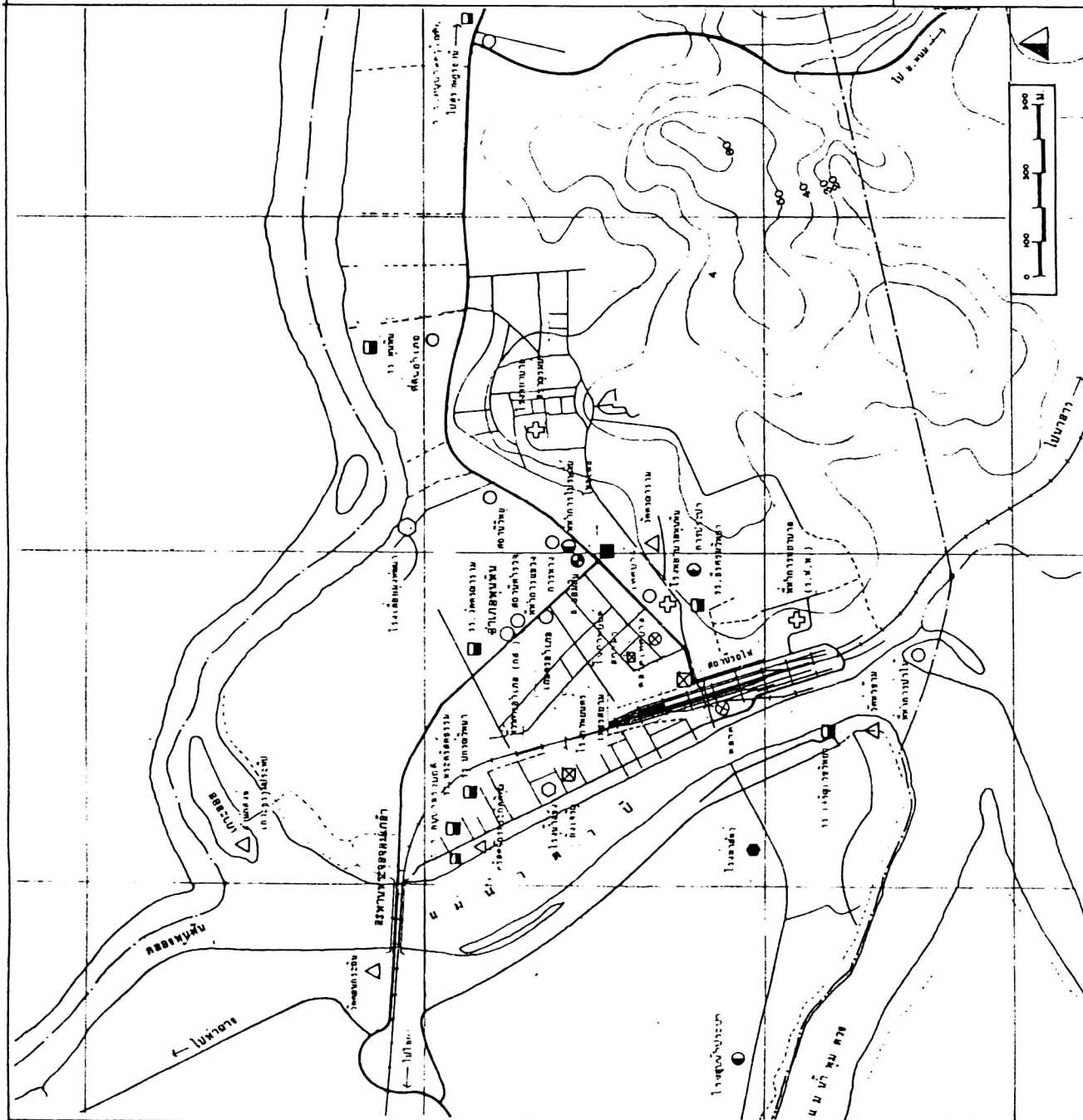
มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

แต่ฉบับนี้จัดทำขึ้นโดยคณะทำงานในท้องถิ่น

เครื่องหมาย

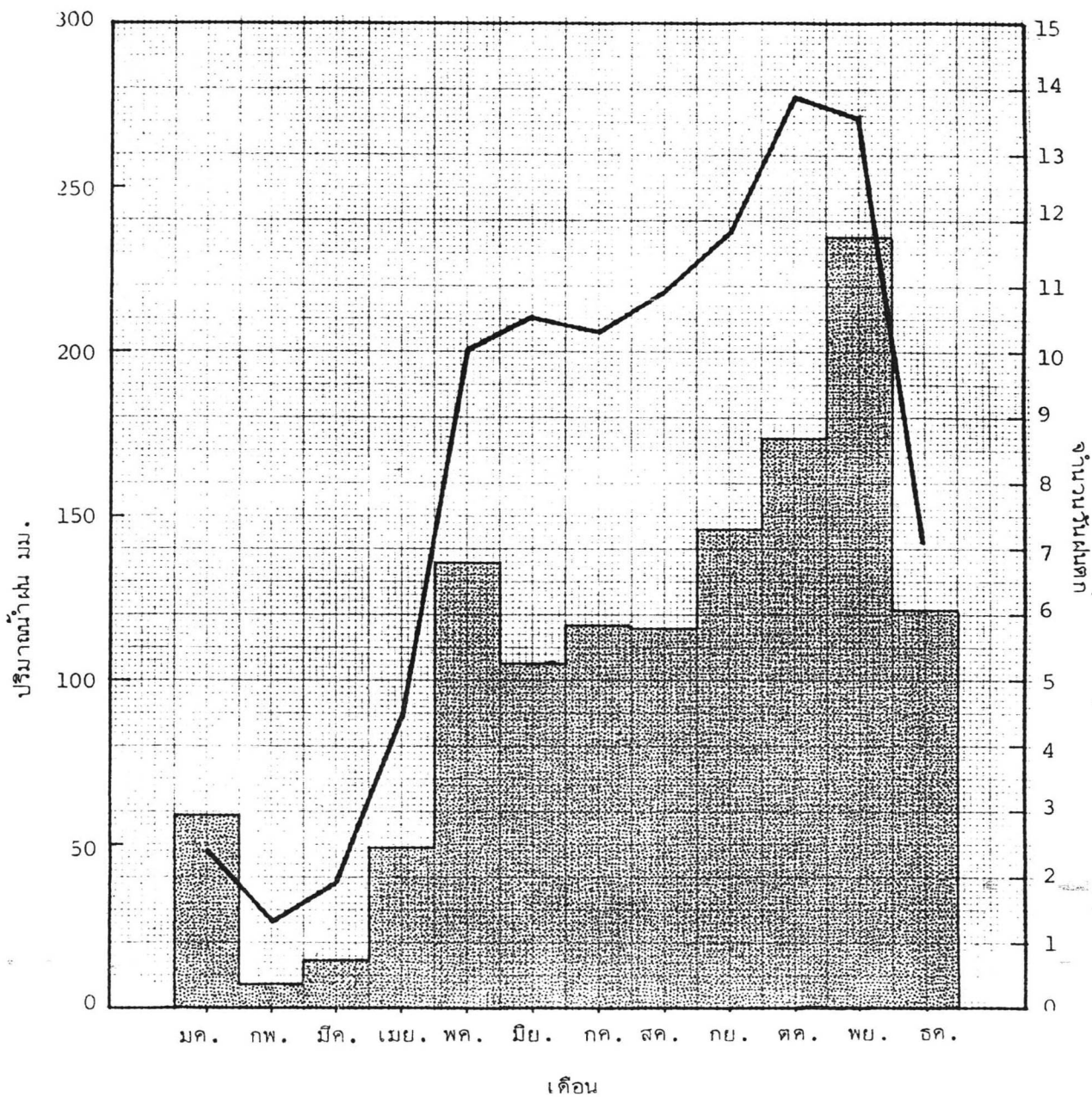
- เขตเทศบาล
- เส้นชั้นความสูง
- แม่น้ำ-ลำคลอง
- ถนน
- ทางรถไฟ
- สัญลักษณ์**
- สภาตำบล
- สถานศึกษา
- ศาลาประชาคม, อนามัย
- สถานีอนามัย
- สถานีไฟฟ้า, สถานีรถประจำทาง
- บริเวณอุตสาหกรรม
- สถานบริการน้ำดื่ม
- โรงเรียน
- ธนาคาร
- โรงฆ่าสัตว์
- ตลาดสด
- สนามกีฬา, สวนสาธารณะ

รูปที่ ๒.๓ แสดงที่ตั้งสถานที่สำคัญ เทศบาลตำบลท่าซำ

การจัดทำแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม สุราษฎร์ธานี

สำนักงานวิจัยและพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์
 สถาบันวิจัยและพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์

รูปที่ ๒.๔ ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยรายเดือน
อ.พุนพิน (๒๕๖๖-๒๕๔๗, ๒๕๐๖-๒๕๒๑)

ที่มา : กรมชลประทาน

การจัดทำแผนพัฒนา
เศรษฐกิจและสังคม สุราษฎร์ธานี

สาขาวิชาระบบสารสนเทศสุขภาพ
มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรเวศน์นครศรีธรรมราช

๒.๑.๔ การใช้ที่ดิน

เทศบาลตำบลท่าข้าม' ซึ่งมีเนื้อที่ ๑๔.๑๐ ตร.กม. นั้น มีการใช้ที่ดินเพื่อกิจกรรมนอกการเกษตรในสัดส่วนที่สูง คือประมาณร้อยละ ๖๒.๔๔ โดยกิจกรรมเหล่านั้นตั้งอยู่ในเขตสุขาภิบาลท่าข้ามเดิมและสองข้างถนนสุราษฎร์ธานี-หุนหิน โดยเฉพาะอย่างยิ่งที่โรงงานอุตสาหกรรม ตั้งอยู่บนถนนสายนี้เป็นจำนวนมาก (ตารางที่ ๒.๑) ส่วนบริเวณศูนย์กลางชุมชนหรือเขตสุขาภิบาลเดิมนั้น มีเนื้อที่เกษตรกรรมเพียงร้อยละ ๒๑.๔๔ ส่วนที่เหลือเป็นพื้นที่ชุมชนแม่น้ำ และที่ว่าง ดังแสดงในตารางที่ ๒.๒ และรูปที่ ๒.๔

เทศบาลตำบลท่าข้าม เป็นที่ตั้งสถานีรถไฟสุราษฎร์ธานี มีแม่น้ำตาปีไหลผ่านจึงมีพื้นที่ทางรถไฟ (และสถานี) ร้อยละ ๒.๔๗ แม่น้ำร้อยละ ๑๓.๓๓ ที่ว่างยังไม่ใช้ประโยชน์ร้อยละ ๑๒.๔๔ นอกจากนี้ยังมีพื้นที่ทางหลวง, ถนนและซอยอีกถึงร้อยละ ๖.๕๒ ของบริเวณศูนย์กลางชุมชน

จากสภาพการใช้ที่ดินดังกล่าวชี้ให้เห็นว่า เทศบาลตำบลท่าข้ามมีสภาพเป็นชุมชนเมืองค่อนข้างมาก มีการใช้ที่ดินเพื่อการประกอบกิจกรรมนอกการเกษตรสูง การประกอบการค้าเป็นลักษณะอาคารพาณิชย์ตั้งอยู่อาศัย (ตึกแถว) หนาแน่นบริเวณในเขตรถไฟ ระหว่างทางรถไฟกับแม่น้ำตาปี และขยายตัวมาทางหน้าสถานีรถไฟ ย่านการค้าเดิมที่อยู่ฝั่งตะวันตกของแม่น้ำตาปีได้แปรสภาพเป็นเพียงที่อยู่อาศัยหลังจากการเลิกใช้เส้นทางคมนาคมทางน้ำ

ส่วนที่พักอาศัย กระจายอยู่ทั่วไปโดยมีกลุ่มใหญ่ ๆ ๔ กลุ่ม คือ กลุ่มตลาดเก่าฝั่งตะวันตก, กลุ่มข้างทางรถไฟ ซึ่งเป็นอาคารตั้งอยู่บนที่ลุ่มน้ำขัง กลุ่มชุมชนริมฝั่งแม่น้ำตาปีแนวเขตด้านทิศเหนือ และกลุ่มชุมชนแออัดบนเนินหลังบ้านพักรถไฟ

สถานที่ราชการ เนื้อที่ส่วนใหญ่เป็นโรงพยาบาลจังหวัดสุราษฎร์ธานี นอกจากนั้นเป็นส่วนราชการระดับอำเภอและแขวงราชการ

การขยายตัวเขตชุมชน ศึกษาได้จากรูปที่ ๒.๖ พื้นที่ภายในศูนย์กลางชุมชนมีการขยายตัวไม่มากนัก ส่วนใหญ่เป็นการขยายความหนาแน่น อย่างไรก็ตามในระยะการขยายเขตด้านที่พักอาศัยมีมาก่อนปี ๒๕๑๔ ส่วนใหญ่เป็นที่พักอาศัยของประชากรที่มีรายได้ต่ำ เกิดชุมชนแออัดขึ้นบนเนินหลังบ้านพักรถไฟ ส่วนการขยายตัวด้านการพาณิชย์กรรมและพักอาศัยในเขตชุมชน มีมากในระยะไม่กี่ปีมานี้ โดยมีการขยายตัวไปทางตอนเหนือ แต่การขยายตัวด้านนี้มีข้อจำกัดเพราะเป็น

ตารางที่ ๒.๑ การใช้ประโยชน์ที่ดินเทศบาลตำบลท่าข้าม

การใช้ประโยชน์ที่ดิน	จำนวนไร่	คิดเป็นร้อยละของพื้นที่ทั้งหมด
๑. ที่อยู่อาศัย	๓,๐๖๒.๕	๓๕
๒. ทำการเกษตร	๘๗๕	๑๐
๓. สถานที่ราชการ	๑,๓๗๔	๑๕.๗๖
๔. ที่ว่างเปล่า	๔๗๖	๕.๕๕
๕. ที่สาธารณะ ที่ค้าขายที่ไม่มี ผู้อยู่อาศัยและอุตสาหกรรม	๑,๐๕๔.๖๒	๑๒.๑๑
๖. ทางรถไฟ	๖๕๓.๖๘	๗.๕๗
๗. แม่น้ำลำคลอง	๑,๒๔๔.๒๖	๑๔.๒๒
รวม	๘,๗๕๓.๐๖	๑๐๐.๐๐

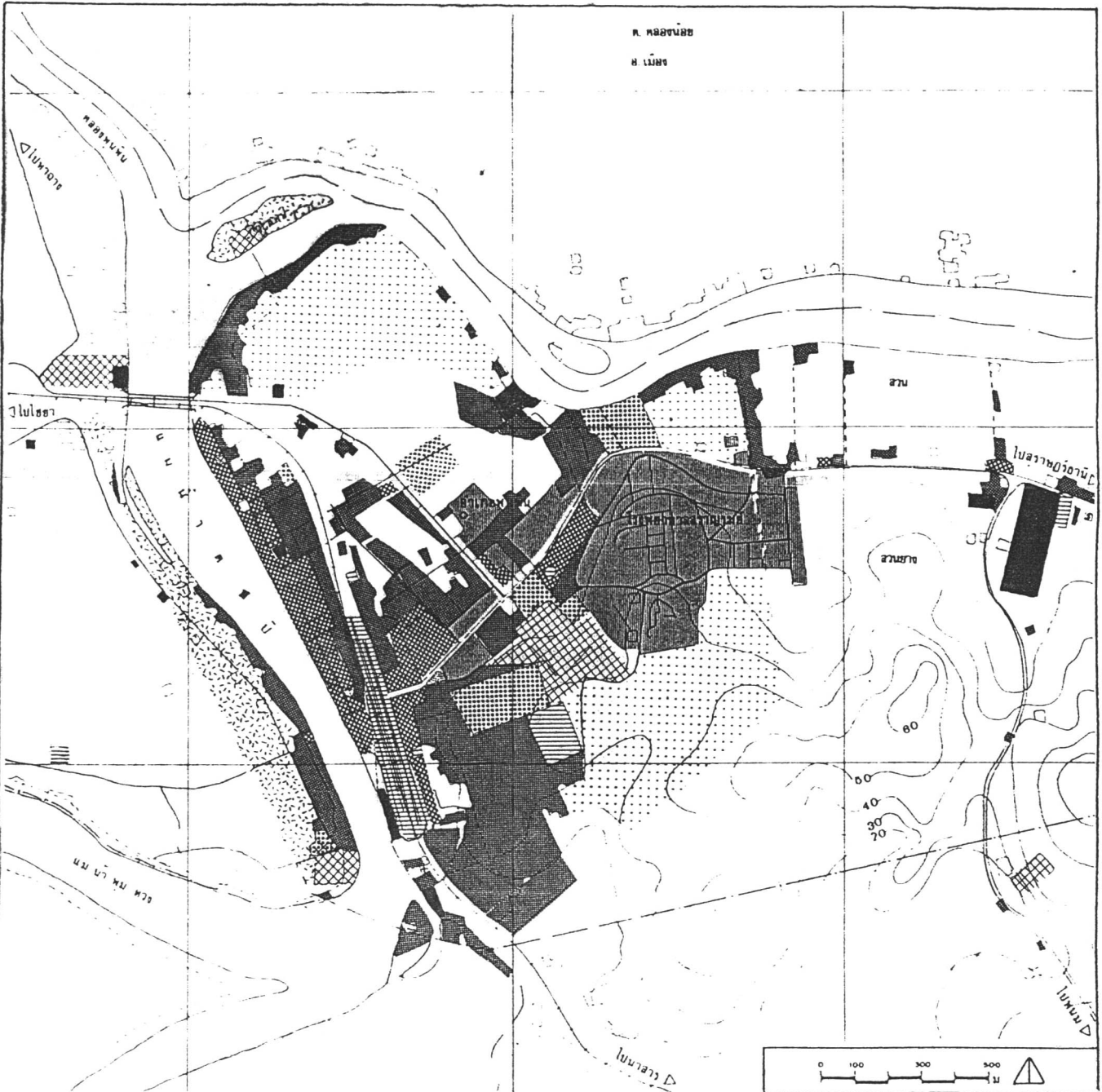
ที่มา : สำนักงานที่ดินอำเภอพุนพิน เทศบาลตำบลท่าข้าม

ตารางที่ ๒.๒ การใช้ที่ดินบริเวณศูนย์กลางชุมชนเทศบาลตำบลท่าข้าม

การใช้ที่ดิน	ขนาด (ไร่)	ร้อยละ
อยู่อาศัย	๔๐๕	๒๐.๕๐
บ้าน - สวน	๑๑๐	๕.๔๓
พาณิชยกรรม	๑๑๐	๕.๔๓
อุตสาหกรรม	๑๘	๐.๘๘
สถานที่ราชการ	๒๑๐	๑๐.๓๗
สถาบันการศึกษา	๖๑	๓.๐๑
ศาสนสถาน	๖๖	๓.๒๖
สาธารณูปโภค	๑๓	๐.๖๕
สนามกีฬาและสวน- สาธารณะ	๑	๐.๐๕
สวน	๓๒๗	๑๖.๑๕
ที่ว่าง	๒๕๔	๑๒.๕๔
ถนน	๑๓๐	๖.๔๒
ทางรถไฟ	๕๐	๒.๔๗
แม่น้ำ	๒๗๐	๑๓.๓๓
รวม	๒,๐๒๕	๑๐๐.๐๐

ที่มา จำนวนจากแผนที่ (รูปที่ ๒.๔) ซึ่งได้จากการสำรวจและตรวจสอบ
จากแผนที่ทหาร พ.ศ.๒๕๑๒ แผนที่สำนักงานสถิติ พ.ศ. ๒๕๑๔

สัญลักษณ์

เครื่องหมาย

- เขตเทศบาล
- 20 เส้นชั้นความสูง
- แม่น้ำ-ลำคลอง
- ถนน
- ทางรถไฟ

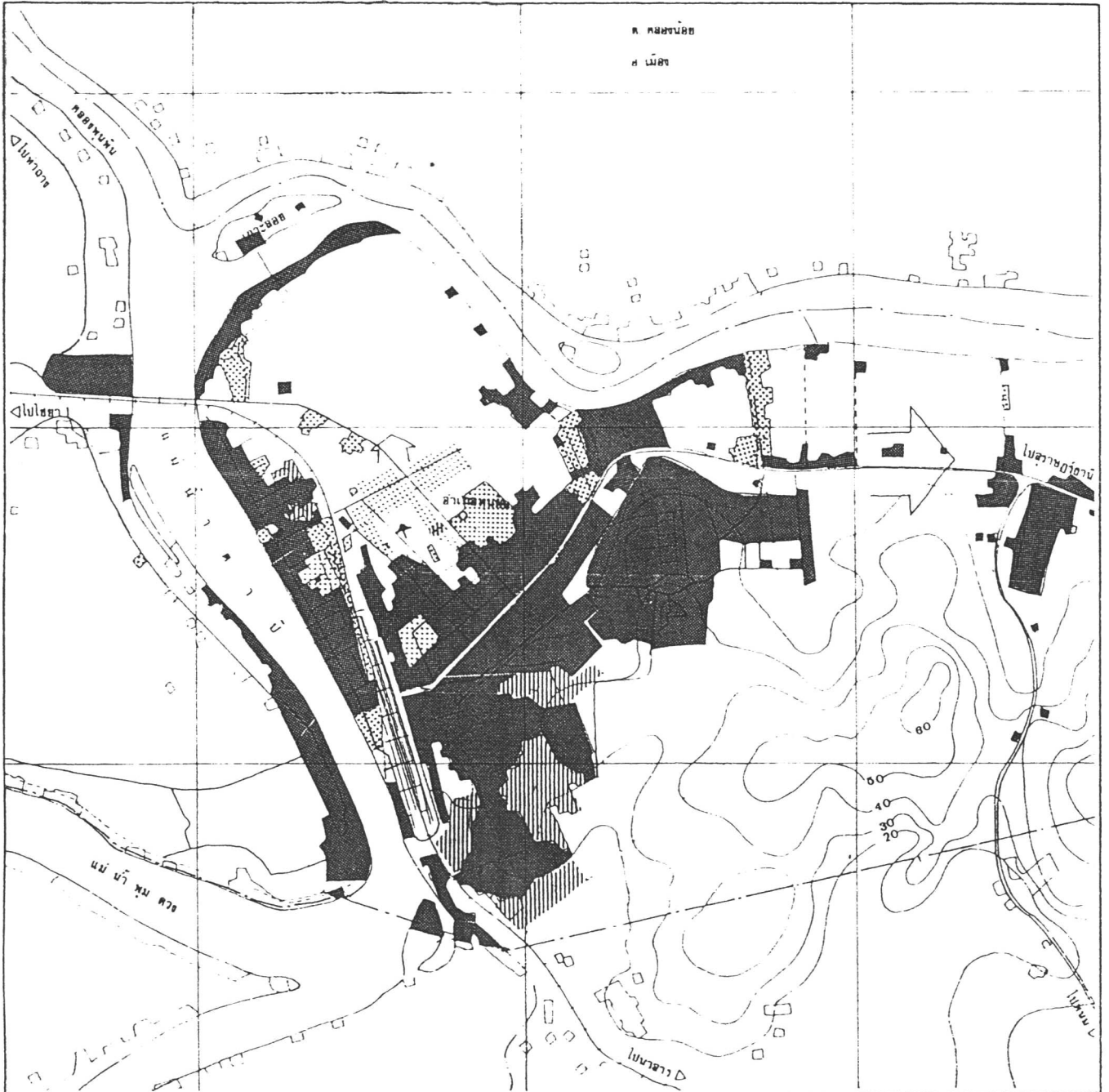
- บ้านอยู่อาศัย
- บ้าน-สวน
- หาดิษยธรรม
- ลุดสาหกรรม
- สถานที่ราชการ
- สถาบันการศึกษา
- ศาลากลาง
- ลาวารูปโภค
- ท่าโปรง
- หุ่นา
- ไร่, สวน
- ที่ว่าง

รูปที่ ๒.๕ การใช้ที่ดินศูนย์กลางชุมชน
(สุขาภิบาลเดิม) เทศบาลตำบลท่าข้าม

การจัดทำแผนพัฒนา
เศรษฐกิจและสังคม **สุราษฎร์ธานี**

สาขาวิจัยสังคมและทรัพยากร

สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย

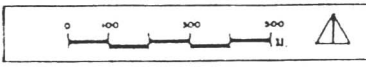

เครื่องหมาย

- เขตเทศบาล
- เส้นขีดความสูง
- แม่น้ำ-ลำคลอง
- ถนน
- ทางรถไฟ

Built-up Areas

- ▨ ปี ๒๕๖๒
- ▨ ปี ๒๕๕๕
- ▨ ปี ๒๕๒๖
- ➔ การขยายตัวของชุมชน

รูปที่ ๒.๖ การเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ที่ดิน ในเขตเทศบาลตำบลท่าช้าง

การจัดทำแผนพัฒนา เศรษฐกิจและสังคม สุราษฎร์ธานี

สาขาวิจัยสิ่งแวดล้อมและทรัพยากร
สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย

ที่ดินทรัพย์สินส่วนจังหวัด ดังนั้นแนวโน้มส่วนใหญ่จึงมีการขยายตัวออกไปตามถนนสายพูนศิ-
สุราษฎร์ธานี ไปทางอำเภอเมือง ในขณะที่เดียวกันที่มีการขยายตัวออกมาจากเทศบาลเมือง
ออกมา กลุ่มชุมชนอื่นนอกจากศูนย์กลางชุมชนคือ ชุมชนสามแยกถนนสุราษฎร์ธานี-ตะกั่วป่า
(หมายเลข ๔๐๑) ซึ่งมีย่านการค้า, อุตสาหกรรม และที่อยู่อาศัย เกาะกลุ่มกันพอสมควร
รูปที่ ๒.๗-๒.๑๒) แสดงสภาพทั่วไปของชุมชน

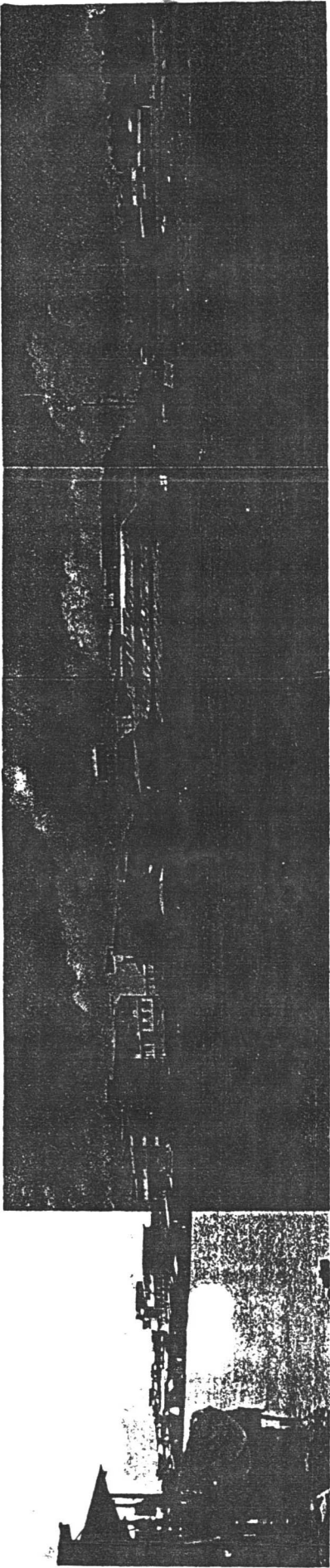
เนื่องจากที่ดินในเขตศูนย์กลางชุมชนฝั่งตะวันออกของแม่น้ำตาปี้ทั้งหมด เป็น
กรรมสิทธิ์ของทางราชการทั้งสิ้นคือ ราชพัสดุ และการรถไฟ ซึ่งจะเป็นเงื่อนไขที่ดีในการ
พัฒนาและขยายตัวของชุมชนอย่างมีแบบแผน

๒.๒ สภาพทางเศรษฐกิจและสังคม

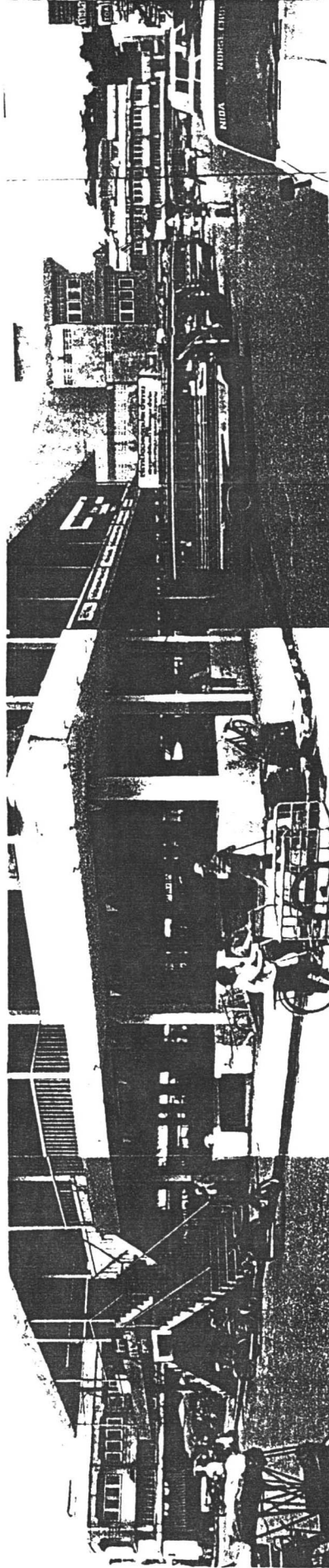
๒.๒.๑ ประชากร

(๑) ในปี ๒๕๒๕ เทศบาลตำบลท่าข้ามมี ๔,๑๔๕ ครัวเรือน มีจำนวนประชากร
ทั้งสิ้น ๒๐,๑๔๕ คน จำแนกเป็นชาย ๑๐,๒๒๔ คน และหญิง ๙,๙๒๑ คน อัตราส่วนเพศชาย
ต่อหญิงคิดเป็น ๑๐๓ : ๑๐๐ คน สัดส่วนประชากรในเทศบาลคิดเป็นร้อยละ ๓๑.๐๑ ของ
อำเภอพุนพิน หรือประชากร ๑ ใน ๓ ของอำเภอเป็นประชากรที่อยู่ในเขตชุมชนเมือง ซึ่งชี้
ให้เห็นว่าอำเภอพุนพินมีสภาพความเป็นเมืองสูง เมื่อเปรียบเทียบกับชุมชนอื่น ๆ และมีประชากร
ที่อยู่ในเขตเมืองเป็นอันดับที่ ๓ รองมาจากเทศบาลเมือง และสุขาภิบาลเกาะสมุย ด้านความ
หนาแน่นประชากรต่อพื้นที่มีสูงถึง ๑,๔๒๕ คนต่อ ตร.กม. หรือ ๒.๒๕ คนต่อไร่ ซึ่งนับว่าเป็น
ชุมชนที่มีความหนาแน่นสูงมากเป็นลำดับที่ ๕

(๒) การเปลี่ยนแปลงประชากร จากสถิติประชากร ช่วงปี ๒๕๒๒ - ๒๕๒๕
(ตารางที่ ๒.๓) สุขาภิบาลท่าข้ามมีการเปลี่ยนแปลงประชากรเฉลี่ยร้อยละ ๕.๔๔ ต่อปี โดย
มีการเปลี่ยนแปลงสูงมากในปี ๒๕๒๔ และ ๒๕๒๖ คือ เพิ่มขึ้นร้อยละ ๖.๐๓ และ ๑๒.๗๔
ตามลำดับ ในขณะที่ช่วงก่อนนั้นอัตราการเพิ่มต่ำกว่าร้อยละ ๑ และมีแนวโน้มค่อนข้างเป็น
เส้นตรง ซึ่งสาเหตุสำคัญพบว่า เกิดจากการอพยพเข้ามาในช่วง ๒ ปี นั้น (ร้อยละ ๕.๘๒
และ ๑๒.๔๔) อัตราการเพิ่มขนาดนี้ทำให้ความหนาแน่นสูงมากด้วย อย่างไรก็ตาม ปี ๒๕๒๕
ประชากรเพิ่มขึ้นอีกร้อยละ ๑๑.๑๓ เนื่องมาจากการขยายเขตสุขาภิบาลเป็นเทศบาล ซึ่งเมื่อ

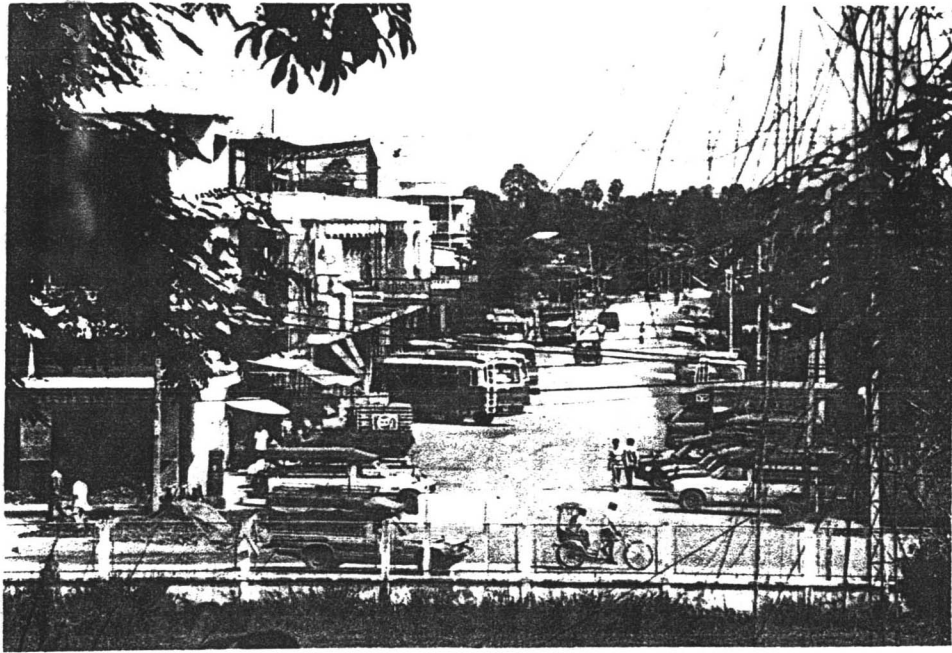

รูปที่ ๒.๗ เทศบาลตำบลท่าข้ามมองจากแม่น้ำตา

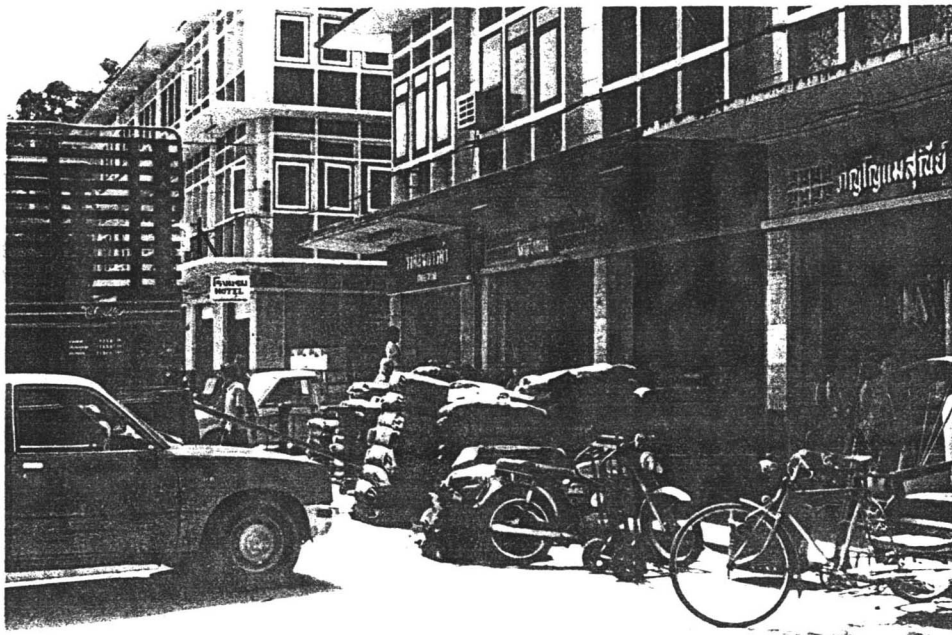

รูปที่ ๒.๘ เทศบาลเทศบาล, ท่าซอขาว

<p>กรมการปกครอง กรุงเทพมหานคร สำนักงานส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น</p>	

รูปที่ ๒.๙ ย่านการค้าและท่าจอดรถประจำทาง

รูปที่ ๒.๑๐ ร้านค้าท้องถิ่น เป็นศูนย์กลางรับซื้อยางแผ่น

การจัดทำแผนพัฒนา
เศรษฐกิจและสังคม สุราษฎร์ธานี

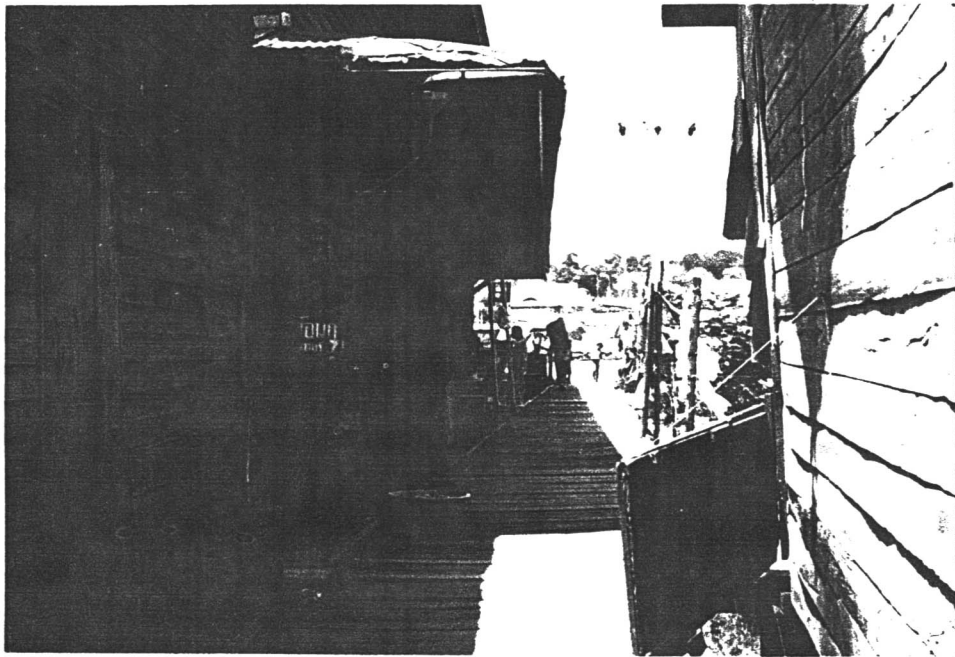
สำนักงานวิจัยและพัฒนาจังหวัดสุราษฎร์ธานี

เลขที่ ๑๖๖ ถนนวิภาวดี แขวงนครสวรรค์ เขตเมืองสุราษฎร์ธานี

รูปที่ ๒.๑๑ สภาพชุมชนฝั่งตะวันตกบริเวณถนนหลัก

รูปที่ ๒.๑๒ สะพานไม้ในชุมชนและท่าน้ำ

น

การจัดทำแผนพัฒนา
เศรษฐกิจและสังคม สุราษฎร์ธานี

สำนักงานส่งเสริมและพัฒนายกร

และสำนักงานวิเทศสัมพันธ์และเทคโนโลยีสารสนเทศ

ตารางที่ ๒.๓ ข้อมูลประชากรสุขภาพทำข้าม ระหว่างปี ๒๕๒๒ - ๒๕๒๔

และเทศบาลตำบลท่าข้ามปี ๒๕๒๔

การเปลี่ยนแปลงประชากร	ปี พ.ศ.									
	๒๕๒๒	๒๕๒๓	๒๕๒๔	๒๕๒๕	๒๕๒๖	๒๕๒๗	๒๕๒๘	๒๕๒๙	๒๕๓๐	๒๕๓๑
จำนวนประชากร	๑๔,๔๕๓	๑๔,๗๑๖	๑๔,๖๒๖	๑๔,๖๒๖	๑๗,๖๒๕	๑๗,๕๒๕	๑๗,๕๒๕	๑๗,๕๒๕	๑๗,๕๒๕	๑๗,๕๒๕
ชาย	๗,๑๓๑	๗,๑๕๖	๗,๐๑๒	๗,๐๑๒	๘,๓๒๑	-	-	-	-	๑๐,๒๒๔
หญิง	๗,๔๖๒	๗,๕๖๐	๗,๖๑๔	๗,๖๑๔	๘,๓๐๔	-	-	-	-	๗,๓๐๑
ประชากรเปลี่ยนแปลง	-	๑๒๓ (+๐.๘๕)	๘๙ (+๐.๑๕)	๘๙ (+๐.๑๓)	๑,๙๙๙ (+ ๑๒.๗๕)	-	-	-	๒๐๖ (๑.๑๕)	๒,๐๑๔ (๑๑.๑๓)
การเปลี่ยนแปลงตามธรรมชาติ	-	(๑.๐๖)	(๐.๑๕)	(๐.๒๑)	(๐.๓๐)	-	-	-	-	-
การเกิด (คน)	๒๖๗	๒๔๑	๔๕	๖๔	๗๔	-	-	-	-	๑๑๗
การตาย (คน)	๑๐๗	๘๖	๒๓	๓๓	๓๑	-	-	-	-	๑๓
การอพยพย้ายถิ่น (คน) (+ = เข้า, - = ออก)	-	(๐.๒๒)	(-)	(๕.๘๒)	(๑๒.๔๕)	-	-	-	-	-
คน/ตร.กม.	๔,๕๐๔	๔,๕๕๒	๔,๕๘๕	๔,๘๒๓	๕,๔๕๐	๕,๕๓๒	๕,๕๕๖	๕,๕๕๖	๕,๕๕๖	๕,๕๕๖
คน/ไร่	๗.๒๑	๗.๒๗	๗.๒๘	๗.๗๒	๘.๗๐	๘.๘๕	๘.๘๕	๘.๘๕	๘.๘๕	๘.๘๕
จำนวนบ้านเรือน	๑,๔๑๖	๑,๕๒๕	๑,๕๓๕	๑,๕๓๕	๒,๑๑๗	๒,๑๑๗	๒,๑๑๗	๒,๑๑๗	๒,๑๑๗	๒,๑๑๗

หมายเหตุ : พื้นที่สุขภาพ ๓.๒๔ ตร.กม.

ปี ๒๕๒๔ ยกฐานะเป็นเทศบาลตำบล ขยายพื้นที่เป็น ๑๕.๑ ตร.กม.

ปี ๒๕๒๑ มีประชากร ๑๔,๓๔๔ คน

พิจารณาแล้วพบว่า แม้ว่าเนื้อที่เทศบาลได้ขยายขึ้นถึง ๔.๔ เท่า แต่ประชากรกลับเพิ่มขึ้นเพียงเล็กน้อยเท่านั้น ซึ่งประมาณว่าประชากรร้อยละ ๔๔ อาศัยอยู่ในเขตสุขาภิบาลเดิม

(๓) การประมาณการประชากรในอนาคต เทศบาลสุขาภิบาลท่าข้ามมีการเปลี่ยนแปลงประชากรอย่างสม่ำเสมอ (ยกเว้นช่วงปี ๒๕๒๕ - ๒๕๒๖) ในการประมาณการประชากรได้พิจารณาตั้งแต่ปี ๒๕๒๒ - ๒๕๒๔ ซึ่งมีอัตราเพิ่มเฉลี่ยร้อยละ ๔.๔๔ ต่อปี คาดว่าในปี ๒๕๓๔ เทศบาลตำบลท่าข้ามจะมีประชากร ๒๓,๕๒๑ คน และในปี ๒๕๓๕ จะมีประชากร ๒๗,๕๔๐ คน ทั้งนี้โดยมีเงื่อนไขว่าการเพิ่มประชากรเป็นไปอย่างปกติ ไม่มีการเพิ่มมาตรการวางแผนครอบครัวหรือเพิ่มประชากร ซึ่งการเพิ่มของประชากรจะทำให้ระดับความเป็นเมือง (ดูจากสัดส่วนประชากรเมืองต่ออำเภอ) เพิ่มขึ้น ซึ่งชี้ให้เห็นถึงระดับความสำคัญของชุมชนมากขึ้น (ดังตารางที่ ๒.๔)

๒.๒.๒ สภาพทางเศรษฐกิจ

(๑) อาชีพของประชากร

ประชากรในเทศบาลตำบลท่าข้าม ส่วนใหญ่เป็นประชากรนอกภาคการเกษตร คือ ค้าขาย รับจ้าง และรับราชการ ทั้งนี้เพราะเทศบาลตำบลท่าข้ามมีขนาดพื้นที่ครอบคลุมบริเวณชุมชนและมีความเจริญทางการค้าและบริการสูงมากชุมชนหนึ่ง

ด้านรายได้ ประชากรในเทศบาลตำบลท่าข้าม เมื่อปี ๒๕๒๗ ซึ่งยังเป็นสุขาภิบาลอยู่นั้น วท. ไม่ได้มีการสำรวจโดยตรง แต่จากการสำรวจในระดับอำเภอพบพบว่า ประชากรมีรายได้เฉลี่ย ๖,๒๐๓.๔๔ บาท/คน/ปี และประชากรในเขตเทศบาลเมืองสุราษฎร์ธานี มีรายได้เฉลี่ย ๘,๔๐๖.๓๑ บาท/คน/ปี ซึ่งประมาณได้ว่าประชากรเทศบาลตำบลท่าข้าม น่าจะมีรายได้ระหว่าง ๖,๒๐๓.๔๔ บาท - ๘,๔๐๖.๓๑ บาท (พิจารณาจากสภาพความเจริญ) ซึ่งนับได้ว่าเป็นรายได้ที่สูงกว่ารายได้เฉลี่ยของประชากรทั้งจังหวัด (๗,๕๗๖.๕๔ บาท/คน/ปี) ในปี ๒๕๒๕ เทศบาลตำบลท่าข้ามได้ประมาณว่าประชากรในเขตมีรายได้เฉลี่ย ๗,๓๐๔.๕๔ บาท/คน/ปี มีรายจ่าย ๖,๕๗๔.๕๐ บาท/คน/ปี จึงมีเงินออมเฉลี่ย ๗๓๐.๕๔ บาท/คน/ปี

(๒) การค้าอุตสาหกรรมและบริการ

เทศบาลตำบลท่าข้าม เป็นศูนย์กลางด้านการค้าและบริการที่ใหญ่แห่งหนึ่ง มีความเจริญค่อนข้างสูง จากการศึกษาในปี ๒๕๓๐ เทศบาลตำบลท่าข้ามมีสถานประกอบการพาณิชย์กรรมถึง ๔๔๑ แห่ง (ตารางที่ ๒.๕) (ยังไม่รวมธนาคารอีก ๖ แห่ง) ซึ่งเพิ่มขึ้นจาก

ตารางที่ ๒.๔ จำนวนประชากรและการประมาณการจำนวนประชากร
ในอนาคต เทศบาลตำบลท่าข้าม

ปี	จำนวนประชากร		สัดส่วนประชากร สุขาภิบาล/อำเภอ (%)
	อำเภอพุนพิน	เทศบาลตำบลท่าข้าม	
๒๕๒๒	๖๔,๖๕๐	๑๔,๕๙๓	๒๒.๕๗
๒๕๒๓	๖๖,๑๗๖	๑๔,๗๑๖	๒๒.๒๔
๒๕๒๔	๖๗,๕๕๐	๑๔,๗๓๗	๒๑.๘๕
๒๕๒๕	๖๘,๕๕๔	๑๕,๖๒๖	๒๒.๗๕
๒๕๒๖	๘๑,๒๖๔	๑๗,๖๒๕	๒๑.๖๕
๒๕๒๗	๘๓,๑๓๘	๑๗,๙๒๕	๒๑.๕๖
๒๕๒๘	๘๓,๘๕๘	๑๘,๑๓๑	๒๑.๖๒
๒๕๒๙	๖๕,๙๘๖	๒๐,๑๔๙	๓๑.๐๐
๒๕๓๐	๘๐,๕๗๔	๒๐,๓๐๕	๒๕.๒๐
๒๕๓๑	๘๒,๓๖๖	๒๑,๑๐๙	๒๕.๖๓
๒๕๓๒	๘๔,๑๕๘	๒๑,๙๑๓	๒๖.๐๔
๒๕๓๓	๘๕,๙๕๐	๒๒,๗๑๗	๒๖.๔๓
๒๕๓๔	๘๗,๗๔๒	๒๓,๕๒๑	๒๖.๘๑
๒๕๓๕	๘๙,๕๓๔	๒๔,๓๒๕	๒๗.๑๗
๒๕๓๖	๙๑,๓๒๗	๒๕,๑๒๙	๒๗.๕๑
๒๕๓๗	๙๓,๑๑๙	๒๕,๙๓๓	๒๗.๘๕
๒๕๓๘	๙๔,๙๑๑	๒๖,๗๓๖	๒๘.๑๗
๒๕๓๙	๙๖,๗๐๓	๒๗,๕๔๐	๒๘.๕๘

หมายเหตุ : การพยากรณ์ใช้ข้อมูลอดีต จากปี ๒๕๒๒-๒๕๒๙ และพยากรณ์โดย
วิธี Linear Regression พยากรณ์ไปจนถึงปี ๒๕๓๙

ข้อมูลปี ๒๕๒๒ - ๒๕๒๙ เป็นข้อมูลสุขาภิบาลท่าข้าม

ที่มา : ข้อมูลประชากรปี ๒๕๒๒-๒๕๒๙ จากกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย

ตารางที่ ๒.๕ จำนวนสถานประกอบการในสุขาภิบาลท่าข้าม ปี ๒๕๒๒-๒๕๒๖, ๒๕๒๘

จำนวนสถานประกอบการ	๒๕๒๒	๒๕๒๓	๒๕๒๔	๒๕๒๕	๒๕๒๖	๒๕๒๘
พาณิชยกรรม						
ร้านค้าเครื่องชำ	๕๕	๕๕	๕๕	๕๖	๑๓๕	๕๐
ร้านเครื่องดื่ม - อาหาร	๕๕	๕๕	๕๖	๕๕	๖๕	๓๒
ร้านเสื้อผ้า	๕๐	๕๐	๕๐	๒๑	๒๗	๒๓
ร้านบริการเสริมสวย	๑๕	๑๕	๑๕	๑๕	๑๘	๓๕
ร้านอุปกรณ์เครื่องเหล็กเครื่องยนต์	๑๖	๑๖	๑๖	๒๔	๒๗	(na)
ร้านอุปกรณ์ไฟฟ้า - วิทยุ	๑๐	๑๐	๑๒	๔	๖	๘
ร้านขายสินค้าเฉพาะอย่างอื่น ๆ	๕	๕	๕	๑๒๗	๑๓๕	๓๑๕
โรงแรม	๑	๑	๒	๒	๒	๒
รวม	๒๒๘	๒๒๘	๒๗๔	๓๖๗	๔๓๓	๕๘๑
อุตสาหกรรม						
โรงสี	๑	๑	๑	๑	๑	๑
โรงเลื่อยไม้	๑	๑	๑	๑	๑	๑
โรงงานซ่อมสร้างเครื่องยนต์	๑๕	๑๕	๑๕	๑๘	๒๑	๑๘
โรงงานอื่น ๆ	๒๖	๒๖	๒๖	(na)	(na)	๑๓
รวม	๔๓	๔๓	๔๓	(na)	(na)	๓๓

ที่มา : รายงานประจำปีสุขาภิบาลท่าข้าม
 แผนพัฒนาเทศบาลตำบลท่าข้าม จ.สุราษฎร์ธานี
 ประจำปี ๒๕๓๐ - ๒๕๓๔ .

ปี ๒๕๒๖ ถึงร้อยละ ๑๑.๑ โดยในปี ๒๕๒๔ มีอัตราการเพิ่มที่สูงมาก (ร้อยละ ๓๓.๔๔) เนื่องจากการนับแผงลอยค้าขายด้วย จำนวนร้านค้าที่มีมากได้แก่ ร้านค้าเครื่องชำ และร้านค้าสินค้าเฉพาะอย่าง (ซึ่งเพิ่มขึ้นมากในปี ๒๕๒๔)

นอกจากธนาคารซึ่งมีมากถึง ๖ แห่งแล้ว เทศบาลตำบลท่าข้ามยังมีโรงแรมถึง ๑๒ แห่ง จึงนับได้ว่าเทศบาลตำบลท่าข้ามมีความเจริญทางเศรษฐกิจสูง เป็นทั้งศูนย์กลางการเดินทางและศูนย์กลางด้านธุรกิจ

ด้านอุตสาหกรรม เทศบาลตำบลท่าข้ามมีโรงงานขนาดเล็กประเภทซ่อมสร้างเครื่องยนต์มากถึง ๑๔ แห่ง และยังมีโรงงานอื่น ๆ เช่น โรงพิมพ์, โรงผลิตวัสดุด้วยซีเมนต์, โรงรมยางพารา, โรงทำไม้ขีดไฟ, โรงงานทำอาหารกระป๋อง และโรงงานอัดน้ำมันปาล์ม เป็นต้น อีกทั้ง ๑๓ แห่ง (ปี ๒๕๒๔) ลักษณะของโรงงานเหล่านี้มีโรงงานที่เป็นอุตสาหกรรมหลักอยู่บ้าง และอาจจะเกิดปัญหาต่อการพัฒนาสิ่งแวดล้อมของเมืองได้ในอนาคต

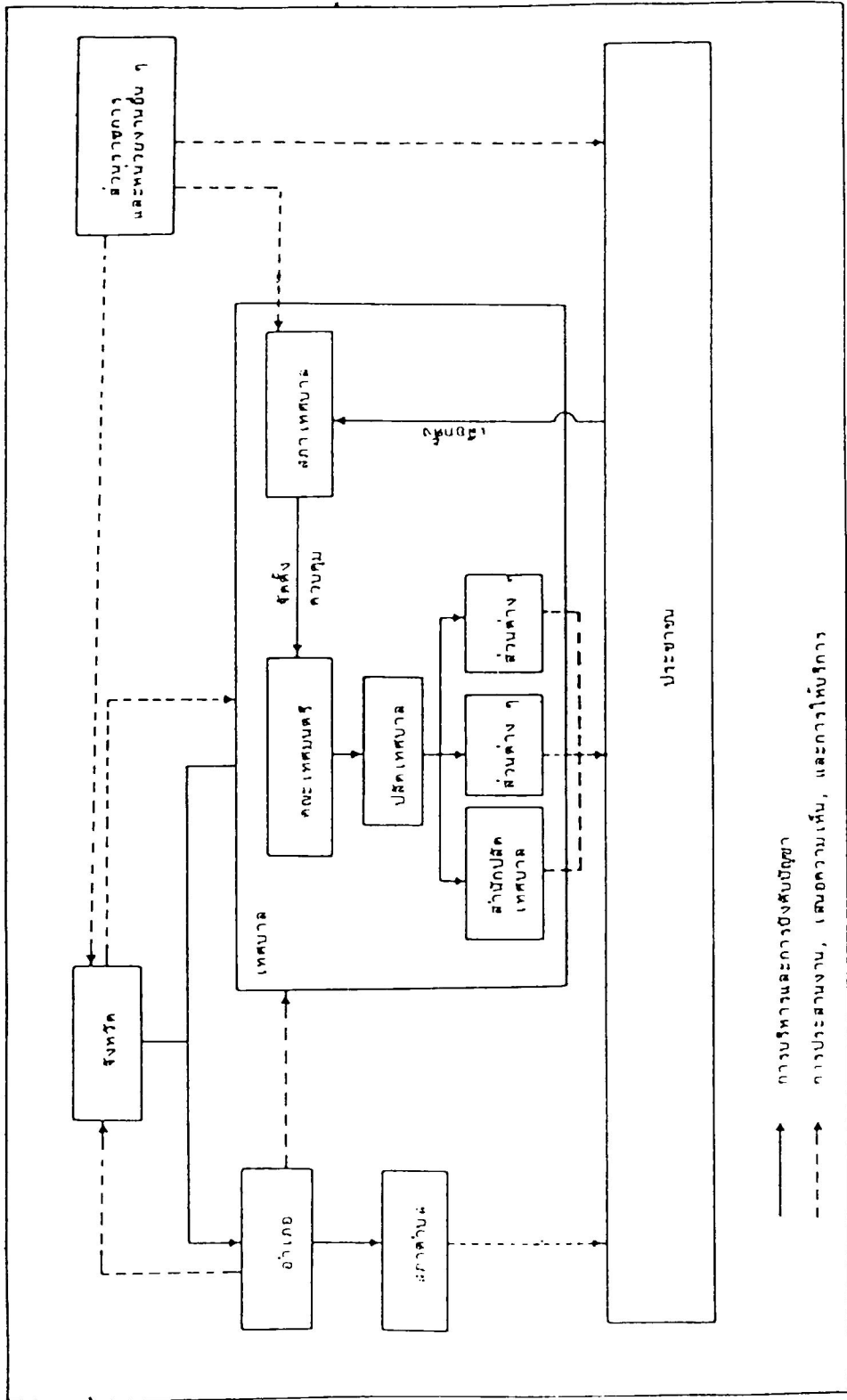
เทศบาลตำบลท่าข้ามมีตลาด ๓ แห่ง มีผู้ค้าเกือบ ๓๐๐ ราย เป็นตลาดของสุขาภิบาล ๑ แห่ง, เอกชนอีก ๒ แห่ง นอกจากจะเป็นตลาดสดแล้ว ตลาดเทศบาลยังเป็นตลาดรับซื้อ ขาย ผลผลิตผลการเกษตรของอำเภอทუნหิน และอำเภอใกล้เคียงอีกด้วย

๒.๑ การบริหารการปกครองและการคลังท้องถิ่น

๒.๓.๑ การบริหารและการปกครอง

เทศบาลตำบลเป็นรูปแบบการปกครองท้องถิ่นที่มีหน้าที่บริหารท้องถิ่นตามที่กฎหมายกำหนด โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านการให้บริการประชาชน โดยฝ่ายบริหาร (คณะเทศมนตรี) และฝ่ายนิติบัญญัติ (สภาเทศบาล) ได้รับเลือกมาจากประชาชนในท้องถิ่น ซึ่งในการดำเนินงานต้องเกี่ยวข้องกับประสานงานกับจังหวัด อำเภอ ตลอดจนส่วนราชการและองค์กรอื่น ๆ (รูปที่ ๒.๑๓)

เทศบาลตำบลท่าข้ามเป็นเทศบาลชั้น ๓ แบ่งการบริหารงานและการปกครองตาม พ.ร.บ. เทศบาล และระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยวิธีการปฏิบัติงานของเทศบาล กำหนดแบ่งอำนาจหน้าที่ให้นายกเทศมนตรี เทศมนตรีเป็นผู้รับผิดชอบด้านนโยบาย หรืองานอื่นใดที่กฎหมาย ระเบียบข้อบังคับ หรือหนังสือสั่งการระบุไว้ให้เป็นหน้าที่ของนายกเทศมนตรี และให้

THAI NATIONAL DOCUMENTATION CENTER

รูปที่ ๒.๑๓ แสดงการบริหารราชการของ เทตบาลตำบล

ปลัดเทศบาล เป็นผู้บังคับบัญชาพนักงานประจำ ตลอดจนคนงานและลูกจ้างรับผิดชอบในงานประจำทั่วไปของเทศบาล โดยมีรองปลัดเทศบาลเป็นผู้ช่วยปฏิบัติงานประจำทั่วไปแทนปลัดเทศบาลตามที่ได้รับมอบหมายการบริหารงานแบ่งได้ดังนี้

- (๑) สำนักปลัดเทศบาล แบ่งเป็นงาน (ฝ่าย) งานธุรการ, งานทะเบียน-ราษฎร, งานประชาสัมพันธ์, นิติการ, วิเคราะห์นโยบายและแผน และป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
- (๒) ฝ่ายคลัง แบ่งเป็นงานบริหารการคลัง งานการเงินและบัญชี งานผลประโยชน์และงานพัสดุ
- (๓) ฝ่ายสาธารณสุข แบ่งเป็นบริหารสาธารณสุข งานสุขาภิบาล และอนามัยสิ่งแวดล้อม
- (๔) กองช่าง แบ่งเป็นงานบริหารงานช่าง งานการโยธา และงานวิศวกรรม
- (๕) ฝ่ายการศึกษา แบ่งเป็นงานนิเทศการศึกษา งานโรงเรียนประถมศึกษา และงานสันตนาการ

ปัจจุบันเทศบาลตำบลท่าข้ามมีบุคลากรทั้งสิ้น ๘๔ คน สังกัดสำนักปลัดเทศบาล ๒๗ คน ฝ่ายคลัง ๖ คน ฝ่ายสาธารณสุข ๓๔ คน และกองช่างอีก ๑๗ คน ส่วนฝ่ายการศึกษานั้น ยังไม่ได้มีการบรรจุบุคคลเข้าปฏิบัติงาน

๒.๓.๒ การคลังของเทศบาลตำบลท่าข้าม

(๑) รายรับ

ปี ๒๕๒๔ เทศบาลตำบลท่าข้ามมีรายได้จริง ๔,๖๒๑,๕๓๔.๐๗ บาท ซึ่งสูงกว่าปี ๒๕๒๖ เมื่อครั้งเป็นสุขาภิบาล ถึง ๓,๓๑๕,๕๕๓.๐๗ บาท หรือร้อยละ ๑๔๓.๘ ทั้งนี้เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงของเวลาและการขยายเขตและอำนาจขององค์กรมากขึ้น รายได้นี้เป็นรายได้จากเงินอุดหนุนล้อเลื่อน ๑๕๓,๖๘๔.๔๑ บาท นอกจากนี้เทศบาลตำบลท่าข้ามยังมีเงินสะสมทั่วไปปี ๒๕๒๔ ๓๔๘,๒๔๓.๓๔ บาท

(๒) รายจ่าย

ปี ๒๕๒๔ เทศบาลตำบลท่าข้ามมีรายจ่ายจริง ๔,๔๓๒,๓๗๖.๑๖ บาท และรายจ่ายพิเศษอีก ๒๒๒,๖๒๔ บาท ซึ่งเป็นรายจ่ายที่สูงกว่าเมื่อครั้งเป็นสุขาภิบาลมากเช่นกัน ในปี ๒๕๒๘

ได้มีการกู้เงินเพื่อปรับปรุงถนนและท่อระบายน้ำเป็นเงิน ๒,๘๖๐,๐๐๐ บาท ซึ่งเทศบาลต้องจ่ายคืนพร้อมดอกเบี้ยประมาณปีละ ๑๔๔,๘๗๔ บาท อันเป็นภาระผูกพันเป็นเวลาถึง ๑๕ ปี

(๓) เปรียบเทียบรายรับกับรายจ่าย

เทศบาลตำบลท่าข้ามมีรายได้จริงสูงกว่ารายจ่ายทั้งสิ้นอยู่ ๖๔๔,๖๗๓.๕๔ บาท ทั้งนี้หากพิจารณาว่า เทศบาลตำบลท่าข้ามเพิ่งได้รับการจัดตั้งขึ้นมา การจัดระบบภายในอาจยังไม่เรียบร้อย ดังนั้น การใช้จ่ายเงินเพื่อการพัฒนาอาจยังไม่ได้ดำเนินการอย่างเต็มที่ อย่างไรก็ตาม จากสภาพการคลังเช่นนี้ชี้ให้เห็นว่า เทศบาลตำบลท่าข้ามมีความสามารถในการพึ่งตนเองสูง มีรายได้ที่จัดเก็บได้สูงกว่ารายจ่าย ดังนั้น เทศบาลตำบลท่าข้ามจึงมีศักยภาพในการสร้างความเจริญทางเศรษฐกิจสูง

๒.๔ โครงสร้างพื้นฐานและการบริการ

๒.๔.๑ สาธารณูปโภคและสาธารณูปการ

(๑) ไฟฟ้า สุขาภิบาลท่าข้ามมีไฟฟ้าของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคจำหน่ายอย่างทั่วถึง และมีโคมไฟสาธารณะถึง ๒๘๒ จุด

(๒) ประปา

เทศบาลตำบลท่าข้ามได้รับบริการน้ำประปาจากการประปาสุราษฎร์ธานี ซึ่งอยู่ในความรับผิดชอบของสำนักงานประปาเขต ๑๓ การประปาส่วนภูมิภาค ซึ่งผลิตน้ำจ่ายให้ทั้งเขตเทศบาลเมืองสุราษฎร์ธานีและเทศบาลตำบลท่าข้ามจ่ายน้ำมาจากเขตต่ออำเภอเมืองและพุนพิน และมีถังสำรองน้ำอยู่บนเนินหลังวัดตรณาราม

การประปาสุราษฎร์ธานี ใช้น้ำดิบจากแม่น้ำพุมดวง-ตาปี ลำเลียงสูโรงผลิตด้วยระบบสูบ และมีระบบการผลิตแบบกรองเร็ว (Rapid Sand Filtration) มีกำลังผลิต ๑,๐๐๐ ลบ.ม./ชม. จ่ายน้ำให้แก่เทศบาลตำบลท่าข้ามได้ ๔๔๒,๘๘๒ ลบ.ม. ในปี ๒๕๒๔ หรือประมาณ ๑,๒๑๓.๖๗ ลบ.ม.ต่อวัน ซึ่งเมื่อหักน้ำรั่วไหลอีกประมาณร้อยละ ๗ การประปาภูมิภาคต้องผลิตน้ำถึง ๔๗๔,๘๐๐ ลบ.ม. ปี ๒๕๒๔ มีผู้ใช้น้ำทั้งสิ้น ๑,๔๓๕ ราย หรือคิดเป็นร้อยละ ๓๔.๕๔ ของประชากรในเขต ซึ่งแสดงให้เห็นว่าการบริการน้ำประปายังไม่ทั่วถึง นอกจากนี้ ปริมาณน้ำที่ได้รับยังไม่สมบูรณ์เพราะท่อจ่ายน้ำเป็นไปอย่างเชื่องช้า มีการรั่วไหลของน้ำมาก

(๓) การสื่อสารและโทรคมนาคม

สวทช. ทำข้าม มีที่ทำการไปรษณีย์โทรเลขรับจ่าย ๑ แห่ง ที่ให้บริการด้านไปรษณีย์โทรเลข ส่วนการบริการด้านโทรคมนาคมต่าง ๆ สามารถไปใช้ที่ ปทจ. สุราษฎร์ธานี ที่อยู่ห่างไปเพียง ๑๔ กม. ได้

ด้านการบริการโทรศัพท์ มีชุมสายโทรศัพท์ทุนคืนให้บริการทั้งในเขตเทศบาลและใกล้เคียง ในปี ๒๕๒๔ มีผู้ใช้ ๗๗๗ หมายเลข เป็นการใช้เพื่อธุรกิจการค้าถึง ๓๖๗ หมายเลข (ร้อยละ ๔๗.๒) บ้านพักอาศัย ๓๓๔ หมายเลข (ร้อยละ ๔๒.๔) ส่วนที่เหลือเป็นของสถานประกอบการและบริการของ ทศท. ๗๖ หมายเลข และตู้โทรศัพท์อีก ๒๓ ตู้ จึงนับได้ว่าเทศบาลตำบลท่าข้ามมีการบริการด้านการสื่อสารและโทรคมนาคมในระดับที่ดี

(๔) การคมนาคมขนส่ง

สวทช. ทำข้าม เป็นศูนย์กลางการคมนาคมมาแต่อดีต ทั้งด้านการคมนาคมทางน้ำ เทศบาลตำบลท่าข้ามตั้งอยู่ในท่าเลที่แม่น้ำ ๓ สายมาบรรจบกันคือ แม่น้ำตาปี, แม่น้ำพุมดวง และคลองทุนดิน เป็นที่ตั้งของสถานีรถไฟสุราษฎร์ธานีและมีถนนสาย ๔๐๐๔ สำหรับเชื่อมต่อกับจังหวัดสุราษฎร์ธานี รายละเอียดของการคมนาคมขนส่งของสวทช. ทำข้ามมีดังนี้

(๔.๑) ทางรถไฟ

สถานีรถไฟสุราษฎร์ธานี เป็นสถานีสำคัญและเป็นชุมสายที่มีรถทุกประเภทผ่าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งมีรถโดยสารสายสำคัญถึงวันละ ๖ ขบวน ได้แก่

ขบวนที่ ๑	รถเร็ว	กรุงเทพฯ - หาดใหญ่
" ๒	รถด่วน	กรุงเทพฯ - ยะลา
" ๓	รถด่วน	กรุงเทพฯ - บัตเตอร์เวอร์ช และ กรุงเทพฯ - สุโขทัย (วันเว้นวัน)
" ๔	รถเร็ว	กรุงเทพฯ - นครศรีธรรมราช
" ๕	รถเร็ว	กรุงเทพฯ - ตรัง
" ๖	รถเร็ว	ธนบุรี - สุโขทัย

(๔.๒) รถโดยสาร

ค้ำรถโดยสารเทศบาลตำบลท่าข้าม เป็นศูนย์กลางรถยนต์

โดยสารไปยังอำเภอใกล้เคียง คือ

สาย ๘๒๐๐๓	สามแยกสุราษฎร์ธานี - กม.๐ (ตะกั่วป่า - ชิด สะพานพระจุลจอมเกล้า ระยะทาง ๔.๕ กม. วันละ ๔๐ เที่ยว
สาย ๑๘๓๑	อ.เมืองสุราษฎร์ธานี - เทศบาลตำบลท่าข้าม (พุนพิน) ระยะทาง ๑๕ กม. วันละ ๔๐๐ เที่ยว
สาย ๘๒๐๐๑	เทศบาลตำบลท่าข้าม (พุนพิน) - อ.พนม ระยะทาง ๗.๒ กม. วันละ ๒๖๐ เที่ยว
สาย ๘๒๒๑	เทศบาลตำบลท่าข้าม (พุนพิน) - อ.พระแสง ระยะทาง ๗.๒ กม. มีรถโดยสาร วันละ ๗๐ เที่ยว
รถแท็กซี่	เทศบาลตำบลท่าข้าม (พุนพิน) - สุราษฎร์ธานี เทศบาลตำบลท่าข้าม - ศิริรัฐนิคม

นอกจากนี้ยังมีรถโดยสารขนาดเล็กไปยังหมู่บ้านต่าง ๆ รถโดยสาร
จะผ่านจังหวัด และผ่านไปกรุงเทพฯ อีกหลายสาย แต่เทศบาลตำบลท่าข้ามมีการจอดรถ
เฉพาะรถโดยสารภายในจังหวัด ทำจอดรถหน้าสถานีรถไฟและทำจอดรถรับจ้างที่กระจายอยู่ทั่วไป

(๔.๓) ระบบถนน

เทศบาลตำบลท่าข้าม เป็นทางผ่านของรถยนต์ที่จะไปจังหวัด
สุราษฎร์ธานี โดยแยกจากทางหลวงสาย ๔๑ แยกเข้ามาทางหลวง ๔๑๔๓ ถึงสะพานพระจุล
จอมเกล้าผ่านเข้าเทศบาลตำบลท่าข้ามโดยทางหลวง ๔๑๑๒ ไปบรรจบกับทางหลวงสาย ๔๐๑
ที่ กม.๐ (ตะกั่วป่า) ทำให้เกิดความคับคั่งของการจราจรในเขตเมืองพอสมควร

ภายในเขตเทศบาลตำบลท่าข้าม กำลังปรับปรุงทางหลวงจาก
ท่าข้ามไปอำเภอเมือง เป็นถนนคู่ขนานกว้าง ๑๖ เมตร นอกจากนี้ยังมีถนนสายสำคัญอีก
คือ ถนนระหว่างทางรถไฟกับแม่น้ำตาปี เป็นถนนหลักของตลาดในเขตรถไฟ ผิวจราจรเป็น
คอนกรีตกว้าง ๘.๐๐ เมตร และมีถนน ขอยแยกเข้ามายังเขตรถไฟ ๑๑ ขอย ซึ่งมีทั้งถนน
คอนกรีตและถนนดิน การขยายตัวของการค้าในบริเวณนี้ค่อนข้างสูง ทำให้มีการตัดถนนเลียบ

ทางรถไฟเพิ่มขึ้นอีก ๑ สาย ส่วนด้านตลาดนอกเขตรถไฟมีการตัดถนนซอยแยกย่อยหลายสาย ซึ่งการขยายตัวของชุมชนเริ่มมีมากขึ้น (รูปที่ ๒.๑๔-๒.๒๐)

ด้านฝั่งตะวันตกเป็นชุมชนที่เคยเจริญเมื่อครั้งประชาชนนิยมใช้การคมนาคมทางน้ำ แต่ปัจจุบันคงเหลือสภาพเป็นบ้านพักอาศัย มีถนนลาดยางกว้าง ๓.๕๐ ขนาดแนวชายฝั่งโดยมีสะพาน ยื่นออกไปยังท่าเรือ เกือบตลอดแนว ส่วนทางด้านนอกมีการตัดถนนลาดยางขนาดกว้าง ๔.๕๐ เป็นเส้นทางเพื่อออกไปยังถนนสาย ๔๑๕๓

ระบบถนนทั้งชุมชนจำเป็นต้องมีการปรับปรุงด้านคุณภาพและการตัดเพิ่มในบางสาย โดยเฉพาะเส้นทางด้าน เหนือ เขาซึ่งอาจจะ เป็นประโยชน์ต่อการจำกัดการขยายตัวและการป้องกันน้ำป่าจากเขาได้

(๕) การระบายน้ำและปัญหาน้ำท่วมขัง

สุขาภิบาลท่าข้ามมีท่อระบายน้ำตามถนนสายสำคัญหลายสาย เพื่อรับน้ำทิ้งจากชุมชนและน้ำฝนระบายลงสู่แม่น้ำตาปี แต่สำหรับถนนลูกรังและบริเวณที่ชุมชนยังขยายไปไม่ถึงถึงนั้น การระบายน้ำยังเป็นการระบายโดยคูน้ำ คูข้างทางรถไฟ และการระบายลงผิวดินตามความลาดชันของระดับดิน ทำให้เกิดน้ำเน่าท่วมขังในบริเวณที่ลุ่ม เนื่องจาก การระบายน้ำที่ไม่ดีพอและการถมที่ดินปิดทางระบายน้ำตามธรรมชาติ ส่วนบริเวณริมฝั่งแม่น้ำตาปี จะมีน้ำท่วมในช่วงน้ำขึ้นสูงทุกปี

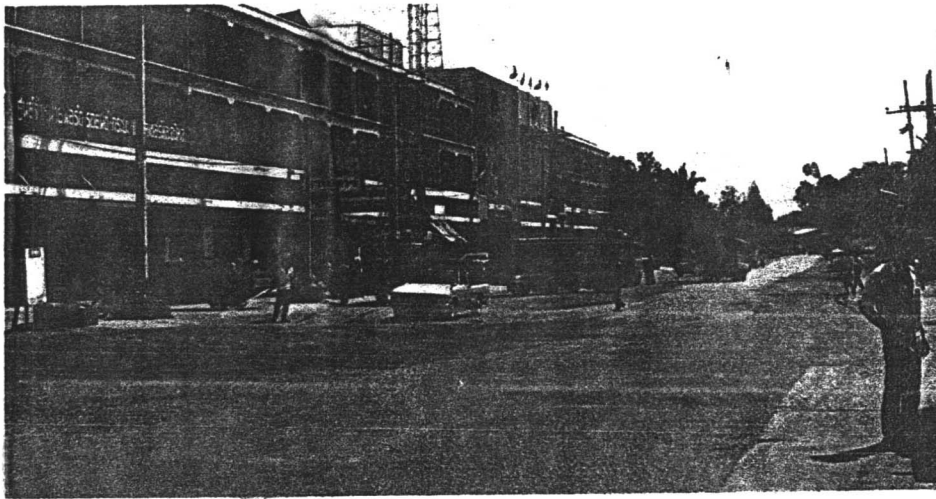
นอกจากนี้ การระบายน้ำฝนจากเนินวัดตรवारาม เมื่อเวลาฝนตกหนัก น้ำจะไหลบ่าลงอย่างรวดเร็ว ทำให้เกิดน้ำท่วมชั่วคราวบริเวณถนนหน้าสถานีรถไฟ การไหลบ่าของน้ำนี้จะพัดพาเอาหน้าดินลงมาด้วย ซึ่งได้ก่อให้เกิดปัญหาที่ระบายน้ำอุดตันและมีฝุ่นละอองบนท้องถนน ปัจจุบันในเขตเทศบาลมีท่อระบายน้ำ ขนาด ๑๖๐ - ๑๑,๐๐๐ อยู่รวมทั้งสิ้น ๔,๒๔๔ เมตร ดังนั้นจึงมีความจำเป็นอย่างมากที่จะต้องปรับปรุงระบบการระบายน้ำ การป้องกันน้ำท่วมและการกำจัดน้ำเน่าเสีย

รูปที่ ๒.๒๑ แสดงการระบายน้ำและบริเวณน้ำท่วม

(๖) การกำจัดขยะ

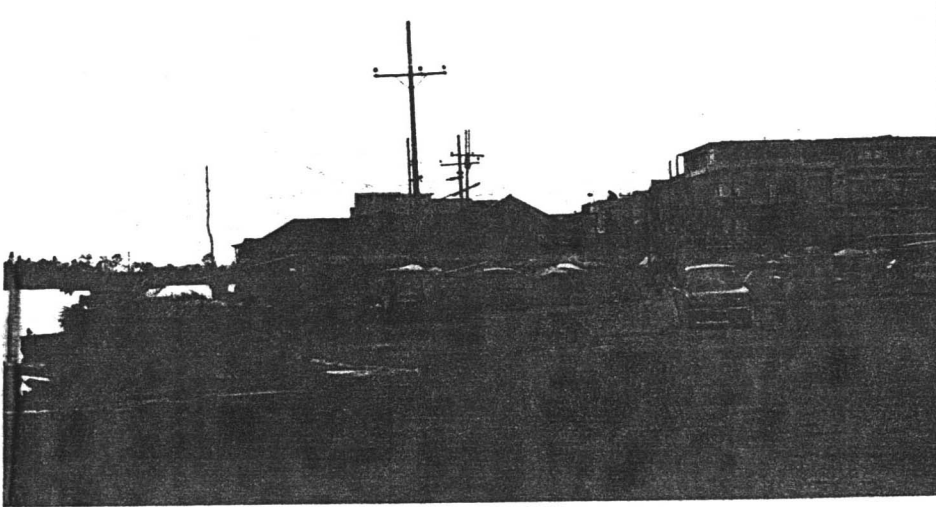
สุขาภิบาลท่าข้ามมีปริมาณขยะประมาณ ๑๔,๐๐๐ ลบ.ม. ต่อปี การกำจัดสุขาภิบาลมีรถเก็บขนขยะ ๒ คัน ถึงรองรับ ๒๑๔ ตัน ซึ่งยังไม่พอเพียงต่อการรักษาความสะอาด

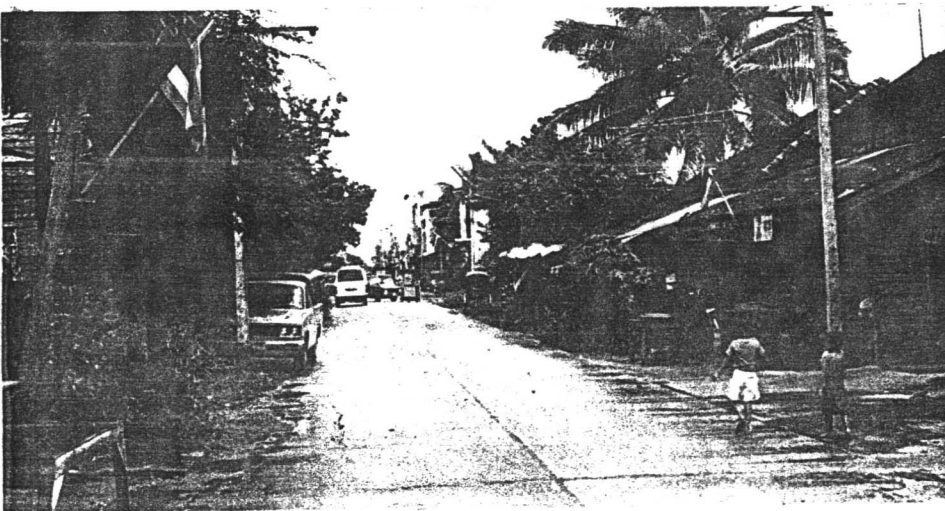
รูปที่ ๒.๑๕

ถนนสายหลักหน้าตลาดเทศบาล

รูปที่ ๒.๑๖

ถนนเขตทางรถไฟ

รูปที่ ๒.๑๗

ถนนชุมชนในเขตทางรถไฟ

การจัดทำแผนพัฒนา

เศรษฐกิจและสังคม สุราษฎร์ธานี

อาจารย์อรรถวิวัฒน์และพิพชาภา

สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย

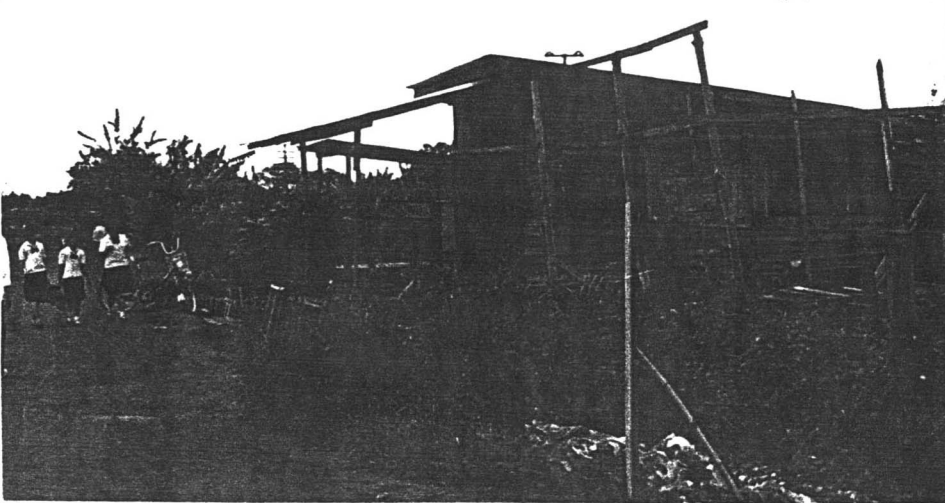
รูปที่ ๒.๑๘, ๒.๑๙

ถนนชุมชนฝั่งตะวันตกแม่น้ำตาปี

รูปที่ ๒.๒๐

ถนนลูกรังตัดใหม่ เลียบทาง
รถไฟและอาคารชั่วคราว

การจัดทำแผนพัฒนา

เศรษฐกิจและสังคม สุราษฎร์ธานี

ราชวชิรวิทยาคารและวิทยาลัยอาชีวศึกษา

สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย

ก. คลองข่อย
ข. เมือง

เครื่องหมาย

- — — เขตเทศบาล
- - - - - เส้นชั้นความสูง
- 20 — แม่น้ำ-ลำคลอง
- — — ถนน
- + + + + + ทางรถไฟ

สัญลักษณ์

- แม่น้ำ คลอง
- ที่ลุ่มน้ำขัง
- ข่ายส่งน้ำท่วม เวลานั้นขึ้นสูง
- ทิศทางการระบายน้ำ
- กองขยะ

รูปที่ ๒.๒๑ การระบายน้ำ, บริเวณน้ำท่วมขังและ
กองขยะในศูนย์กลางชุมชน
เทศบาลตำบลท่าข้าม

การจัดทำแผนพัฒนา
เศรษฐกิจและสังคม **สุราษฎร์ธานี**

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์วิทยาการ
สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย

ประชาชนยังนิยมทิ้งขยะลงคูคลอง แม่น้ำ และบริเวณที่ลุ่ม ทำให้เกิดปัญหาน้ำท่วมเน่าเหม็นอยู่ทั่วไป

แหล่งกำจัดขยะของเทศบาล ปัจจุบันได้ใช้ที่นาของเทศบาลซึ่งตั้งอยู่ริมถนนไปอำเภอท่าฉาง เนื้อที่ ๔ ไร่ เพื่อเป็นที่ทิ้งขยะ แต่ยังไม่มียุทธศาสตร์การกำจัดที่แน่นอน ซึ่งเทศบาลกำลังพิจารณาว่าจะใช้วิธีเผา หรือกลบฝัง

(๗) แหล่งเสื่อมโทรม

เทศบาลตำบลท่าข้าม เป็นเทศบาลที่มีแหล่งเสื่อมโทรม หรือชุมชนแออัดมากที่สุด ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี เนื่องจากระยะเวลาการศึกษาที่สั้นไม่สามารถสำรวจจำนวนประชากรที่อยู่ในแหล่งเสื่อมโทรมได้ แต่ประมาณว่ามีประมาณ ๔๕๐ ครอบครัว อยู่กระจายหลายบริเวณในเขตเทศบาล ซึ่งเกือบทั้งหมดเป็นแหล่งเสื่อมโทรมในที่ดินของรัฐ คือ ที่ดินการรถไฟแห่งประเทศไทย และที่ราชพัสดุบริเวณที่สำคัญ (รูปที่ ๒.๒๒) ได้แก่

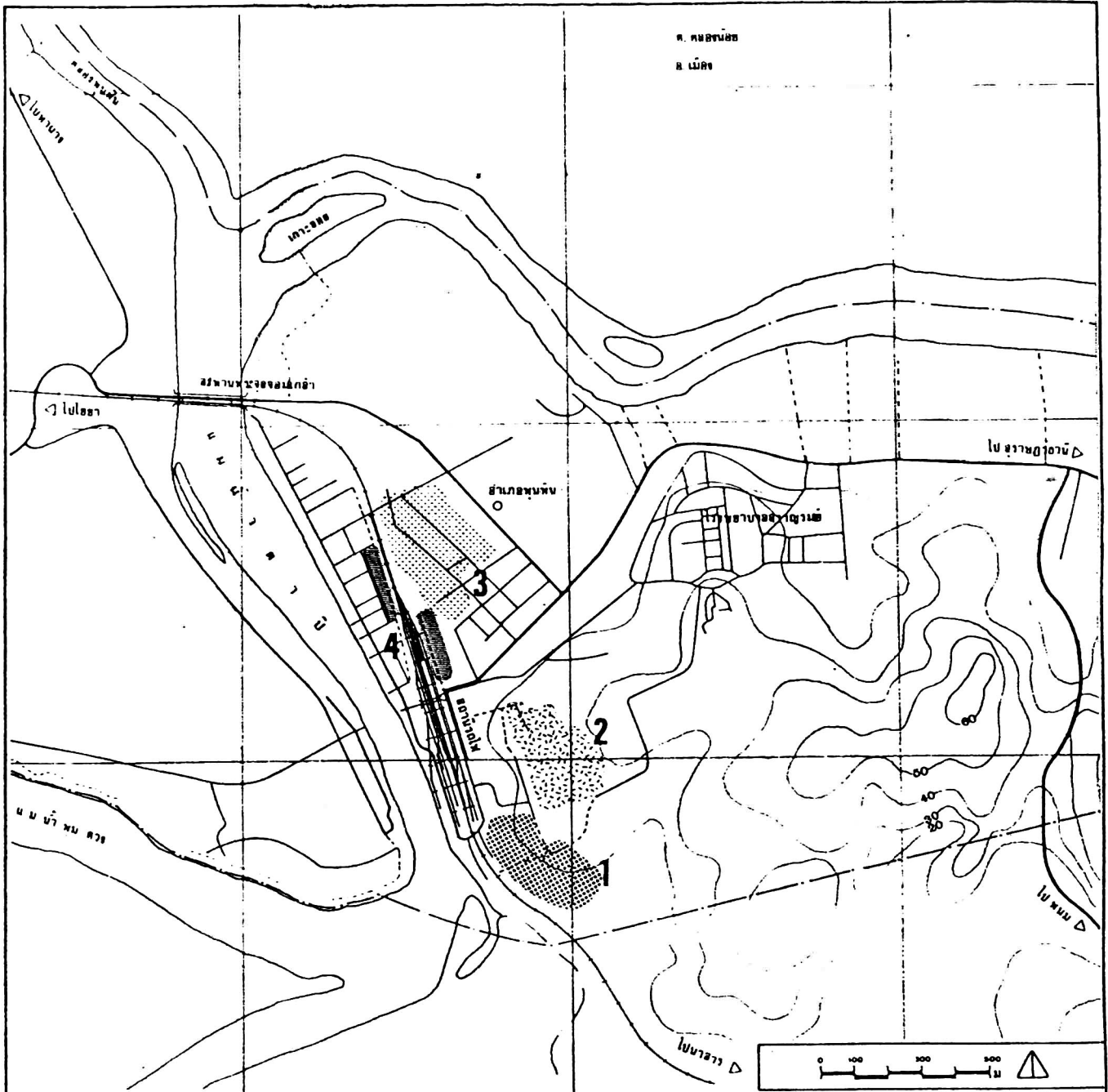
(๗.๑) ชุมชนแออัดหลังบ้านพักรถไฟ ตั้งอยู่ในเขตที่ดินของการรถไฟบนเนินเขามีประมาณกว่า ๑๐๐ ครอบครัว เป็นชุมชนที่มีการปลูกสร้างอาคารแบบชั่วคราวอยู่กันหนาแน่น ขาดสาธารณูปโภคและสาธารณูปการต่าง ๆ สภาพทั่วไปสกปรก ขาดการกำจัดขยะ แต่ไม่มีปัญหาน้ำเน่า เพราะอยู่บนที่สูง

(๗.๒) ชุมชนแออัดข้างโรงเรียนธีรธรรมวิทยา อยู่ในที่ดินราชพัสดุ มีกว่า ๓๐๐ ครัวเรือน สภาพบ้านเรือนทรุดโทรม แต่ไม่แออัดมากนัก ซึ่งได้มีโครงการปรับปรุงสภาพทางเดินและการระบายน้ำ ๔ ขอย โดยผู้อยู่อาศัยเอง โดยความช่วยเหลือจากรัฐ

(๗.๓) ชุมชนทรุดโทรมบนที่ลุ่มน้ำขัง บริเวณระหว่างทางรถไฟกับถนนสาย ๔๐๐๘ เป็นชุมชนที่ปลูกสร้างบ้านเรือนได้ถุนสูงบนที่ลุ่มน้ำท่วมถึง แต่ปัจจุบันนอกจากบ้านเรือนได้ทรุดโทรมลงมากแล้ว บริเวณที่ลุ่มยังมีสภาพน้ำเน่าขัง เพราะการระบายน้ำตามผิวดินถูกปิดกั้นด้วยการถมที่ดินบริเวณโดยรอบ

ปัญหาแหล่งเสื่อมโทรมเหล่านี้ เป็นสิ่งที่เทศบาลต้องมีแผนการแก้ไข ปัญหา โดยประสานงานกับหน่วยงานอื่น ๆ เช่น เจ้าของที่ดิน (การรถไฟ, ราชพัสดุ) การเคหะแห่งชาติ และประชาชนโดยมีมาตรการที่จะสามารถดำเนินการได้ เช่น การจัดรูปแบบชุมชน การปรับปรุงสภาพที่อยู่อาศัย ทั้งนี้จำเป็นต้องมีการศึกษาและวางแผนในชั้นรายละเอียดต่อไป (รูปที่ ๒.๒๓-๒.๒๔ แสดงสภาพทั่วไปของชุมชนแออัด

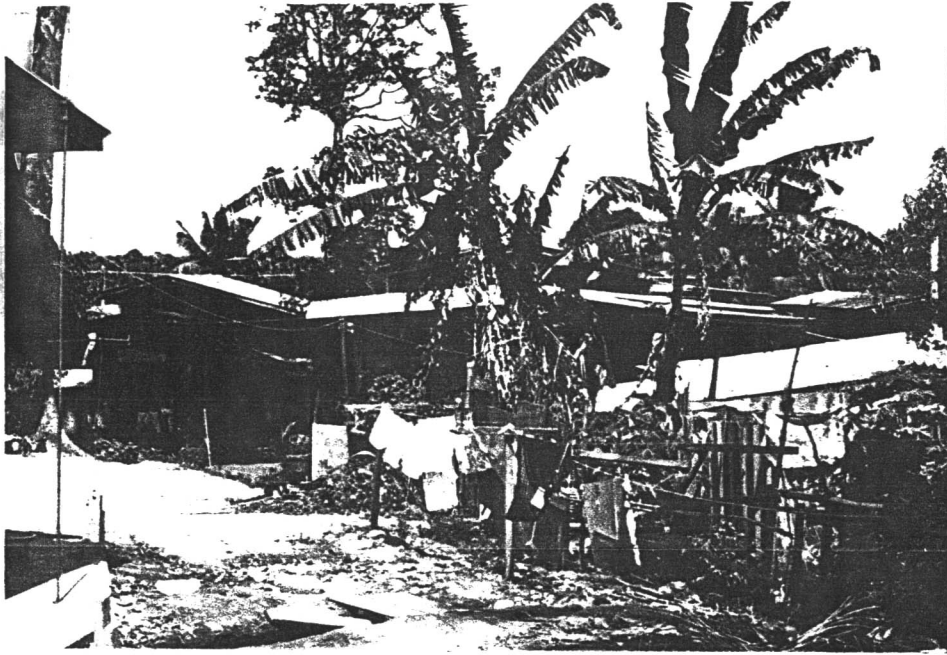
เครื่องหมาย	สัญลักษณ์	
-----	เขตเทศบาล	
~ 20 ~	เส้นชั้นความสูง	
~ ~ ~	แม่น้ำ-ลำคลอง	
— — —	ถนน	
+++++	ทางรถไฟ	
	1	ชุมชนหลังบ้านพักรถไฟ
	2	ชุมชนหลังโรงเรียนวิศวกรรมวิทยา
	3	ชุมชนหลังตลาด
	4	ชุมชน ๒ ข้างทางรถไฟ

รูปที่ ๒.๒๒ แสดงบริเวณที่มีชุมชนแออัด
(แหล่งเสื่อมโทรม)

การจัดทำแผนพัฒนา
เศรษฐกิจและสังคม **สุราษฎร์ธานี**

สาขาวิจัยสังคมและทรัพยากร
สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย

รูปที่ ๒.๒๓, ๒.๒๔ ชุมชนแออัดหลังโรงเรียนธีระสมวิทยา

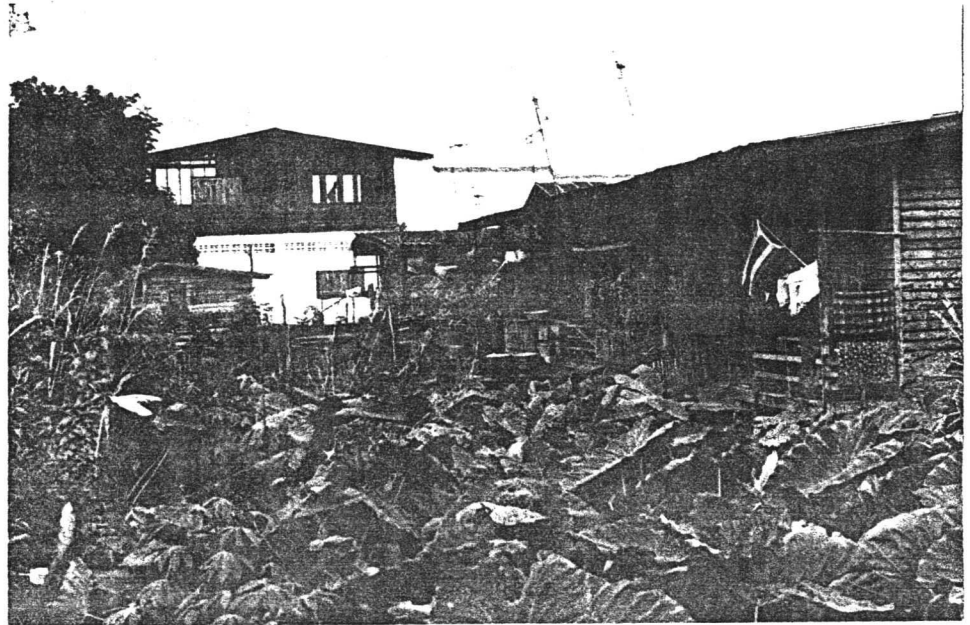

การจัดทำแผนพัฒนา
เศรษฐกิจและสังคม สุราษฎร์ธานี

สาขาวิจัยอ้อมนวมและหัวหน้าภากร
สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย

รูปที่ ๒.๒๔, ๒.๒๖
บริเวณที่ลุ่มน้ำท่วมซ้ำ

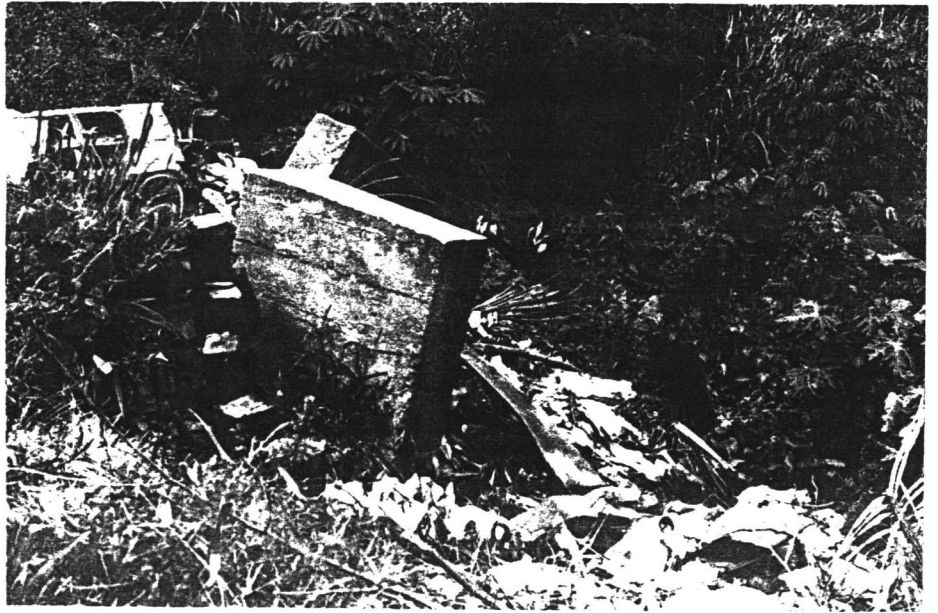
การจัดทำแผนพัฒนา
เศรษฐกิจและสังคม สุราษฎร์ธานี

สาขาวิจัยสิ่งแวดล้อมและทรัพยากร
สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย

รูปที่ ๒.๒๗

การระบายน้ำจากชุมชนแออัด

รูปที่ ๒.๒๘

กองขยะบ้านพักสถานีรถไฟ

การจัดทำแผนพัฒนา

เศรษฐกิจและสังคม สุราษฎร์ธานี

สาขาวิชาสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ

สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย

๒.๔.๒ การบริการทางสังคม

(๑) การศึกษา

ในเขตเทศบาลตำบลท่าข้าม มีโรงเรียนทั้งหมด ๑๐ โรงเรียน มีทั้งของรัฐและเอกชนสอนในระดับประถมศึกษา จำนวน ๗ แห่ง มีนักเรียน ๒,๕๗๓ คน และโรงเรียนที่สังกัดกรมสามัญศึกษา ซึ่งทำการสอนตั้งแต่ระดับประถมจนถึงชั้นมัธยมศึกษาอีก ๒ แห่ง มีนักเรียน ๒,๒๑๓ คน มีจำนวนครุรวมทั้งสิ้น ๒๔๔ คน คิดเป็นจำนวนครูต่อนักเรียน ๑ : ๑๘.๖ คน นับเป็นชุมชนที่มีความพร้อมทางการศึกษามากชุมชนหนึ่ง แม้ว่าสัดส่วนครูต่อนักเรียนยังสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานของกรมสามัญศึกษาก็ตาม (๑ : ๒๕) นอกจากนี้มีโรงเรียนอาชีวะอีก ๑ แห่ง (ครู ๒๗ คน นักเรียน ๔๒ คน) โรงเรียนศึกษาผู้ใหญ่ ๒ แห่ง (ครู ๒๐ คน และนักเรียน ๔๔ คน)

(๒) บริการสาธารณสุข

เทศบาลตำบลท่าข้ามมีโรงพยาบาล ๒ แห่ง คือ โรงพยาบาลพูนพิณ ซึ่งเป็นโรงพยาบาลขนาดเล็ก (๑๐ เตียง) ยกระดับมาจากอนามัย มีแพทย์ ๑ คน บุคลากรอื่นอีก ๒๐ คน และโรงพยาบาลจิตเวชสวนสราญรมย์ ซึ่งเป็นโรงพยาบาลรักษาโรคเฉพาะ มี ๑,๓๐๐ เตียง มีแพทย์ ๘ คน บุคลากรอื่นอีก ๒๔๗ คน เทศบาลตำบลท่าข้ามยังอยู่ไม่ห่างจาก อ.เมือง มากนัก ประชาชนจึงสามารถไปใช้บริการที่โรงพยาบาลประจำจังหวัดได้สะดวก ในกรณีที่ต้องการการรักษาพยาบาลในชั้นสูงขึ้นไป

ในเขตเทศบาลตำบลท่าข้ามยังมีคลินิกแพทย์ ๔ แห่ง และร้านขายยาอีก ๘ แห่ง ที่ให้บริการสาธารณสุขแก่ประชาชนในเขตของอำเภอใกล้เคียง

(๓) ความปลอดภัยและบรรเทาสาธารณภัย

การรักษาความปลอดภัยและบรรเทาสาธารณภัยในเขตสุขาภิบาลแห่งนี้มีอุปกรณ์ค่อนข้างน้อย เมื่อเทียบกับจำนวนบ้านเรือน ๔,๑๔๔ หลัง คือ มีรถยนต์ดับเพลิงเพียง ๓ คัน ทาบหาม ๒ เครื่อง เคมีดับเพลิง ๑๗ ชุด และพนักงานบรรเทาจำนวน ๑๔ คน เพราะบ้านเรือนตั้งอยู่ในลักษณะแออัด และมีแหล่งเสื่อมโทรมหลายแห่ง ตามข้อมูลสุขาภิบาลปรากฏว่า ปี ๒๕๒๕ และ ปี ๒๕๒๖ ได้เกิดอัคคีภัยขึ้นถึง ๓ ครั้ง คิดเป็นค่าเสียหายมากกว่า ๑๐ ล้านบาท และในปี ๒๕๒๕ เกิดอัคคีภัยอีก ๓ ครั้ง เสียหาย ๓,๗๓๓,๓๕๐ บาท ฉะนั้นการ

ป้องกันอุบัติเหตุต่าง ๆ จึงต้องได้รับความร่วมมือและระมัดระวังจากประชาชน เป็นสำคัญ อุปกรณ์และเครื่องป้องกันที่มีนั้น จะเป็นส่วนช่วยลดความเสียหายให้น้อยลงเท่านั้น

๒.๕ บทบาทและแนวโน้มการพัฒนาเทศบาลตำบลท่าข้าม

บทบาทและความสำคัญของเทศบาลและสุขาภิบาลในด้านความเป็นศูนย์กลางของท้องถิ่นทางการค้าบริการ การปกครอง และการคมนาคมขนส่ง ได้พิจารณาตั้งแต่ในระดับจังหวัดว่าเทศบาล สุขาภิบาลนั้น ๆ มีบทบาทและความสำคัญในลักษณะใดและตั้งอยู่ในสภาพแวดล้อมอย่างไร ของเขตใดในชุมชนเมืองของจังหวัด จากการเปลี่ยนแปลงทำเลที่ตั้ง การตั้งถิ่นฐาน การพัฒนาด้านเศรษฐกิจ การคมนาคมขนส่ง ส่งผลให้สุขาภิบาลที่กระจายตัวอยู่ในจังหวัดมีความได้เปรียบเสียเปรียบแตกต่างกันไป มีรูปแบบการขยายตัว ทิศทางแนวโน้ม ตลอดจนศักยภาพในการพัฒนาแตกต่างกัน เมื่อนำมาพิจารณาประสมประสานกับการพัฒนาอื่น ๆ ในโครงข่ายระบบชุมชนเมืองของจังหวัดและภาคใต้ตอนบนแล้ว สามารถกำหนดโครงข่ายและบทบาทความสำคัญของสุขาภิบาลต่อการพัฒนาจังหวัดโดยรวมได้

จากการวิเคราะห์โดยวิธี Standard Score Analysis และ Gravity Model ซึ่งใช้ตัวแปรในการพิจารณาดังนี้ ประชากร เศรษฐกิจของชุมชน การคลังท้องถิ่น การบริการทางสังคม และการบริการสาธารณสุข เพื่อพิจารณาเปรียบเทียบชุมชนเมืองทั้งหมดในจังหวัดสุราษฎร์ธานี (ในปี ๒๕๒๖) เพื่อหาระดับความสำคัญและเขตอิทธิพล พบว่าเทศบาลเมืองสุราษฎร์ธานีเป็นศูนย์กลางระดับ ๑ หรือศูนย์กลางหลัก โดยมีเทศบาลตำบลท่าข้าม (สุขาภิบาลท่าข้ามเดิม) สุขาภิบาลตลาดไชยา เทศบาลตำบลนาสาร สุขาภิบาลเวียงสระ และสุขาภิบาลเกาะสมุย เป็นชุมชนรอง ส่วนสุขาภิบาลอื่น ๆ นั้น เป็นชุมชนย่อยหรือศูนย์กลางชนบท

จากการวิเคราะห์ระบบชุมชนเมืองของจังหวัดสุราษฎร์ธานี ดังที่กล่าวมาแล้ว พบว่าสุขาภิบาลท่าข้ามมีความสำคัญอยู่ในระดับสูงสุดในกลุ่มสุขาภิบาลทั้งหมด และสูงเป็นอันดับสองรองจากเทศบาลเมืองสุราษฎร์ธานี ทั้งยังมีเขตอิทธิพลครอบคลุมถึง ๖ อำเภอ มีประชากรในเขตอิทธิพลถึง ๑๘๔,๒๖๘ ซึ่งบทบาทในปัจจุบันนี้เมื่อยกระดับเป็นเทศบาลตำบลแล้ว ยังคงมีบทบาทเป็นศูนย์กลางการคมนาคมทั้งทางรถไฟ และทางรถยนต์ของพื้นที่ในเขตอิทธิพล นอกจากนี้ยังเป็นตลาดซื้อขายผลิตผลทางการเกษตรที่สำคัญ ๆ อีกด้วย

ปัจจุบันรัฐมนตรีมีหน้าที่จะพัฒนาภาคใต้ตอนบนให้เป็นฐานการผลิตและส่งออกใหม่ เพื่อเปิดประตูทางเศรษฐกิจการค้าด้านฝั่งตะวันตกของประเทศสู่ประเทศด้านทะเลอันดามันใน เอเชียใต้ และกลุ่มอาเซียน โดยจะเร่งพัฒนาให้เกิดให้เป็นศูนย์เศรษฐกิจและการคมนาคมขนส่ง ทั้งทางอากาศและท่าเรือระหว่างประเทศด้านชายฝั่งตะวันตก ให้เชื่อมโยงกับชายฝั่งตะวันออกของภาคใต้ตอนบนคือ จังหวัดสุราษฎร์ธานี อย่างเป็นระบบ โดยพัฒนาโครงข่ายคมนาคมขนส่งทางบกตัดผ่านคอคอตกกระ ซึ่งจะช่วยให้การพัฒนาบริเวณภาคใต้ตอนบนสามารถติดต่อเชื่อมโยงกับเขตอุตสาหกรรมหลักที่บริเวณชายฝั่งทะเลด้านระยองได้อย่างมีประสิทธิภาพอีกด้วย

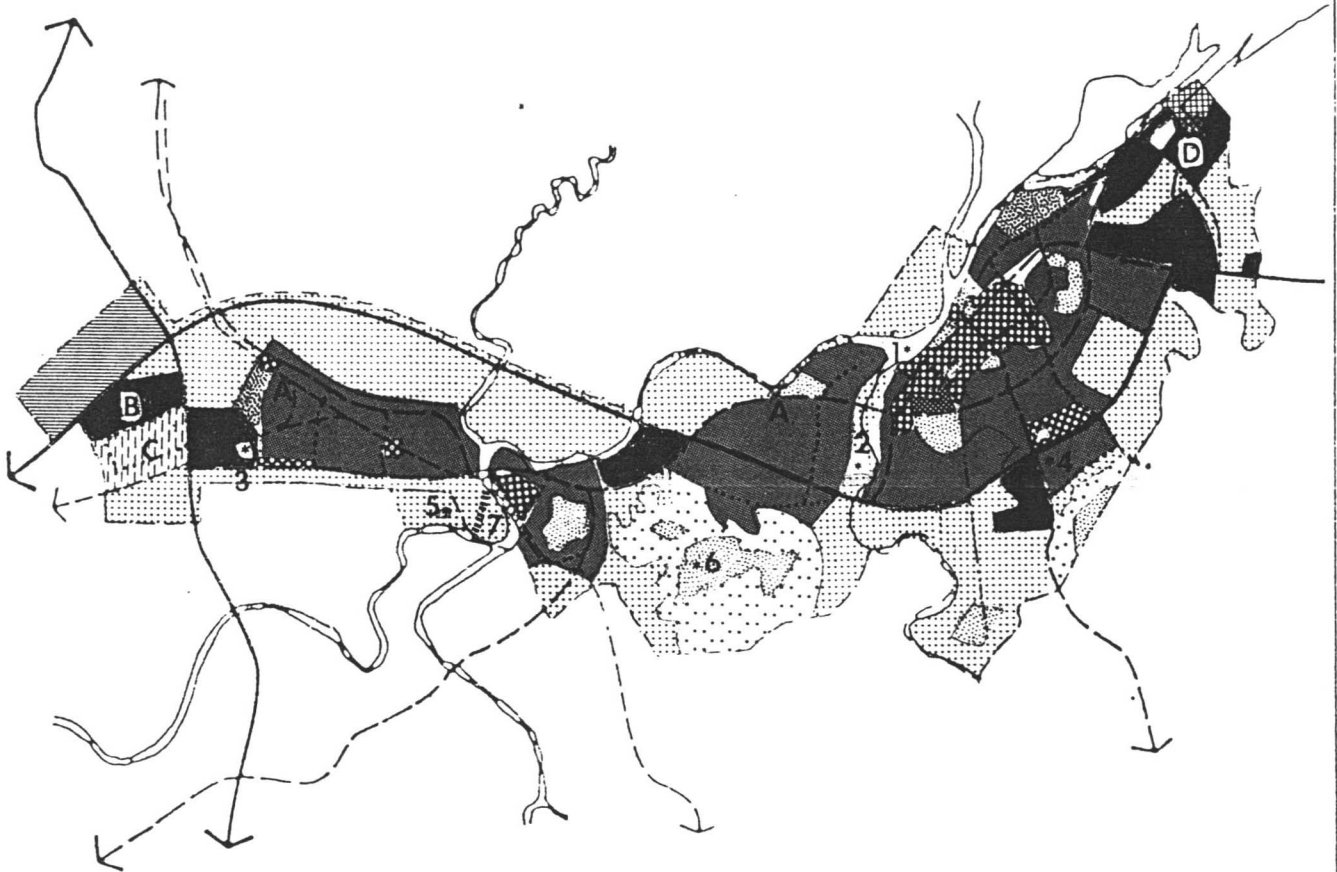
จากนโยบายและเป้าหมายดังกล่าว จังหวัดสุราษฎร์ธานีจะมีโครงการที่สำคัญหลายโครงการ เช่น โครงการทางหลวงเชื่อมสุราษฎร์ธานี กับ ภูเก็ต โครงการปรับปรุงสนามบินสุราษฎร์ธานี โครงการพัฒนาลุ่มน้ำตาปี พุมดวง และโครงการพัฒนาเมืองและฐานอุตสาหกรรม ซึ่งโครงการต่าง ๆ เหล่านี้มีความสำคัญและเกี่ยวข้องกับเทศบาลตำบลท่าข้ามอย่างมาก ทั้งนี้ เพราะนอกจากเทศบาลตำบลท่าข้ามตั้งอยู่ใกล้เทศบาลเมืองสุราษฎร์ธานีแล้วยังมีที่ตั้งที่เหมาะสมต่อการพัฒนาโครงการต่าง ๆ ดังกล่าวด้วย

อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาถึงการพัฒนาในอนาคต เทศบาลตำบลท่าข้ามจะยังคงมีบทบาทเช่นนี้ไปอีกนาน และยังคงจะมีบทบาทเพิ่มขึ้น ในด้านการเสริมการพัฒนาอุตสาหกรรม ซึ่งจะเกิดขึ้นในบริเวณข้างเคียง (Plunphin Industrial Complex)

ดังนั้น ในอนาคตเทศบาลตำบลท่าข้ามควรได้รับการพัฒนาเป็นขั้นตอน เพื่อยก ระดับให้เป็นเมืองรองอันดับ ๑ และให้มีลักษณะเป็นเมืองคู่แฝด กับเทศบาลเมืองสุราษฎร์ธานี ในระยะแรก (๕-๑๐ ปี) และให้เป็นส่วนหนึ่งของเมืองสุราษฎร์ธานี (เทศบาลนคร หรือ Metropolitan) ในระยะยาว

JICA ได้เสนอรูปแบบการพัฒนาเมืองสุราษฎร์ธานี/พุนพิน ดังแสดงในรูปที่ ๒.๒๔

LEGEND :

LANDUSE

- COMMERCIAL
- RESIDENTIAL
- INDUSTRIAL
- PARKS AND PUBLIC SERVICES
- RECREATIONAL
- PORT AND SUPPORTINN
- AIRPORT
- DISTRIBUTION / TRANSPORTATION
- VILLAGE / OPEN SPACE RESERVATION
- PRESERVATION
- RIVER

TRANSPORTATION NETWORK

- MAJOR ARTERIAL STREET
- SECONDARY ARTERIAL STREET
- COLLECTOR STREET
- FUTURE STREET EXPANSION
- RAILWAY AND STATION

ACTION AREA / PROJECT

- A HOUSING COMPLEX
- B INDUSTRIAL COMPLEX
- C DISTRIBUTION BUSINESS CENTER
- D PORT AND SUPPORTING ZONE DEVELOPMENT
- 1 RIVER FRONTAGE IMPROVEMENT
- 2 TECHNOLOGICAL TRAINING CENTER
- 3 AGRO-RESEARCH CENTER
- 4 INTER-REGIONAL BUS TERMINAL
- 5 WATER INTAKE / PURIFICATION PLANT
- 6 WATER DISTRIBUTION CENTER
- =7 BYPASS WATERWAY DEVELOPMENT

รูปที่ ๒.๒๙ แผนโครงสร้างเมืองสุราษฎร์ธานี/พุนพิน ปี ๒๕๔๓
(แผนพัฒนาภาคใต้ตอนบน : JICA)

การจัดทำแผนพัฒนา
เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า สุราษฎร์ธานี

กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ
ศูนย์ส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ

บทที่ ๑

แนวทางการพัฒนาเทศบาลตำบลท่าข้าม

ในบทที่ ๓ นี้จะได้เสนอแนวทางการพัฒนาเทศบาล โดยพิจารณาจากสภาพชุมชน และบทบาททั้งในอดีตและแนวโน้มในอนาคต ดังที่กล่าวมาแล้วในบทที่ ๑ ว่า เนื่องจากการจัดทำแผนนี้มีข้อจำกัดของระยะเวลา และข้อมูลพื้นฐาน การเสนอแนวทางการพัฒนาจึง เป็นเพียงการเสนอแผนแนะแนว เพื่อให้ท้องถิ่นนำไปประกอบการพิจารณา เสนอโครงการพัฒนาในชั้นรายละเอียดต่อไป เท่านั้น

คณะผู้ศึกษาได้พยายามรวบรวมข้อมูล และทำการวิเคราะห์จากทฤษฎี และประสบการณ์ ประกอบความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ผู้รู้ และบุคคลในท้องถิ่น เพื่อให้แผนแนะแนวนี้อสอดคล้องกับความเป็นจริง และอยู่ในทิศทางที่สามารถปฏิบัติได้มากที่สุด

ดังนั้น เนื้อหาของแผนจึง เน้นการเสนอผังการใช้ที่ดินในอนาคต เพื่อเป็นกรอบของการพัฒนาทางกายภาพ และการส่งเสริมการพัฒนาทางด้านอื่น ๆ ซึ่งนอกจากจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาท้องถิ่นแล้ว ยังสอดคล้องกับภาระหน้าที่ของหน่วยงานที่รับผิดชอบคือ สำนักงานเทศบาลอีกด้วย

อนึ่งในการพิจารณาแนวโน้มและกำหนดเป้าหมายของการขยายตัวของชุมชนต้องคำนึงถึงเงื่อนไขในการพัฒนา คือ นโยบาย และความพร้อมของการลงทุนประกอบด้วย ซึ่งในขณะนี้จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีแนวโน้มที่จะได้รับการเร่งพัฒนาให้เป็นพื้นที่พัฒนาที่สำคัญของอนุภาคใต้ตอนบน จังหวัดสุราษฎร์ธานี จึงมีแผนและโครงการหลายโครงการที่จะกระตุ้นการพัฒนา แต่เมื่อพิจารณาถึงระยะเวลาของแผนพัฒนาจังหวัด (ในช่วงแผน ๖) และความพร้อมในการจัดสรรงบประมาณของรัฐแล้ว ในการศึกษาจึงได้พิจารณาการพัฒนาเทศบาลใน ๒ เงื่อนไข คือ

(๑) เงื่อนไขการขยายตัวตามธรรมชาติ โดยพิจารณาจากการขยายตัวในอดีต (Past trend) ซึ่งถือเป็นการขยายตัวตามปกติ นำมากำหนดทิศทางของการขยายตัวในอนาคต

(๒) เงื่อนไขการขยายตัวโดยการกระตุ้นการพัฒนา เป็นการพิจารณากำหนดทิศทางของการขยายตัวจากบทบาทของชุมชน (ทาง เศรษฐกิจ, สังคม และการปกครอง) ที่ถูกกำหนดมาจากแผนพัฒนาในระดับสูง ซึ่งจะเป็นการขยายตัวที่มักจะสูงกว่าการขยายตัวตามปกติ

ผลการศึกษาและกำหนดแนวทางการพัฒนามีดังนี้

๑.๑ สภาพของชุมชน

เทศบาลตำบลท่าข้าม เป็นชุมชนที่มีความเป็นเมืองมากที่สุด คือ มีประชากรถึงร้อยละ ๒๓.๖๓ ของอำเภอพุนพิน และมีความหนาแน่นประชากร ๑,๔๒๔ คน/ตร.กม. มีการค้าและบริการจำนวนมาก (สถานประกอบพาณิชย์กรรม ๔๔๑ แห่ง, ธนาคาร ๖ แห่ง โรงแรม ๑๒ แห่ง และตลาดสด ๓ แห่ง)

กิจกรรมในชุมชนต่าง ๆ เหล่านี้รวมตัวกันอยู่บริเวณฝั่งตะวันออกของแม่น้ำตาปี โดยรอบสถานีรถไฟสุราษฎร์ธานี โดยมีที่อยู่อาศัย สถานที่ราชการ ย่านการค้า คิดเป็นร้อยละ ๖๒.๘๑ ของพื้นที่ ลักษณะของชุมชนคล้ายแบบรวมตัวจากศูนย์กลาง (Concentric Zone) แต่ปัจจุบันเนื่องจากข้อจำกัดของสภาพภูมิประเทศ (แม่น้ำและเนินเขา) การถือครองที่ดินและมีแนวถนนสาย ๔๐๑ ทำให้เทศบาลตำบลท่าข้ามมีการขยายตัวหนาแน่นมากขึ้น และขยายพื้นที่ออกไปตามถนนสายพุนพิน-สุราษฎร์ธานี

เมื่อพิจารณาแนวโน้มในอนาคตคาดว่า เทศบาลตำบลท่าข้ามจะมีการขยายตัวออกนอกเขตเทศบาลไปทางอำเภอเมืองมากขึ้น และเทศบาลตำบลท่าข้ามจะมีบทบาทเป็นศูนย์กลางการคมนาคมและการรับซื้อผลิตผลการเกษตรมากขึ้น แต่หากพิจารณาประกอบกับข้อเสนอของ JICA ในแผนพัฒนาอนุภาคใต้ตอนบนแล้ว บทบาทของพื้นที่บริเวณเทศบาลตำบลท่าข้ามปัจจุบันจะมีการขยายตัวไม่มากนักเพราะ JICA ได้เสนอให้มีย่านนิคมอุตสาหกรรมบริเวณใกล้สนามบิน และเขตต่ออำเภอเมือง นอกจากนี้ JICA ยังได้เสนอตัดถนนหลักใหม่เชื่อมสุราษฎร์ธานี-ภูเก็ต โดยไม่ให้ผ่านพื้นที่เทศบาลตำบลท่าข้ามปัจจุบัน

อย่างไรก็ตาม จากความสำคัญของเทศบาลตำบลท่าข้าม การขยายตัวของชุมชน และจากข้อเสนอของ JICA ที่ให้รวมเขตสุราษฎร์ธานี-พุนพิน เป็นเขตเมืองหลักแล้ว เทศบาลตำบลท่าข้ามจะยังมีความสำคัญ และมีการขยายตัวมากขึ้น

๑.๒ ปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหาในเขตเทศบาลตำบลท่าข้าม

๓.๓.๑ ด้านประชากร

เทศบาลตำบลท่าข้ามมีประชากร ๒๐,๑๔๔ คน (ปี ๒๕๒๔) คิดเป็นร้อยละ ๓๑.๐๑ ของอำเภอพุนพิน มีความหนาแน่นเฉลี่ย ๑,๔๒๔ คน ต่อ ตร.กม. การเปลี่ยนแปลงประชากรเฉลี่ยร้อยละ ๑๑.๑๓ (เฉพาะปี ๒๕๒๔ - ๒๕๒๕) การเพิ่มประชากรมากในช่วงหลังนี้มีสาเหตุมาจากการอพยพเข้าส่วนหนึ่ง และอีกส่วนหนึ่งเนื่องมาจากการขยายเขตเป็นเทศบาลตำบล

จากการศึกษาคาดว่า ประชากรจะเพิ่มขึ้นในอัตราเฉลี่ยร้อยละ ๓.๕๖ ซึ่งจะทำให้มีประชากรถึง ๒๗,๕๔๐ คน ในปี พ.ศ. ๒๕๓๕ สภาพของประชากรเช่นนี้ทำให้เทศบาลตำบลท่าข้าม มีความหนาแน่นสูงขึ้น และยิ่งก่อให้เกิดปัญหาอื่น ๆ ตามมาด้วย เช่น ปัญหาแหล่งเสื่อมโทรม, การจราจร เป็นต้น จึงควรมีการวางแผนด้านประชากรให้สอดคล้องกับการใช้ที่ดิน

๓.๒.๒ การใช้ที่ดิน

การขยายตัวของการใช้ที่ดิน ปัจจุบันเป็นไปอย่างไม่มีระเบียบ ทำให้เกิดปัญหาสำคัญหลายประการ คือ

(๑) ปัญหาสิ่งแวดล้อม อันเนื่องมาจากการถมที่ดิน เพื่อปลูกสร้างอาคารอย่างไม่มี การประสานงาน และควบคุมที่ดี เป็นสาเหตุให้เกิดการปิดกั้นทางน้ำ และเกิดที่ลุ่มน้ำขังหลายแห่ง นอกจากนี้ ท่อระบายน้ำ และชุมชนริมน้ำได้ระบายน้ำทิ้งจากชุมชนลงสู่แม่น้ำ โดยไม่มีการกำจัดก่อน

(๒) ปัญหาการตั้งถิ่นฐาน เกิดจากการขยายตัวของชุมชนอย่างไม่เป็นระเบียบ รัฐ ไม่สามารถให้บริการต่าง ๆ ได้อย่างทั่วถึง นอกจากนี้เนื่องจากข้อจำกัดของที่ดินที่เป็นกรรมสิทธิ์ ของรัฐหลายแห่ง ได้ปล่อยให้ประชาชนเช่าอยู่อาศัย โดยไม่มีการควบคุมมาตรฐานที่ดี และขาด การจัดบริการสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ จนเกิดแหล่งเสื่อมโทรมหลายแห่ง

การจัดวางแผนการใช้ที่ดินให้รอบการขยายตัวของประชากร และการขยาย การใช้ที่ดิน จะเป็นการเตรียมการรับและป้องกันปัญหาที่จะเกิดขึ้นในอนาคตได้

๓.๒.๓ ด้านบริการสาธารณะ

ประชากรในเขตเทศบาลตำบลท่าข้าม ยังได้รับบริการด้านต่าง ๆ ไม่เพียงพอ กล่าวคือ

(๑) น้ำประปา ประชากรเทศบาลตำบลท่าข้าม ได้รับบริการน้ำประปาเพียง ร้อยละ ๓๔.๕๔ และเนื่องจากการขยายการวางเส้นท่อเป็นไปอย่างเชื่องช้า และขาดประสิทธิภาพ และมีการรั่วไหลมาก ทำให้ประชากรไม่สามารถได้รับน้ำอย่างเพียงพอ

(๒) ขยะ การบริการกำจัดขยะยังไม่เพียงพอ ทำให้เกิดขยะหมักหมมทั่วไป โดยเฉพาะบริเวณที่ลุ่ม นอกจากนี้เทศบาลตำบลท่าข้ามยังไม่มีระบบการกำจัดขยะที่ได้มาตรฐาน ซึ่งอาจเกิดปัญหากับประชากรข้างเคียง

(๓) อัคคีภัย เทศบาลตำบลท่าข้ามมีอัครศึภัยบ่อยครั้ง แต่มีการบริการดังเพลิง ได้ดีพอสมควร สภาพชุมชนในเทศบาลตำบลท่าข้ามนี้ควรมีมาตรการป้องกันมากขึ้น

(๔) ปัญหา น้ำท่วมชั่วคราวบริเวณชุมชน เนื่องจากน้ำฝนหลากจากเนินเขาด้านตะวันออก ซึ่งมักพัดพาเอาดินทรายลงมาอุดตันท่อระบายน้ำด้วย

๓.๒.๔ คานกมมนาชุมชนสูง

(๑) ทางหลวงท้องถิ่น ผ่านเขตเทศบาล ทำให้มีความคับคั่งของยวดยานมากจนเกินไป และจะก่อให้เกิดปัญหาการจราจรในอนาคตได้

(๒) ชุมชนหนาแน่นภายในเขตรถไฟ แต่มีถนนออกภายนอกเพียงเส้นเดียว ทำให้มีความคับคั่งของการจราจรภายใน ควรจะหาทางออกอีก ๑ ช่องทาง

(๓) ถนนต่าง ๆ ยังมีคุณภาพผิวจราจรต่ำ คือ ลูกครึ่ง ส่วนบริเวณลาดยังมีความชำรุดทรุดโทรมมาก โดยเฉพาะบริเวณหน้าตลาดเทศบาล และหน้าสถานีรถไฟ

(๔) เทศบาลตำบลท่าข้าม เป็นศูนย์กลางของการคมนาคมภายในจังหวัด แต่ยังไม่มียสถานีรถโดยสารเป็นสัดส่วน รถโดยสารต่าง ๆ จอดกระจายอยู่ทั่วไปทำให้เกิดความไม่เป็นระเบียบ
ปัญหาการคมนาคมขนส่งควรได้รับการแก้ไขปรับปรุงโดยเร็ว

๓.๒.๕ คานการบริหาร

เทศบาลตำบลท่าข้ามมีรายได้สูงกว่ารายจ่าย แต่รายได้ได้รับการอุดหนุนจากรัฐบาลกลาง ยังอยู่ในอัตราที่สูง ทำให้เทศบาลตำบลท่าข้ามยังต้องพึ่งพิงส่วนกลางบ้าง อย่างไรก็ตาม รายได้จากเงินอุดหนุนเป็นรายได้ค่าใช้จ่ายเพื่อการลงทุน อันเป็นการสะสมศักยภาพในการสร้างความเจริญของท้องถิ่น การจัดเก็บรายได้อย่างทั่วถึง การกระจายการพัฒนาไปยังส่วนต่าง ๆ ของเทศบาล และการเพิ่มประสิทธิภาพของพนักงานเป็นสิ่งจำเป็น

๑.๑ ผังแนะนำการใช้ที่ดินเทศบาลตำบลท่าข้ามในอนาคต

๓.๓.๑ พื้นที่ว่างผัง

การศึกษาและวางผังนี้ได้พิจารณาทั้ง เขตเทศบาลโดยให้สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาตามข้อเสนอของ JICA แต่ในการเสนอผังได้เน้นเฉพาะบริเวณสุขาภิบาลเดิม ซึ่งเป็นศูนย์กลางหลักของชุมชน เพื่อจะให้เห็นถึงแนวทางการยกระดับคุณภาพของชุมชนเป็นสำคัญ

๓.๓.๒ เป้าหมายของผัง

เสนอแนะ เป็นแนวทางสำหรับ เจ้าหน้าที่ท้องถิ่นนำไปพิจารณากำหนดโครงการพัฒนา ระยะสั้นให้สอดคล้องกับการพัฒนาในระยะยาว โดยคาดว่าผังนี้จะสามารถรองรับประชากร ๒๗,๕๔๐ คน ในปี ๒๕๓๔

๓.๓.๓ นโยบายของผัง

- (๑) ให้ชุมชนขยายไปด้านตะวันออก (ไปอำเภอเมือง) ขยายความหนาแน่นภายในชุมชน เพื่อให้ใช้พื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพ และไม่ส่งเสริมให้เมืองขยายตัวไปยังฝั่งตะวันตกของแม่น้ำตาปี
- (๒) กำหนดเขตชนบท และ เขตธรรมชาติที่ไม่เป็นเมืองให้ เป็นเขตป้องกันการขยาย เมือง อย่างไม่ เป็นระบบ
- (๓) แกไข ป้องกัน และพัฒนาการบริการพื้นฐานให้ เหมาะสมและเพียงพอ

๓.๓.๔ หลักการของผัง

- (๑) ผังการใช้ที่ดินแบ่ง เป็นประเภทต่าง ๆ ที่สำคัญมีดังนี้
  - (๑.๑) การใช้ที่ดินเพื่ออยู่อาศัย เบาบาง /หนาแน่นปานกลาง
  - (๑.๒) การใช้ที่ดินเพื่อพาณิชยกรรมและอยู่อาศัยหนาแน่น
  - (๑.๓) การใช้ที่ดิน เพื่ออุตสาหกรรมและคลังสินค้า
  - (๑.๔) การใช้ที่ดิน เขตชนบท (เกษตรกรรมและชุมชนชนบท)
  - (๑.๕) การใช้ที่ดินเพื่อกิจกรรม เฉพาะอื่น ๆ

โดยในพื้นที่ดังกล่าวอาจยอมให้มีกิจกรรมอื่น ๆ แทรกอยู่ได้บ้าง ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความจำเป็นของกิจกรรมหรือ เนื่องจากเป็นการใช้ดินก่อนการ เสนอผัง

- (๒) การใช้ที่ดินแต่ละประเภทต้องมีความสัมพันธ์กัน อาจสัมพันธ์โดยที่ตั้ง หรือโดยมี การคมนาคมติดต่อตามความ เหมาะสม
- (๓) การกำหนดการใช้ที่ดิน ต้องให้มีความ เป็นไปได้และสามารถควบคุมได้ภายใต้ เงื่อนไขการจัดการในปัจจุบัน

(๔) ผังจะต้องช่วยแก้ไขปัญหาดังกล่าว ๑ ที่มีอยู่ ทั้งด้านสาธารณูปโภค สาธารณูปการ สิ่งแวดล้อม และปัญหาทาง เศรษฐกิจ-สังคม

(๕) ผังที่เสนอเป็นผังที่มีความยืดหยุ่นได้พอสมควร และควรมีการพัฒนาแก้ไขทุก ๆ ช่วงเวลา ๕ ปี

๓.๓.๕ รูปแบบของผัง

รูปที่ ๓.๑ แสดงผังการใช้ที่ดินในอนาคต (ปี พ.ศ.๒๕๔๔) ของเทศบาลตำบลท่าข้าม และรูปที่ ๓.๒ แสดงผังการใช้ที่ดินเฉพาะศูนย์กลางชุมชน

จากผังจะเห็นได้ว่า การจัดผังได้อาศัยรูปแบบที่เป็นอยู่ในปัจจุบันกับแนวโน้มนโยบายทิศทางการพัฒนาเป็นแนวทางและจัดผังให้มีลักษณะขยายตัวออก โดยรอบศูนย์กลางชุมชน (ตลาดรอบสถานีรถไฟ) โดยมีย่านพาณิชย์กรรม และย่านพักอาศัยหนาแน่นสูง เป็นศูนย์กลาง สถานที่ราชการให้รวมตัวอยู่รอบที่ว่าการอำเภอ (ใหม่) สถานที่ศึกษา ศาสนสถาน ไม่มีการขยายตัวและให้บริเวณห่างออกไปเป็นย่านพักอาศัยเบาบาง และเขตชนบท ตามลำดับ โรงพยาบาลควรตั้งอยู่ในเขตราชการใกล้ที่ว่าการอำเภอ

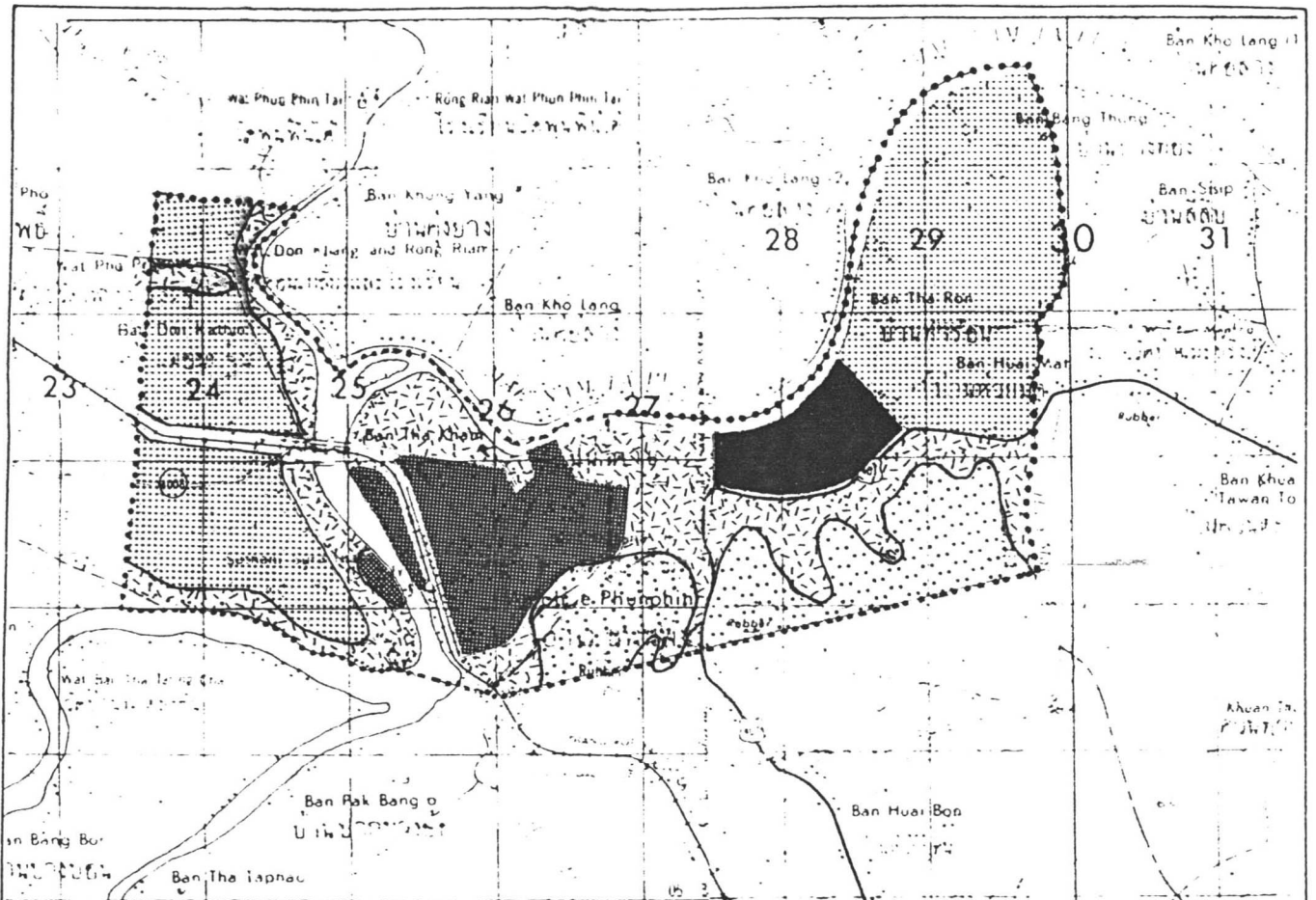
บริเวณเนินเขาด้านตะวันออก จัดให้เป็นพื้นที่สีเขียว เพราะสภาพภูมิประเทศไม่เหมาะสมต่อความเป็นเมือง (ความชัน $> ๑๒^{\circ}$) โดยให้มีแนวถนนใหม่กันออกจากชุมชนและถนนแนวนี้ทำหน้าที่ป้องกันน้ำฝนหลั่งลงสู่ชุมชนด้วย พื้นที่สีเขียวนี้จะ เป็นพื้นที่เกษตรกรรม เหมือน เดิมหรือจัด เป็นสวนสาธารณะก็ได้

สำหรับบริเวณตลาดแนวถนนพหลโยธิน-สุราษฎร์ธานี ควรกำหนดให้เป็นย่านอุตสาหกรรมพักอาศัยเบาบาง และเขตชนบทโดยสงวนภูเขาดีนใต้ให้ เป็นพื้นที่สีเขียว

๓.๔ การจัดระบบคมนาคมขนส่ง

๓.๔.๑ หลักการและรูปแบบของกรรจัดระบบคมนาคมขนส่ง

การคมนาคมขนส่ง เป็นปัจจัยที่สำคัญของผัง เพราะนอกจากจะเป็นเส้นทางเชื่อมโยงระหว่างเขตการใช้ที่ดินภายในและกับภายนอก เป็นเส้นทางนำบริการด้านอื่น เข้าสู่พื้นที่ต่าง ๆ แล้วยังสามารถจัดเป็นเส้นแบ่งเขตการใช้ที่ดินที่ดีอีกด้วย เส้นทางคมนาคมที่สำคัญของผังคือ ระบบถนน เพราะเส้นทางทางน้ำมีความสำคัญน้อย ส่วนเส้นทางรถไฟมีความสำคัญต่อการขนส่งออกภายนอกพื้นที่

- ศูนย์กลางชุมชน
- ย่านอุตสาหกรรม
- ย่านที่ปลูกอาศัยหนาแน่นต่ำ
- เขตชนบท
- เขตอนุรักษ์

รูปที่ ๓.๑ แผนการใช้ที่ดินเทศบาลตำบลท่าข้ามในอนาคต

0 500 1000 2000 ม.

เครื่องหมาย

- เขตเทศบาล
- เส้นขึ้นความสูง
- แม่น้ำ-ลำคลอง
- ถนน
- ทางรถไฟ

การจัดทำแผนพัฒนา

เศรษฐกิจและสังคม สุราษฎร์ธานี

๒๕๖๓

๒๕๖๓

เครื่องหมาย

- เขตเทศบาล
- 20 เส้นชั้นความสูง
- แม่น้ำ-ลำคลอง
- ถนน
- ทางรถไฟ

สัญลักษณ์

- บ้านที่พักอาศัยหนาแน่นต่ำ
- บ้านที่พักอาศัยหนาแน่นปานกลาง
- บ้านพาณิชยกรรม
- บ้านอุตสาหกรรม, คลังสินค้า
- สถานที่ราชการ

สถาบันการศึกษา

- ศาสนสถาน
- สาธารณูปโภค
- สนามกีฬา, สวนสาธารณะ
- เขตพื้นที่สีเขียว, อนุรักษ์-สงวน
- เขตชนบท

รูปที่ ๓.๒ ผังแนะแนวการใช้ประโยชน์ที่ดิน
 ในอนาคต ศูนย์กลางชุมชน
 เทศบาลตำบลท่าข้าม

การจัดทำแผนพัฒนา
 เศรษฐกิจและสังคม สุราษฎร์ธานี

สาขาวิจัยสิ่งแวดล้อมและทรัพยากร
 สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย

จากรูปแบบของผัง จึงกำหนดระบบถนนให้สอดคล้องกับประโยชน์ใช้สอยและลักษณะภูมิประเทศ ปรับปรุงถนนเดิมและสร้างถนนใหม่ โดยแบ่งถนนภายในคล้ายตารางและมีถนนรอบศูนย์กลางชุมชน ในลักษณะคล้ายวงแหวน เพื่อกันเขตชุมชนหนาแน่นออกจากภายนอกและเป็นเส้นทางสัญจรผ่านเมืองด้วย

๓.๔.๒ ข้อเสนอการจักระบบถนน

(๑) ถนนเสียเมือง

เนื่องจากปัจจุบันมีการจราจรผ่าน เมืองเทศบาลตำบลท่าข้าม ไปยังจังหวัดสุราษฎร์ธานี และทางหลวงสาย ๔๑ ผ่านสะพานพระจุลจอมเกล้าเข้าไปยังเขตชุมชน ซึ่งมีสภาพการจราจรคับคั่งพอสมควร ควรได้มีการพิจารณาแยกถนนออกจากถนนในเมือง โดยมีข้อเสนอหลายทางให้พิจารณา (รูปที่ ๓.๓) คือ

(๑.๑) ยังคงใช้ถนนพูนพิณ - สุราษฎร์ธานี ที่ได้รับการขยายแล้ว โดยสร้างสะพานพระจุลจอมเกล้าใหม่

(๑.๒) ทำสะพานข้ามแม่น้ำตาปีใหม่ อ้อมวัดคอนกรีตไปต่อกับทางหลวง ๔๑๑๒ ไปท่าฉาง และสนามบิน (J)

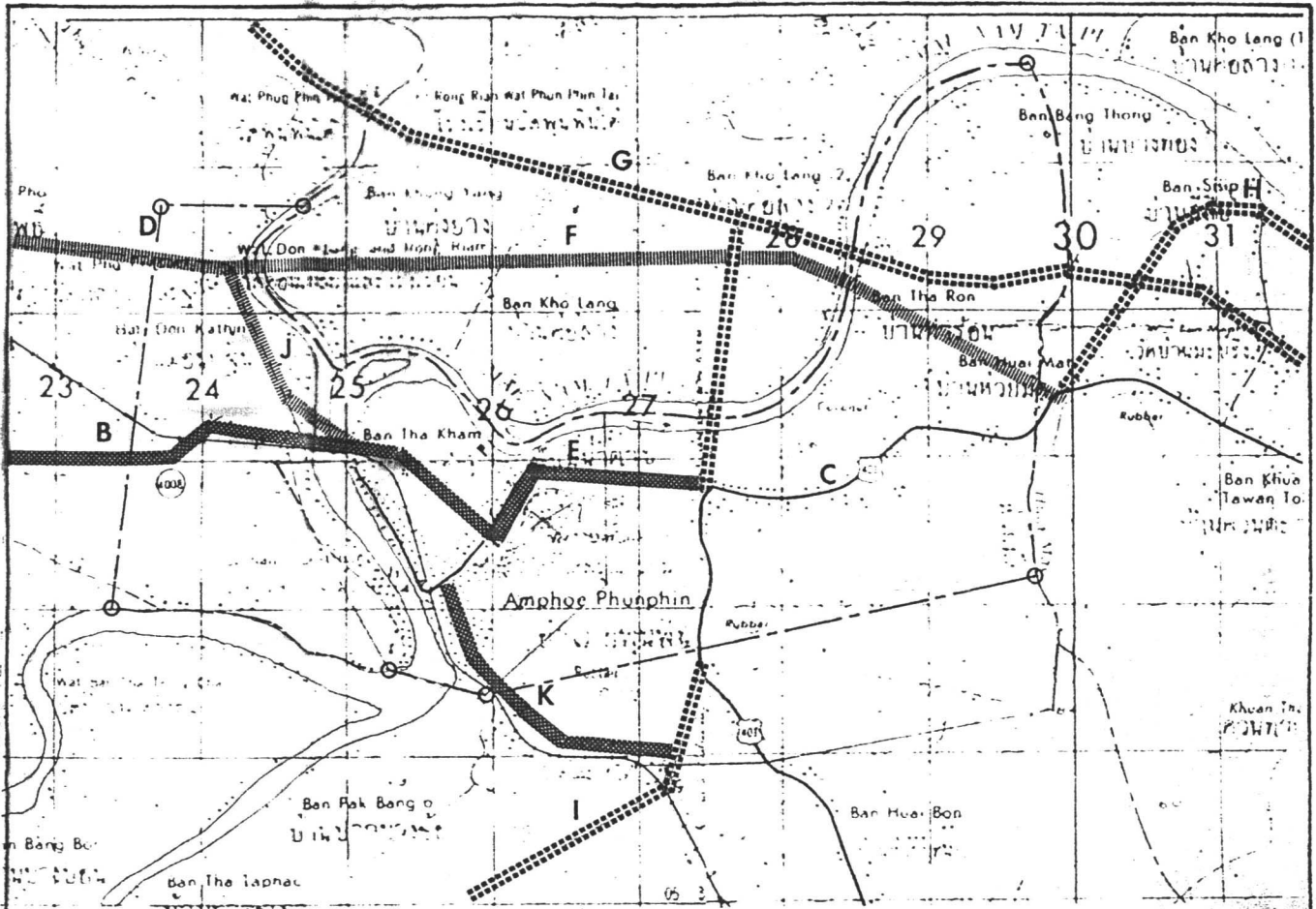
(๑.๓) เชื่อมทางหลวง ๔๑๑๒ กับ ๔๐๑ โดยตัดถนนใหม่ข้ามคลองพูนพิณ และแม่น้ำตาปี (F)

อย่างไรก็ตาม ข้อเสนอเหล่านี้เป็นการลงทุนที่ต้องใช้งบประมาณจำนวนมาก อาจไม่สอดคล้องกับการพัฒนาในปัจจุบัน จึงควรได้มีการพิจารณาในชั้นรายละเอียดและวางแผนสำหรับอนาคตไว้ก่อน

(๒) ถนนภายใน

การจัดถนนภายใน เป็นความรับผิดชอบที่เทศบาลตำบลสามารถดำเนินการได้ ข้อเสนอการจักระบบถนนมีทั้งที่เป็นโครงการปรับปรุงคุณภาพ ขยายและปรับปรุงขนาดถนน และการตัดถนนใหม่ ซึ่งเทศบาลจะต้องมีการประสานงานกับหน่วยงานอื่น และเจ้าของที่ดินเป็นอย่างดี การจักระบบถนนภายในมีข้อเสนอดังนี้ (ดูรูปที่ ๓.๔ ประกอบ)

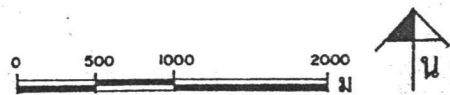

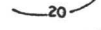

- ข้อเสนอของ JICA
- ข้อเสนอของ วท.
- ข้อเสนอของ JICA, วท. สอดคล้องกัน

- B. ทางหลวง 4088
- C. ทางหลวง 401
- D. ขยายทางหลวง 4011
- E. ขยายและเชื่อม B,C
- F. ทางเลือกถนนเลี้ยวเมือง 1
- G. ทางเลือกถนนเลี้ยวเมือง 2
(สายหลัก สฎ.- ภูเก็ต)
- H. ถนนสายรอง ทม.สฎ.
- I. ถนน 401 รุ่นระยะทาง
- J. ขยายถนนเชื่อม D,E
- K. ถนนจากเมืองออกสู่ I

รูปที่ ๓.๓ แนวทางข้อเสนอตัดถนนใหม่

เครื่องหมาย

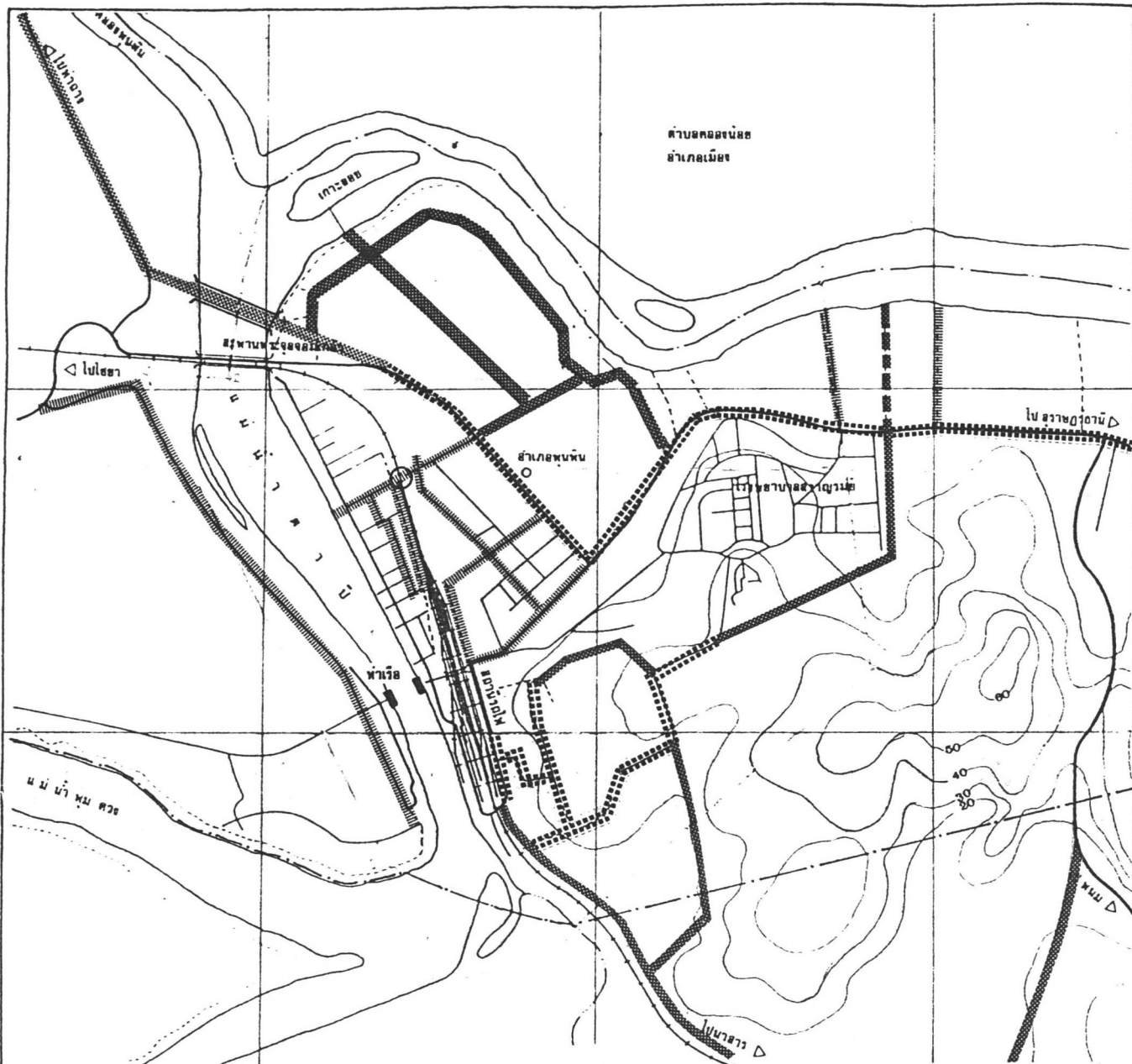
- เขตเทศบาล
- เส้นชั้นความสูง
- แม่น้ำ-ลำคลอง
- ถนน
- ทางรถไฟ

การจัดทำแผนพัฒนา

เศรษฐกิจและสังคม สุราษฎร์ธานี

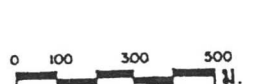
สำนักงานวิศวกรรมชลประทาน

หน่วยงานวิศวกรรมและเทคนิคในโยธาแห่งประเทศไทย

- สัญลักษณ์
- โครงการตัดถนนใหม่
  - ขยายและปรับปรุงถนนเดิม
  - ปรับปรุงถนนเดิม
  - จุดถนนข้ามทางรถไฟ
  - โครงการในระยะยาว (หนึ่งในหลายทางเลือก)

รูปที่ ๓.๔ แนวทางการพัฒนาระบบถนน

- เครื่องหมาย
- เขตเทศบาล
  - เส้นขีดความสูง
  - แม่น้ำ-ลำคลอง
  - ถนน
  - ทางรถไฟ

การจัดทำแผนพัฒนา
เศรษฐกิจและสังคม **สุราษฎร์ธานี**

สำรวจโดยศูนย์วิจัยและพัฒนา
แผนผังเมืองวิทยา ศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย

(๒.๑) ปรับปรุงคุณภาพถนนภายในตลาดรถไฟและตลาดเทศบาลและถนน เลียบ
ทางรถไฟตอนเหนือให้มีคุณภาพได้มาตรฐาน

(๒.๒) ตัดถนนข้ามทางรถไฟตรงซอย ๘

(๒.๓) ปรับปรุงถนนหลังชุมชนท่าข้ามฝั่งตะวันตก

(๒.๔) ปรับปรุงและยกระดับถนน เลียบแม่น้ำตาปีตอนเหนือ

(๒.๕) ขยายทางหลวง ๔๐๑ จาก ๒ เลน เป็น ๔ เลน

(๒.๖) ซ่อมแซมและปรับปรุงถนนในย่านบ้านพิภกรไฟ

(๒.๗) ตัดถนนหน้าโรงเรียนธีรธรรมวิทยาและถนนอ้อมหลังชุมชนแออัด ถนน
อ้อมหลังโรงพยาบาลสุราษฎร์ เพื่อเป็นแนวกันน้ำหลากและกัน เขตพื้นที่สี่เหลี่ยมด้วย

(๒.๘) ตัดถนน เลียบทางรถไฟไปทางใต้

(๒.๙) ตัดถนนขนานแม่น้ำตาปีด้านหลังที่ว่าการอำเภอ

ถนนภายในควรมีขนาดประมาณ ๖-๑๐ เมตร ขึ้นอยู่กับสภาพพื้นที่และ
ประโยชน์ใช้สอย

๓.๔.๓ สถานีรถยนต์โดยสาร

ปัจจุบันการจอดรถโดยสารยังอยู่กระจายไม่เป็นระเบียบ และอยู่ภายในชุมชน ทำให้
เกิดความสับสนของระบบจราจรและผู้โดยสาร

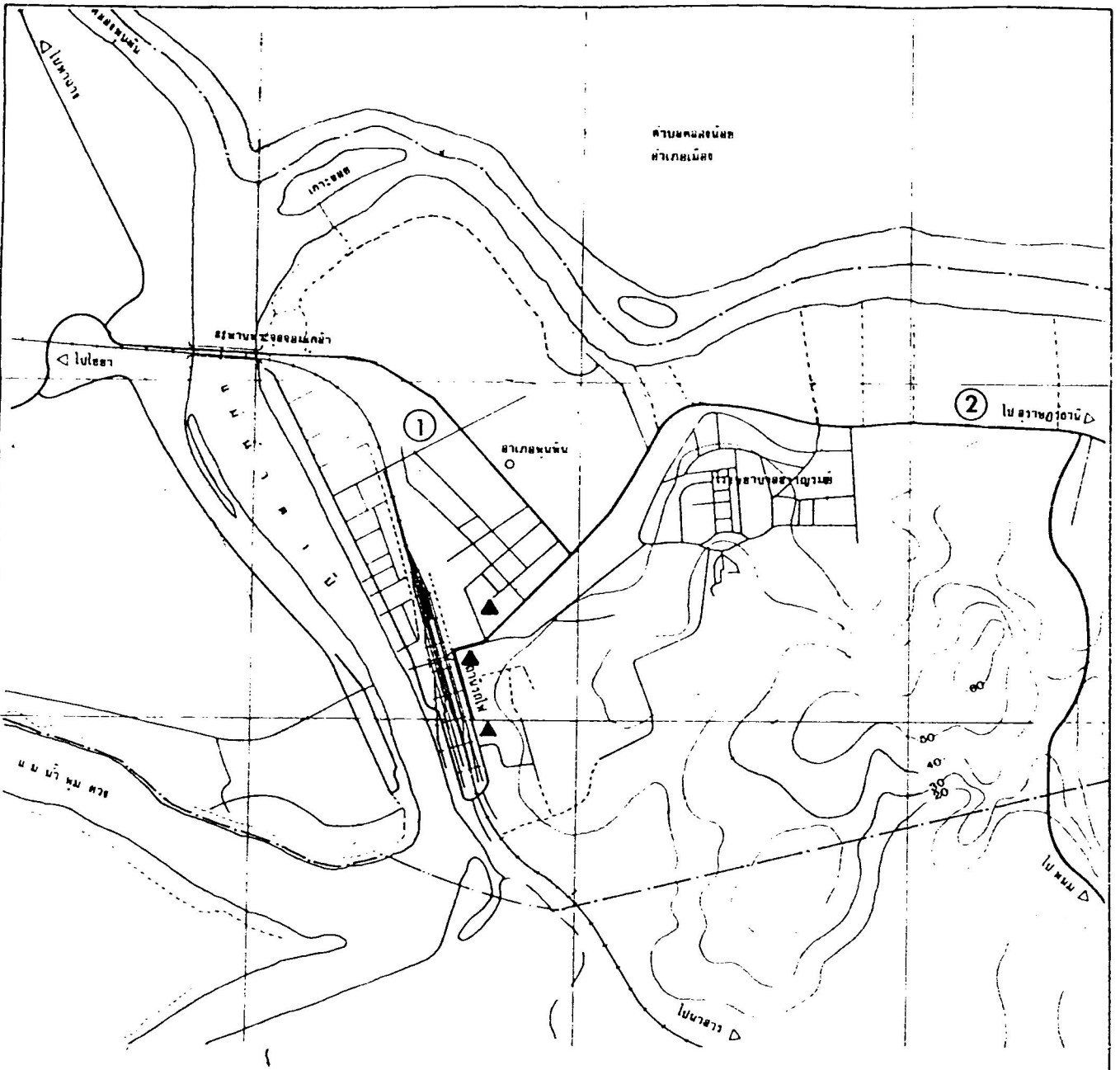
(๑) หน้าสถานีรถไฟ เป็นที่จอดรถโดยสารประจำทางและรถยนต์รับจ้างสายพุนพิน-
สุราษฎร์ธานี

(๒) ตลาดเทศบาล เป็นที่จอดรถพุนพิน-อำเภอพนม

(๓) ถนนซอย ตรงข้ามสถานีอนามัย เป็นที่หยุดพักรถโดยสารระหว่างจังหวัดและ
รถยนต์สองแถว เข้าหมู่บ้านต่าง ๆ

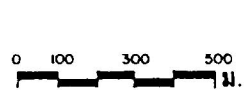
จากสภาพ เช่นนี้ควรมีการพิจารณารวมสถานที่จอดรถและอยู่นอก เขตชุมชนหนาแน่น
ซึ่งในการศึกษานี้มีข้อเสนอให้จัดตั้งสถานีจอดรถโดยสาร ขนาดปานกลาง ๓ ทางเลือก คือ (รูปที่

๓.๔.) คือ

- ▲ บริเวณที่จอดรถประจำทาง
- ① ทางเลือกสถานีรถโดยสาร
- ถนนโครงการ

รูปที่ ๓.๔ ข้อเสนอให้ที่จัดตั้งสถานีจอดรถโดยสาร

เครื่องหมาย

- เขตเทศบาล
- 20 เส้นชั้นความสูง
- แม่น้ำ-ลำคลอง
- ถนน
- +++ ทางรถไฟ

การจัดทำแผนพัฒนา
เศรษฐกิจและสังคม สุราษฎร์ธานี
 ๖๖-๖๗
 สถาบันวิจัยและพัฒนา
 สถาบันวิจัยและพัฒนาภาคใต้ในท้องถิ่นแห่งประเทศไทย

- (๑) โกลัสะพานพระจุลจอมเกล้าด้านทิศทางรถไฟ
- (๒) โกลัทางแยกถนน ๔๐๑ ไปตะกั่วป่า

๓.๕ การจัดสาธารณูปโภคอื่น ๆ

๓.๕.๑ การประปา

เทศบาลตำบลท่าข้ามได้รับการบริการประปาจากการประปารัฐวิสาหกิจ ซึ่งจ่ายน้ำไปยังเทศบาลเมืองสุราษฎร์ธานี ปัจจุบันเทศบาลตำบลท่าข้ามยังได้รับบริการน้ำประปาเพียงร้อยละ ๓๔.๕๔ ดังนั้น ควรมีการขยายการเดินเส้นท่อให้บริการให้เพียงพอกับความต้องการในอนาคต (คาดว่าจะมีประมาณ ๒๗,๕๕๐ คน ในปี ๒๕๓๔)

๓.๕.๒ การระบายน้ำ

ปรับปรุงระบบท่อระบายน้ำและการระบายน้ำออกจากที่ลุ่มน้ำแข็ง ตลอดจนการปรับปรุงระบบการป้องกันน้ำหลากจากเนินเขาสูงสู่ชุมชน ควบคู่กับการปรับปรุงระบบถนน ซึ่งการปรับปรุงระบบระบายน้ำนี้ ขณะนี้ วท. กำลังจัดทำข้อเสนอแนวทางการพัฒนาให้กับสำนักงานคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ

๓.๕.๓ การกำจัดขยะมูลฝอย

เทศบาลตำบลท่าข้ามควรปรับปรุงด้านการบริการเก็บขนขยะ และกำจัดขยะ ขณะนี้ วท. กำลังจัดทำแนวทางเสนอต่อสำนักงานคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติอยู่ ซึ่งเทศบาลสามารถนำไปพิจารณาได้ในเร็ว ๆ นี้

๓.๕.๔ การดับเพลิง

ในอนาคตควรมีการเพิ่มรถดับเพลิงและอุปกรณ์ดับเพลิง ตลอดจนการแนะนำความรู้ด้านการดับเพลิงให้กับประชาชน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ประชาชนในเขตชุมชนแออัด

๓.๖ การพัฒนาด้านอื่น ๆ

๓.๖.๑ ปรับปรุงแหล่งเสื่อมโทรม

เทศบาลตำบลท่าข้ามควรมีโครงการปรับปรุงแหล่งเสื่อมโทรม โดยการขอความร่วมมือจากการเคหะแห่งชาติ ประสานงานกับหน่วยงานที่เป็นเจ้าของที่ดิน และให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการปรับปรุง ทั้งนี้ให้แบ่งโครงการเป็น ๓ ระยะ คือ

- (๑) โครงการระยะสั้น ปรับปรุงระบบสาธารณสุขปึกภายในชุมชน
- (๒) โครงการระยะปานกลาง ปรับปรุงและพัฒนาสถานที่อยู่อาศัยในชุมชน
- (๓) โครงการระยะยาว จัดโครงการเคหะสงเคราะห์นอกเขตชุมชน สำหรับผู้มี

รายได้น้อย

รายละเอียดของโครงการจะต้องได้รับการพิจารณาต่อไป

๓.๖.๒ การปรับปรุงการบริหาร

เทศบาลตำบลท่าข้ามควรได้เร่งเสริมประสิทธิภาพของพนักงานด้านต่าง ๆ เร่งจัดทำแผนที่ภาษี และการจัดหารายได้อย่างทั่วถึง นอกจากนี้ การประกาศเขตควบคุมอาคาร และการออกข้อบังคับเทศบาล เป็นการเฉพาะในบางพื้นที่เป็นสิ่งจำเป็น โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การพยายามให้มีการพัฒนาในแนวทางการใช้ที่ดินที่เสนอนี้

๓.๖.๓ พัฒนาส่วนสาธารณะ

ชุมชนที่มีประชากรจำนวนมาก สวนสาธารณะหรือพื้นที่สีเขียวเป็นสิ่งจำเป็น เทศบาลตำบลท่าข้ามควรพัฒนาสวนสาธารณะสำหรับประชาชน ดังนี้

- (๑) ปรับปรุงสวนยางหลังโรงพยาบาลสรายุรมย์ ให้เป็นสวนสาธารณะสำหรับประชาชน
- (๒) จัดสวนหย่อมบริเวณข้างโรงเรียนวัดตรवारาม โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เมื่อมีถนนอ้อมหลังอำเภอ จะเกิดพื้นที่สามเหลี่ยมบริเวณนี้
- (๓) ปรับปรุงสนามเด็กเล่นข้างห้องสมุดประชาชน
- (๔) พัฒนาเกาะลอย (สำนักสงฆ์ เกาะธรรมประทีป) ให้เป็นสถานพักผ่อนหย่อนใจ

ใกล้ศาลาธรรม

338.984.3(593-3สฎ):711.27 13629
วจย

วิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่ง
ประเทศไทย, สถาบัน.

แผนพัฒนาเทศบาลตำบลท่าข้าม:
ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม จังหวัด
สุราษฎร์ธานี.

338.984.3(593-3สฎ):711.27 13629
วจย

วิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่ง
ประเทศไทย, สถาบัน.

แผนพัฒนาเทศบาลตำบลท่าข้าม: ใน
แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม จังหวัดสุราษฎร์
ธานี.

338.984.3

(593-3๙๓)

:711.27

วจย

ศูนย์บริการเอกสารวิจัยฯ

BT13629

แผนพัฒนาเทศบาล